Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه:

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کتاب نوم ::دخیام سٌرونه دپښتو په تال کي

شاعر :: عمر خیام

مترجم :: عبدالباري جهاني

د چاپ کال :: ۱۳۸۴هـ ش کال

خپروونکی ::نارنج خپرندویه ټولنه

د چاپ شمېر :: ۱۰۰۰ ټوکه

دشپېلۍ د چاپ ټوله حقوق د خپروونکي اودانلائن حق ئۍ یوا ځي د ښنوا پاڼي سره محفوظ دي، نوري ویب پاڼي ددي کتاب شعرونه د ماخذ په ښوولو کاپي کولای شي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپرندویه ټولني یاداښت

د ښاغلي عبدالباري جهاني شعري ژباړي

(د خیام سُرونه د پښتو په تال کي)

زه بې مـــــیو بې مستیو ژوندون نه سمه کـــولای
درانه پېټي د ژوندون مي بې شرابو نه سم وړلای
زه به بنده د هغه آن یم چي ســـــاقي مي راته وایي
دا یو جـــام که پر سر پورته زه یې نه سمه چښلای

پښتو ژبه چي لکه څنګه د ادب د نورو ژانرونو له پلوه خوارځواکې ده، همداسي د شعر په ډګر کي هم ډېره وروسته پاته ده، مطلب مي له ژباړي څخه دی، پښتو ژبه تر هر څه زیات ژباړي ته اړتیا لري او هغه د علامه رشاد بابا خبره پښتو لا تر اوسه د ژباړي له نعمته بې برخي ده، که څه هم د پښتو ژباړي تاریخ تقریباً یوولس سوو کالو ته رسیږي، خو بیا هم دغه بهیر ډېر تر شا پاته دی، د پښتو ژبي لومړنۍ او څرګنده ژباړه د ابومحمد هاشم سرواني ده چي تر دغي ژباړي وړاندي موږ د پښتو بله ژباړه نه لرو، ښایي وړاندي به نوري ژباړي هم سوي وي خو څرنګه چي تر موږ پوري نه دي رارسېدلي، نو ځکه د ابو هاشم ژباړه موږ د پښتو په تاریخ کي لومړنۍ څرګنده ژباړه بللای سو.

ابو محمدهاشم د هلمند په سروان کي په کال 223 هـ ق کي زېږېدلی او په 297 هـ ق کي په بست کي وفات سوی دی.

ابومحمدهاشم د خپل استاد ابن خلاد یو عربي شعر په پښتو داسي ژباړلی دی:

ژبه هم ښه وینا کاندي چي یې وینه
د خاوند په لاس کي زر او درهـمونه
ژبور ور لـــــــه ورځي ویـــنا یې اوري
د درهم خاوندان تل وي په ویـــاړونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې ډول نو پښتو ته د نورو آثارو د را ژباړلو لړۍ په لومړي ځل له شعره پیل سوې ده او پښتو ته د لومړي ځل له پاره شعر را ژباړل سوی دی، همدا ډول د ابو هاشم تر ژباړې وروسته موږ بله د پښتو داسې کره او پخه ژباړه نه لرو چې له هرې خوا دې په تول پوره وي او نه تر موږ پورې رارسېدلې ده، یا ښايي زما به نه وي تر سترګو سوې. خو سوونه کلونه وروسته موږ ته د زرغوني کاکړې د "بوستان" د پښتو ژباړې بولګه د پټې خزانې په برکت رارسېږي چې له بولګې څخه یې دا اټکل کولای سو چې ډېره پخه او په تول پوره ژباړه ده.

زرغونې کاکړې د شیخ مصلح الدین سعدي بوستان نومی کتاب په پښتو نظم ژباړلی او نوم یې "بوستان د پښتو" پر ایښی دی او په کال 903 هـ ق کې یې بشپړ کړی دی، د دغه کتاب یوه نمونه د پټې خزانې لیکوال په خپله ادبي تذکره کې راوړې ده چې څو بیتونه یې داسې دي:

اورېــدلې مـــې قصه ده

چې له شاتو هم خوږه ده

د اخـــتر په ورځ ســـهار

بایـــزید چې و رویـــــدار

لـه حـــــــــمامه را وتـــلی

پـــــه کوڅه کې تېرېدلی

ایـــرې خاورې چا له بامه

راچـــپه کـــــړلې ناپـامه

مـخ او ســر یې سو ککړ

په ایـرو په خـــــاورو خړ

همدا ډول تر دغې ژباړې وروسته د اخوند درویزه ننګرهاري (1048 هـ ق مړ) او د ده د پیروانو منظومې ژباړې په پښتو ادب کې خورا ارزښت لري چې د قصیدهٔ امالي پښتو ژباړه، د قصیدهٔ برده پښتو ژباړه، خلاصه کیداني او داسې نورې پښتو باړې دي.

د پیرو روښان او د هغه پیروانو هم لږ څه پښتو منظومې ژباړې کړې دي، همدا ډول حضرت خوشحال خټك او د ده کورنۍ او پیروانو هم ځینې پښتو ژباړې کړې دي، خو که په عمومي ډول ووایو نو پښتو ژبه له منظومې ژباړې څخه ډېره نېستمنه ده، موږ که د پښتو ادب لرغوني دوره، منځنۍ دوره او اوسنۍ دوره مطالعه کړو نو ښايي چې ډېر لږ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظومي ژباړي پکښې پيدا کړو، که څه هم د پښتو لومړنۍ څرګنده ژباړه له نظم څخه را پيلیږي، مګر زما خبره به دا معنا نه لري چي په پښتو کي منظومي ژباړي نه دي سوي، يوازي که د قرآن کريم د پښتو تفسير منظومه ژباړه وګورو، نو ښايي د کميت په لحاظ موږ ډېره پښتو منظومه ژباړه ولرو، همدا ډول په ديارلسمه هجري پېړۍ کي هم ډيري پښتو منظومي ژباړي وسوې چي په هغه کي داستاني او ديني موضوعات ډېر ول، مګر د کيفيت په لحاظ هنري ژباړي نه وې (البته ټولي يې).

په معاصره دوره کي د تخليقي ادب په برخه کي پښتو ته څه ناڅه شيان را ژباړل سوي دي خو د نظم برخه يې بيخي نه تر سترګو کيږي. ځيني نظمونه او شعرونه د ګوتو په شمار پښتو ته را وژباړل سول، خو هغه ځيني د انتخاب له ستونزي سره مخ ول او ځيني د ژباړونکو له نه مهارت سره په دې مانا چي په اوسنۍ دوره کي ځيني خارجي اشعار پښتو ته د ځينو کسانو له خوا را وژباړل سول، خو زما په فکر تر ژباړي يې نه ژباړه ښه وه (البته د ځينو دا). ځکه چي يا خو په خپله په خارجي شعرونو کي سمه ټاکنه نه وه سوې او يا که به ټاکنه سوې وه هغه بيا په پوره کمال سره نه وه ترجمه سوې، د سپيدې په نوم خارجي اشعار چي د ښاغلي مفتاح الدين ساپي له خوا نړيوال اشعار ورته ويل سوي دي، په داسي ډول را ژباړل سوي دي چي نه يې د هغه اصلي شعر روح پکښې څرګنديږي او نه د خپلي ژبي رنګ ورکول سوی دی، د خيام څلوريځي د ځلاند صاحب له خوا ژباړل سوي خو که يې څوك مطالعه کړي، زما په فکر وبه وايي چي دا چي اصلاً نه وای ژباړل سوي ښه به وای، د ماځيګر چارسو په نوم مقيد او آزاد نظمونه د ښاغلي اياز له خوا ژباړل سوي او لاندي ورته ليکل سوي دي چي نړيوال اشعار، خو زما په فکر په ټاکنه او انتخاب کي سم فکر نه دی ورته سوی او پر هغه سربېره سم ژباړل سوي هم نه دي، البته د پښتو ادب په معاصره دوره کي ارواښاد استاد بېنوا ځيني منظومي ژباړي کړي دي، همدا راز ښاغلي محمدصديق پسرلي هم کړي دي چي يادونه يې ضروري ده.

خو که ووايو نو په دغو منظومو ژباړو کي ښاغلي عبدالباري جهاني تر ټولو ډېر زيار ايستلی دی او تر ټولو يې په پوره هنر او کمال سره بهرني اشعار پښتو ته راژباړلي دي، نو فکر نه کوم چي له مبالغې څخه به مو کار اخيستی وي.

ښاغلي جهاني هم د شعر په انتخاب کي له احتياطه کار اخيستی دی او هم يې په ژباړه کي له پوره کمال او هنر څخه.

ښاغلی عبدالباري جهاني هنرمن دی او يو شاعر دی او ژباړه به يې هم خامخا شاعرانه او په تول پوره وي او د شعر انتخاب به يې هم حتماً شعر وي، نه په نامه شعر. تاسو د دوی شعري ژباړي وګورئ او دا به درته څرګنده سي چي له دغو دواړو شيانو څخه په ډېر ښه ډول کار اخيستل سوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی جهاني لومړی سړی دی چي پښتو ته يې په لومړي ځل خارجي اشعار په روانه او شاعرانه ژبه را ژباړلي دي، د کيفيت په لحاظ هم د کميت په لحاظ هم، تاسو که د دوی ژباړي وګورئ نو فکر به ونه کړئ چي دا دي ژباړه وي، زه خپله ښاغلی جهاني په اوسنۍ دوره کي د

نظم په برخه کي تر ټولو ښه او لومړی ژباړن او شاعر بولم چي پښتو ته يې له خارجي ادب څخه ډېر څه راوړي دي.

ښاغلی جهاني په انګرېزي ژبه کي پوره برلاسی لري او ډېر انګرېزي اشعار (البته غوره اشعار) يې پښتو ته راژباړلي دي، پسرلی سړ کال وځنډېدی، فينسي څه مخته دي ښه سه، پېمان، طلاق، د زړه ماتو مهمانخانه، د ښځي ياغي چيغه، رښتوني مينه، زما لار، بېګانه په نيمه شپه کي، امريکا دي آباده وي، د بنګلو نجلۍ او د سحر وږمې هغه انګرېزي شعرونه دي چي ښاغلي جهاني په ډېر شاعرانه انداز پښتو کړي دي او ډېر پښتانه يې په لومړي ځل له خارجي اشعارو سره داسي بلد کړي دي لکه د خپلي ژبي شعر چي لولي.

د شعر ژباړل لومړی په هغه ژبه ښه پوهيدنه غواړي بيا يوه ډېر ښه هنرمن ته اړتيا لري او بيا يو ښه ذوق غواړي او دا دري سره ځانګړني په ښاغلي جهاني صاحب کي را يو ځای سوي دي، ځکه نو په نتيجه کي پښتو ادب له بهرني اشعارو څخه برخمن سوی دی. تاسو د ښاغلي جهاني د (پسرلی سړ کال وځنډېدی) د شعر د ژباړي دغه لنډه بولګه وګورئ:

د اورګـــــاډي د پـــټلۍ ســــــره ولاړ يم

تېروم د انتـــظار ترخه وخــــــــــــــتونه

وايم ګـــــــــوندي که ټاټوبی مي بدل سي

نو ســــــــينه کـــي به آرام وکړي دردونه

مـــــــا دا ټـــوله سړه شپه کړه دلته روڼه

نـــــــڅېدل مــــــي راته مخي ته خيالونه

پکښي خيال به راته ستا د بېلتون راغی

تصـــور به مــــي ژوندي کړل مړه زخمونه

(د سباوون په تمه 257 مخ)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا یو انګرېزي نظم دی، چي ښاغلي جهاني داسي راژباړلی چي څوك هيڅ تصور نه سي کولای چي ژباړه ده، په منظوم او مقيد ډول د شعر ژباړل به زما په خيال لږ نوکی ګرانه خبره وي مګر ځينو کسانو پښتوته په منظوم شکل ځيني شعرونه را ژباړلي دي، خو بيخي ډېر يې په دغه کار کي پاته

راغلي دي، زه يوازي ښاغلی جهاني تر ټولو بريالی او

سرلاری بولم چي په ډېر شاعرانه ډول يې منظومي ژباړي

کړي دي.

دغه راز ښاغلي عبدالباري جهاني ځيني اشعار له اردو څخه را ژباړلي چي هغه يې هم کټ مټ هغسي ترجمه کړي لکه له انګرېزي څخه چي يې ژباړلي دي. د مشهور پاکستاني شاعر فيض احمد فيض (چي زما درد لره ژبه پيدا سي) په نوم نظم يې تاسو وګورئ:

زمـــــــا درد يو بــــــې آوازه شـــان نغمه ده

زمـــــــا ذات يوه بـــــــې نومه شان ذره ده

چي زمـــــــا درد ته کله ژبه ور پيدا ســــــي

نو به خـــــــــــپل نوم او نښان را برمـلا سي

چي هستي مي د خپل ذات راته مفهوم سي

راز د نظم د جـــــــــهان راته مــــــــعلوم سي

چي خـــــــــبر ســــــم د دې پټ پوښلي رازه

ســـــــــــــم بادار د کايیناتو د ملـــــــــکونو

پــــــاچاهــــــــي کوم د دواړو جـــــــــــهانونو

(پايکوب، 138 مخ)

ما دغه شعر په اردو کي نه دی ليدلی او که يې و هم وينم په اردو نه پوهېږم، خو زه فکر کوم چي دا شعر به په خپله په اردو کي هم تر دغه زيات خوند نه کوي او دا ښاغلي جهاني په ډېر شاعرانه او ماهرانه انداز سره راترجمه کړی دی. کله کله ځيني کسان د ژباړي په وخت کي دونه د هغې ژبي تر اغېز لاندي راسي چي هغه ځيني ترکيبونه، جملې او کلمات يې بالکل په خپله ژبه کي خلکو ته نااشنا وي او په اصطلاح يوه پردۍ ژباړه رامنځته کړي، خو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلي عبدالباري جهاني دغه ټول شيان په نظر کي نيولي دي او يوه بريالۍ هڅه يې کړې ده چي پر ژباړه يې د پرديو ژبو اغېز نه وي.

د (غرب تر آسمان لاندي) د نادر نادرپور شعر چي په غالب گومان له فارسي څخه به ترجمه سوی وي، د آزاد شعر په فورم کي ښاغلي جهاني په دې ډول ژباړلی دی:

د خاطراتو له کوڅو څخه مي

ستا د گامونو آوازونه راځي

آه زما د ليري ولاتونو دوسته

لکه چي زما دپردېسۍ ښار ته دي لار کړې ده

دلته زما زړه کي د سهار مرغکۍ

د دې شرير جهان فضا کي راته

د وزرو د خلاصولو آرزو وپاروي

خو چي د شپې تياره وزر خپروي

بيا دېوالونه زما د پټ زندان خبري کوي...

په دې ډول نو موږ ښاغلی عبدالباري جهاني د پښتو ادب په معاصره دوره کي هغه لومړنی شاعر بولو چي په ډېر ځيراکت سره يې هم له انگرېزي، هم له اردو او هم له فارسي څخه په آزاد او مقفي ډول ډېر اشعار پښتو ته په شاعرانه ډول را ژباړلي دي او د پښتو ادب د شعري ژباړې تشه لمن يې په خپلو برياليو ژباړو سره څه ناڅه ور ډکه کړې ده.

خو يوه بله د خوښۍ خبره دا ده چي پر دغو ژباړو سربېره ښاغلي جهاني په يو بل ډېر دروند کار لاس پوري کړی او د ده د هغه کار پايله د خيام فارسي څلوريځي دي چي اوس يې موږ په کتابي بڼه لولو. موږ که چيري په مفصله توگه د ښاغلي جهاني پر شعري ژباړو څېړنه کوو، نو د خيام د فارسي څلوريځو ژباړه به يې يو ډېر لوی څگپر کی وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلي عبدالباري جهاني د دغو څلوريځو په ژباړه سره په پښتو ادب کي د خمريه اشعارو په برخه کي داسي درنه اضافه وکړه چي پښتو ژبه تر اوسه نه وه ځني برخمنه سوې.

موږ په پښتو کي په تول پوره او د کيفيت په لحاظ بشپړه د خمريه اشعارو نمونه په لومړي ځل د زرغون خان نورزي (890 هـ ق شا وخوا) په ساقي نامه کي وينو چي په ډېر استادانه ډول يې پښتو ادب ته يوه بشپړه پښتو ساقي نامه وبخښله، که څه هم ساقي نامې يا خمريه اشعار لومړی وار د عربو له خوا ويل سوي دي او عجمو، په تېره د فارسي ژبي شاعرانو له دوی څخه تقليد کړی دی، خو وروسته ــ ووروسته د ځينو پخو شاعرانو له خوا په فارسي ژبه کي په ډېر استادانه ډول ساقي نامې وويل سوې چي په دغه ډله کي نظامي ګنجوي، ظهوري تهراني (1025 هـ ق مړ) او خواجه حافظ (791 هـ ق مړ) هغه شاعران دي چي نسبتاً نورو شاعرانو ته يې ډېري پخې ساقي نامې ويلي دي او ځانونه يې په دغو ساقي نامو کي داسي مست او خراب ښوولي دي چي ګواکي له دين او دنيا څخه بې خبره دي، خواجه حافظ شيرازي خپله ساقي نامه داسي پيلوي:

بيا ســــــاقي آن آتــش تـــــابناك
كه زردشت ميجويدش زير خاك
بمن ده كــه در كيش رندان مست
چـــه آتش پرست و چه دنيا پرست
بيار سـاقي آن بكر مستور مست
كـــه اندر خـــــرابات دارد نشست
بمن ده كـــــه بدانام خواهـــم شدن
خـــــــــراب مى و جام خواهم شدن

)د پښتو ادبياتو تاريخ، دوهم ټوك، د علامه حبيبي، 1342 لمريز کال د کابل چاپ ــ 185 مخ.(

په همدې ترتيب سره خواجو کرماني (753 هـ ق مړ)، مولانا عبدالله هاتفي هروي (927 هـ مړ)، حکيم پرتوي (941 هـ ق مړ)، ملا ظهوري (999هـ ق شا وخوا)، مير سنجر کاشاني (1023 هـ مړ)، نورالدين ظهوري (1024 هـ ق مړ) او... په فارسي ادب کي د خمريه اشعارو بېلابېلي نمونې پرې اېښي دي.

خو عمر خيام په خپلو څلوريځو کي د خمريه اشعارو يوه ډېره ښه او پخه بولګه دنيا ته پرېږدي او په خمريه اشعارو کي يو خاص سبك او رنګ خپلوي، چي بيا تر خيام وروسته دغه خمريه اشعار د مثنوي په فورم کي يو بل رنګ پيدا کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو که په عمومي ډول ووایو، نو پښتو ژبه هغونه ساقي نامې

او خمریه اشعار نه لري لکه فارسي ژبي چې درلودل او

لري يې.

ما وړاندي هم وویل چي موږ په پښتو کي بشپړه پښتو ساقي نامه په نهمه هجري پېړۍ کي د زرغون خان نورزي (890 هـ ق شا وخوا) په برکت پیدا کوو چي په حقه سره يې د ساقي نامې ټول اصول مراعت کړي دي او په ډېر مست او خراب انداز کي يې دېره ښکلې ساقي نامه ويلې ده، زرغون خان خپله ساقي نامه داسي را پیلوي:

ســــــاقي پاځه پیاله راکړه

مـــــــرور یار مي پخلا کړه

اوبه تویي په لـــــــــنبو کړه

اور مي مړ په دې اوبو کړه

پســــرلی سو غنچه گل کا

زلـــــــفي تاوي د سنبل کا

بلــــــبلان شور و فغان کا

کـــــــړېدن په گلستان کا

زاهـــد وزي صومعې څخه

شراب پیري میخانې څخه

هر سړی په میو مست دی

دې بهار کي گلپرست دی

)د پښتو ادبیاتو تاریخ، دوهم ټوك، د علامهحبیبي _182 مخ.(

خو لکه څنگه چي ښایېدل، تر زرغون خان نورزي وروسته په پښتو کي ساقي نامو او خمریه اشعارو ته توجه نه وسوه او په مجموعي ډول د کوم شاعر له خوا نه وویل سوې، اصلاً که موږ د پښتو ادب د لرغوني دورې او منځنۍ دورې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعرانو په باب څېړنه کوو، نو داسي شاعر نه لرو چي په پراخه پېمانه دي يې خمريه اشعار ويلي وي او يو درست دېوان دي يې له خمري اشعارو څخه پرې ايښی وي (البته د هر شاعر له لوري به خمريه اشعار ويل سوي وي، خو داسي ساقي نامې يا خمريه اشعار يې نه دي ويلي چي په زرو بيتونه دي ور ته ځانګړي سوي وي).

د پښتو ادب په معاصره دوره کي به زما په نظګګر لومړی شاعر اروانباد غني خان وي چي په نوي ډول او پراخه پېمانه يې خمريه اشعار ويلي دي، اروانباد استاد ښېنوا هم د خمري اشعارو ځيني نمونې لري چي په خپلو همزولو شاعرانو کي يې په دغه برخه کي ښه مقام ګټلی دی، اروانباد اشرف مفتون هم د خمري اشعارو ځيني نمونې لري چي د خمريه اشعارو په څېړنه کي پوره بحث پر کېدلای سي.

خو په اوسنۍ دوره کي ښاغلی عبدالباري جهاني هغه شاعر دی چي تر ډېرو او حتی تر ټولو شاعرانو يې ډېر خمريه اشعار ويلي دي او په دغه برخه کي يې ځانله يو ښېل مقام تر لاسه کړی دی او يو خاص سبك يې را منځته کړی دی، تاسو د دوی د خمريه اشعارو دغه وړه نمونه وګورئ:

زه دين او دنيا دواړه په يو جام سودا کـومه

ساقي داسي حريف دي بل ليدلی دی که نه

ګرداب کي د مستيو مي مذهب را څخه ورك سو

تا ځان داسي معراج ته رســــــــــــــــولی دی که نه

خير دا خو ښېل بحث دی او په دغه باب بايد ښېله ليکنه وسي، خو له دې نسبتاً اوږدې يادوني څخه مي هدف دا و چي ښاغلی عبدالباري جهاني په اوسنۍ دوره کي هغه شاعر دی چي ډېر خمري اشعار يې ويلي دي، مګر د عمر خيام د څلوريځو په ژباړو سره يې پښتو ژبې ته د خمريه اشعارو داسي ښېلګه وړاندي کړه چي تر دې وړاندي يې هيڅ نه وه موندلې.

په منظوم ډول د شعر ژباړه هغه ستوخ کار دی چي ډېر کم کسان زړه ور ته ښه کوي او ډېر کسان په دغه هڅه کي پاته هم راغلي دي.

د خيام فارسي څلوريځي په پښتو کي د ډېرو کسانو له لوري ژباړل سوي دي، خو له بده مرغه هغه ترکيبات، هغه سمبولونه او هغه ځانګړي کلمات چي خيام کارولي، په پښتو کي هغسي و نه ژباړل سول، ابوالخير ځلاند د خيام د ژباړو ځانګړی کتاب خپور کړی دی، خو زه دا نيوکه پر کولای سم چي سمه ژباړه نه سو ور ته ويلای، نه د خيام شاعرانه اروا پکښې ده او نه په هغه ډول ژباړل سوي دي لکه په خپله ژبه کي چي څونه خوند کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلي محمد صديق پسرلي يو چا ته ويلي وه چي د خيام څلوريځي ما هم ژباړلي دي او نورو کسانو هم، خو د ښاغلي جهاني ژباړه تر ټولو ښه خوند کوي.

ښاغلي جهاني که له يوې پښتو ته د څلوريځو يوه درنه ذخيره راوړله، نو له بله پلوه يې ډېر پښتانه په دغو ژباړو سره د خيام له شاعرۍ سره په داسي ډول اشنا کړل، لکه څنګه چي د خيام آره څېره ده.

ما وړاندي هم وويل چي د خيام ځيني څلوريځي تر دې وړاندي پښتو ته را ژباړل سوي دي، خو هغه مستي، بېباکي، له اوره ډکي او له دين او دنيا څخه بې پروا خبري نه پکښي ښکاري، د دې لوی علت به ښايي دا وي چي هغو کسانو چي دغه څلوريځي يې را ژباړلي دي، هغه په

خپله تقريباً د دغسي سبك سره اشنايي نه لري، خو ښاغلي جهاني ځکه په دې کار کي ډېر بريالی سوی دی چي

دوی په خپله له دغسي طريقې سره پوره بلديت لري او په خپله يې هم د خمري اشعارو په برخه کي ځانته جلا نوم

ګټلی دی.

يوه بله د يادوني وړ خبره دا ده چي ښاغلي عبدالباري جهاني ته په منظومو ژباړو کي خدای ښه استعداد او کمال ور کړی دی، دوی که په متفرق ډول پښتو ته ځيني اشعار را وژباړل، خو د (بګهت کبير د پښتو په بڼ کي) د اشعارو ترجمه يې پښتو ته داسي اهدا ده چي تر عمرونو_عمرونو به پسوللې په ښکاري، مګر د خيام د څلوريځو ژباړه يې بله داسي ستره پېرزوينه ده چي هم پښتو او هم پښتانه په سرشاره سول، تاسو ته به زه د بيلګي په ډول لومړی د عمر خيام فارسي څلوريځه او بيا د ښاغلي جهاني پښتو ژباړه راوړم، چي د ښاغلي جهاني د منظومي ترجمې ځواك در ته معلوم سي:

صبحي خوش چه مست خيز ای ساقی

در شيشه کـــــن آن شراب از شب باقی

جـــــــــام می بمن آور و غنيمت ميدان

اين يـــكدمه نـــــقد را و فـــــــــردا باقی

او دا هم د ښاغلي جهاني پښتو ژباړه:

ســـــــــاقي پورته سه سهار دی څه تازه نسيم چليږي

چي د شپې دي در ته پــاته هـغه می ته مي زړه کيږي

را ته ډکــــــــــه مي پياله کـــــــــه دغه دم غنيمت بوله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا یوه شېبه ده نـــــغده ســــــــبا هر څه چي پېښېږي

تاسو وګګورئ چي لومړی په ژباړه کي څونه له امانته کار اخيستل سوی دی او څنګه چي په خپله آره ژبه کي ده، څونه کټ مټ هغسي را ژباړل سوي ده او بل په څونه شوخ انداز را ترجمه سوې ده او څونه د پښتو رنګ ور کول سوی، د دغو څلوريځو انګرېزي ژباړه هم ما ليدلې ده، مګر څونه چي زه په پوهېدلی يم هغونه خوند نه کوي لکه په پښتو کي چي ښاغلي جهاني دغه خوند ور اضافه کړی دی، نه په انګرېزي کي د می، ساقي، پياله، زاهد، جنت او دوږخ کلمات په هغونه مستانه او راندانه ډول کارول سوي دي، لکه په خپله فارسي کي چي عمر خيام کارولي دي، مګر په پښتو کي موږ دا دعوه کولای سو چي ښاغلي جهاني دغه کلمات او الفاظ بلکل هغسي بيان کړي دي، لکه د فارسي هغې دا. دا طبيعي خبره ده چي يو اثر به په خپله ژبه کي ښېل خوند لري او چي وژباړل سي، نو ښايي هغونه خوند و نه کړي، مګر تاسو د خيام دغه لاندي فارسي څلوريځه وګورئ او بيا د ښاغلي جهاني ژباړه وګورئ چي څنګه يې ارزولای سو:

از دير بــــــــرون آمــــــــد ناپاك تنی

وز دود جــــــهنم بتنش پيرهــــــــــــــــنی

بســــــكشت صراحيم كه عمرش كم باد

وانگه چی می لطيف و مردی چو منی

دا هم د ښاغلي جهاني ژباړه:

لــــــــــه خلوته را وتلی كــــــــــــــــرغېړن لړلی ځان و

دوږخي جـــــامې اغوستي په زړه تور لكه شيطان و

صــراحي يې كړه را ماته خدايه عمر يې ور لنډ كې

هغه څه ښايسته شراب وه دلته ما غوندي انسان و

دلته كه د دي ژباړي تخنيكي اړخ ته لږ پام وكړو، نو دا به را ته څرګنده سي چي ترجمه په ډېر قوت سره سوې ده او د فارسي هيڅ اغېز نه دی پر سوی، داسي ژباړه نه ده سوې لكه هغه د لوی استاد علامه حبيبي(رح) خبره چي "يك سلسله معلومات، يك سلسله كتابها" يې په "يو لړ معلوماتو، يو لړ كتابونو او..." ژباړلي وي، يا لكه "تصميم ګرفت" يې په "تصميم ونيوئ" ژباړلي وي.

ننني پښتو له دغسي اصطلاحاتو سره لاس او ګرېوان ده او په تېره بيا د ځينو كسانو له خوا چي ځيني ترجمې كيږي، نو دغسي پردي اصطلاحات په پېخر ور سره راوړي او په زياته بيا كه څه نا څه منظومي ژباړي كيږي، نو دغه لوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکل وي، مگر ښاغلي جهاني خو اول په خپلو ټولو منظومو ژباړو کي خپله طبيعي ژبه کارولې ده او بل يې په ډېر صداقت سره هغه شعري الفاظ او کلمات ژباړلي دي او په اصطلاح آزاده ژباړه يې نه ده کړې چي يوازي دي يې د هغه د خيال يو څرك را نقل کړی وي.

د "از دير برون آمده ناپاك تني" پښتو ژباړه يې په ډېر ښه انداز سره کړې ده چي "له خلوته را وتلی کرغېړن لړلی ځان و" ما خو چي دغه فارسي نيم بيتي ته هر څونه چرت وواهه چي بايد په ډېر معياري ډول ښکلې را وژباړل سي، نو په پای کي مي دا پرېکړه وکړه چي ښاغلي جهاني چي په ښکلې ډول را ژباړلی دی، تر دې به ښايي په دغسي سبك او طرز کي کي تر دغي ژباړي بل ډول ښه و نه ژباړل سي.

زه به د خپلي خبري د ثبات لپاره لا يوه دريمه بولګه هم وړاندي کړم، تر څو مو پرېکړه را سره منل سوې وي:

هـــــــان تان بر مستان بدرشتی نشوی

يا از در نيـــــــــــــــكوان بزشتی نشوی

می خور کی بخوردن و بنا خوردن می

گـــــــــــر آنست دوزخی بهشتی نشوی

او دا هم د ښاغلي جهاني پښتو ژباړه:

پام چـــــي زړونه آزاګر نه کـــــې د مستانو د رندانو

نه په تونده ژبه ستون سې له چارچوبه د نېکانو

په پرهېز او په چـــــــــــــښلو د سرو ميو نه بدلېږي

نه ازل د دوږخـــــــــــــيانو نه نصيب د جنـــــــــتيانو

په لنډ ډول که ووايم نو ښاغلي جهاني د خيام د څلوريځو په ژباړه سره د پښتو شعر تله خورا درنه کړې ده او د ادب مينان به د دوی دغه ستر احسان تر تله مني او دوی ته به د دغه ابتکاري کار کورودانی وايي.

زما خو دغونه وس و چي د ښاغلي جهاني پر دغو ژباړو مي يو وړوکی نظر څرګند کړ او هيله لرم چي درانه پوهان به پر دغه کار نوري ډيري څېړني وکړي.

په پای کي زه د ښاغلي عبدالباري جهاني د يوه کشر شاګرد په حيث دوی ته د دغه نوښتګر کار مبارکي وايم او دوی ته د اوږده او سوکاله ژوند دُعا کوم.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مینه او ادب

عبدالقدیم پتیال

12ثور 1384

کندهار_ دوهمه ناحیه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خيام سُرونه د پښتو په تال کي

از آتش ما دود کجا بود اینجا

وز مایه ما سود کجا بود اینجا

آن کس که مرا نام خراباتی کرد

در اصل خرابات کجا بود اینجا

سر ترپایه سره لمبه سوو څوك اګاه سول په دودونو

د ماېي ګټه مو څه سوه څوك خبر په حسابونو

چي مي نوم د چا پر شونډو شرابي خراباتي و

دلته چيري خرابات و څوك سېراب سول له خمونو

چون عهده نمیشود کسی فردا را

حالی خوش دار این دل پر سودا را

می نوش بنور ماه ای ماه که ماه

بسیار بتابد و نیامد ما را

څه معلومه ده سبا به څوك باريږي څوك پاتيږي

زړه دي مست لره له ميو چي نوبت درنه تېريږي

د سپوږمۍ په نور يې نوشه سپوږمۍ مخي چي سپوږمۍ به موږ پيدا پر مځکه نه کړي په پېړيو به ځلېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاقل به چه امید درین کهنه سرا

بر دولت او نهد دل از بهر خدا

هر گاه که خواهد که نشیند از پا

گیرد اجلش دست که بالا بنما

دا به څرنګه هوښيار وي دې زاړه کور ته راغلی

څه امید به ورسره وي چي يې زړه وي په ترلی

چي زړه شینی له ستړیا سي چی آرام ته د چا زړه سي

بیا اجل ورته ولاړ وي وایې لوړ یې چا بللی

هر چند که رنگ و روی زیباست مرا

چون لاله رخ و سرو بالاست مرا

معلوم نشد که در طربخانه خاك

نقاش ازل بهر چه اراست مرا

که هر څونه ښایسته یم که هر څونه یمه ښکلی

که مي مخ لکه لاله دی لکه سرو یم ښاغلی

زه پوه نه سوم چی د خاورو کارخانې ته څنګه ولاړم

د ازل نقاش زه څنګه په دې رنګ یمه تراشلی

گر درگذرم بباده شوييد مرا

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلقین زشراب ناب گویید مرا

خواهید بروز حشر یابید مرا

از خاك در میکده جویید مرا

که زه مړ سومه یارانو په شرابو غسل را کئ

او تلقین به د سرو میو زما په غوږ کې په بیا بیا کئ

که په ورځ کې د محشر مو پر میدان کله په کار سوم

ما له خاورو د مغان او میخانې څخه پیدا کئ

تا بتوانی طعنه مزن مستانرا

بنیاد مکن تو حیله و دستانرا

تو غره مشو بدانکه می می نخوری

صد کار کنی که می غلامست آنرا

چي دي وس رسېږي مه کړه د مستانو پېغورونه

په ټګی او په تذویر چي پسي جوړ نه کې نکلونه

د شرابو له پرهېزه چي مغروره په ځان نه سې

چي شراب ورته غلام دي داسي سل کوي کارونه

آمد سحری ندا زمیخانهٔ ما

کای رند خراباتی دیوانهٔ ما

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخیز که پر کنیم پیمانه زمی

زان پیش که پر کنند پیمانهٔ ما

سحرگاه سو آواز پورته میخانه کې له مغانه

واوره زموږ د ټولۍ رنده لېونیو کې سلطانه

پاڅه ډکې پیمانې کو له سرو میو هسې نه چې

زموږ را ډکې پیمانې کې موږ خبر نه سو له ځانه

بابط میگفت ماهی در تب و تاب

باشد که به جوی رفته باز آید آب

بط میگفت که چون من و تو گشتیم کباب

اندر پس مرگ ما چه دریا چه سراب

تبېدی ماهی پر مځکه ویل بطي تا لیدلي؟

چې راځي اوبه ویالې ته چې پخوا وې پکښې تللي

بطی وویل ماهیه چې موږ دواړه نن کباب سوو

پس له مرګه څه سراب وي څه رودونه بهېدلي

ماییم و می و مطرب و این کنج خراب

دین و دل و جام و جامه در رهن شراب

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغ ز امید رحمت و بیم عذاب

آزاد زخاك و باد و از آتش و آب

موږيو، می دي، خرابّات دی، مطرب، شرنگ د ربابونو

دین و زړه جام و جامه مو ټوله گرو د شرابونو

نه امید مو د رحمت سته نه مو ډار له عذابونو

موږ آزاد له خاورو، باده، له اوبو او له اورونو

ما و می و معشوق درین کنج خراب

جان و دل و جام و جامه در رهن شراب

فارع زامید رحمت و بیم عذاب

ازاد زخاك و باد و از آتش و آب

زه او می و معشوق دلته د مغانو په کونجونو

زړه او روح جام او جامه مي په گروي د شرابونو

نه مي تمه د رحمت سته نه مي ډار له عذابونو

زه ازاد له خاورو باده له اوبو او له اورونو

چندان بخورم شراب کین بوی شراب

آید ز تراب چون شوم زیر تراب

تا بر سر خاك من رسد مخموری

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از بوی شراب من شود مست و خراب

غواړم دومره شراب وڅکم چي مى بوى د شراب راسي

د هغه قبر له خاورو چي تر لاندي مړى زما سي

چي خمار حريف تېرېږي زما پر خاوره زما پر قبر

د شرابو بوى يې مست کي خرابي ورته پيدا سي

تا بتوانی غم جهان هيچ مسنج

بر دل منه از آمده و نامده رنج

خوش ميخور و ميباش درين دير سپنج

با خود نبری جوی اگر داری گنج

چي دي توان وى چى ونه خوري د فانى دنيا غمونه

پر زړه بار نه کې د تلليو او راتلونکو شپو غمونه

دي پردى مېنه کي تېرى شپې په ميو په خوښۍ که

خزاني به دي وي پاته تري به درومي تش لاسونه

چون عمر همی رود چی شيرين وچی تلخ

پيمانه چو پر شود چی بغداد و چی بلخ

می خور که پس از من و تو اين ماه بسی

از سلخ بغره آيد از غره بسلخ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ترخې دي که خوږې دي دا د عمر شپې تېرېږي

څه توپير بلخ او بغداد کړي پيمانه چي دي ډکېږي

نوشوه پيالې د ميو زما او ستا وروسته به مياشتي

په سهار کي به ختمېږی په ماښام به نوي کېږی

خيام که خيمه های حکمت ميدوخت

در کوه غم فتاد و ناگاه بسوخت

مقراض اجل طناب عمرش ببريد

دلال امل به رايگانش بفروخت

چي خيام په ټوله ژوند کي د حکمت خېمې ګنډلې

د غم اور کي يې ناڅاپه خپلې نيلي وسوځلې

د اجل بياتي يې غوڅ کړ هغه ټينګ د عمر مزی

او پيسې دلال د هيلو باندی مفتي واخستلې

من بندهٔ عاصيم رضای تو کجاست

تاريك دلم نور صفای تو کجاست

مارا تو بهشت اگر بطاعت بخشی

اين بيع بود لطف و عطای تو کجاست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه بنده يم گناه کاره ستا رضا چيري ده ربه

تاريك زړه ته مي ستا نور او ستا صفا چيري ده ربه

را بخښې که جنتونه په لمونځونو طاعتونو

دا خو بيه سوله خدايه ستا عطا چيري ده ربه

صد خانه ز خوناب دلم ويران است

وز گريهْ زار بيم صد چندانست

از هر مژه ناودان خون است روان

گرمن مژه را بهم زنم طوفان است

د زړه وينو مي خراب کړل سل آباد ښکلي کورونه

له ژړا به مي لا وران سي داسي نور هم په سل گونه

زما له هر باڼو روان دي د سرو وينو ډك رگونه

که مي سترگي کړلې پټې جوړومه توپانونه

ساقی نظری که دل ز انديشه تهی است

شيران همه رفته اند سر بيشه تهی است

هر شب زحيات کف زدی شيشه چرخ

امروز که نوبت ما بود شيشه تهی است

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقی یو نظر دي غواړم زړه خالي له اندېښنو دی

زمري تللي له میدانه برم يې تللی له گوښو دی

هره شپه دي گرځولې سرې پیالې ډکي له میو

نن چې زموږ نوبت راغلی رنگ دي تللی د پیالو دی

این کهنه رباط را که عالم نامست

آرامگه ابلق صبح و شام است

بزمیست که واماندهْ صد جمشید ست

قصریست که تکیه گاه صد بهرامست

دغه زوړ رباط چې گورې د عالم په نوم یادېږي

هدیره د ورځو شپو ده چې ابلق په رنگ ښکارېږي

دا له سل جمشیده پاته بزم نه دی ستړی سوی

دا مانۍ د سل بهرامو په میراث بل ته پاتېږي

اکنون که گل سعادت پر بار است

دست تو زجام می چرا بیکار است

می خور که زمانه دشمن غدار است

دریافتن روز چنین دشوار است

دغه نن چې دي بخت ویښ دی چې دي لاس ځای ته رسېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جام دي ولي لاس کي نسته شراب ولي نه ښکارېږي

مې چښه چي زمانه ده هم دښمنه هم چمبازه

دا د نن په شاني ورځي په مشکله پیدا کېږي

ساقی گل و سبزه بس طربناك شده است

دریاب که هفتهٔ دیگر خاك شده است

می نوش و گلی بچین که تا در نگری

گل خاك شده است و سبزه هم خاك شده است

ساقي گل دی غوړېدلی سبزه هم تازه ښکارېږي

دا پنځه ورځي مستي ده سبا هر څه خاوري کیږي

پیاله ډکه که له ملو گېډۍ جوړه که له گلو

چي سبا به وي گل خاوري سبزه هم نه معلومېږي

می لعل مذاب است و صراحی کانست

جسم است پیاله و شرابش جانست

آن جام بلورین که زمی خندانست

اشکیست که خون دل درو پنهانست

سره شراب ویلي لعلونه صراحي د لعلو کان دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاله جسم دی یارانو او شراب یې روح او ځان دی

د بلورړ هغه جام چي له سرو میو نه خندان دی

هغه اوښکي دي چي ویني د زړه غم پکښی پنهان دی

ایزد چو گل وجود مامی آراست

دانست زفعل ماچه بر خواهد خواست

بی حکمش نیست هر گناهی که مراست

پس سوختن روز قیامت زکجاست

چي خالق ختمي اخښلي د وګړو د تنونو

ښه خبر و ښه آګاه زموږ په ټولو عملونو

زه چي هره ګناه کړمه فیصله حکم دده دی

بیا پر څه سوځول کېږم په قیامت کي په اورونو

این کوزه که ابخوره مزدوری است

از دیدهٔ شاهی و دل دستوری است

هر کاسه می که بر کف مخموری است

از عارض مستی ولب مستوری است

دا کوزي چي نن په لاس کي د مزدور او د دهقان دي

یا له زړه د حاکم جوړي یا له سترګو د سلطان دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چی گرځي په لاسونو د مستانو کي جامونه

له باړخو د مستي پیغلي یا له شونډو د جانان دي

اسرار جهان چنانکه در دفتر ماست

گفتن نتوان که این وبال سر ماست

چون نیست درین مردم نادان اهلی

نتوان گفتن هر آنچه در خاطر ماست

د جهان هغه اسرار چی پټ دي زموږ په دفترو کي

که پر خوله باندي یې راوړو سر مو ځي په غرغړو کي

دې دنیا کي نه هوښیار سته نه د راز اهل پیدا سو

پټوو به یې له خلکو په سینو په خاطرو کي

گویند مخور مي مه شعبان نه رواست

نه نیز رجب که آن مه خاص خداست

شعبان و رجب مه خدایند ورسول

ما می رمضان خوریم کان خاصه ماست

په برات کي ناروا دي چي چښي ځوك شرابونه

او رجب د خالق میاشت ده درته گوري عذابونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د برات او رجب مياشتي كه د خداي او د رسول دي

نو يو روژه سوه پاته تشوو به ډك خمونه

ساقی غم من بلند اوازه شده است

سر مستی من برون ز اندازه شده است

با موی سفید سر خوشم کز خط تو

پیرانه سرم بهار دل تازه شده است

ساقی زما د غم خبرو اوس اخيستي دي ښارونه

سر مستي ته مي لاگوره چی له حده سوه بېرونه

كه هر څو مي وېښته سپين دي ستا له خطه مستي راسي

په رنگ زوړ يم خو پر زړه نوي سوي بهارونه

آنی که دم مسیح یارت شده است

بخشیدن جان همیشه کارت شده است

جان بخشش تو است گر فدای تو کنیم

هم گوهر گنج خود نثار تو شده است

له یارۍ دي پاکه خدایه د مسیح روح دی ښاغلی

تا ژونديو د جهان ته د حيات قسمت منلی

روح او زړه دی تا راکړی که يې بيرته ستا قربان کو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گوهر ستا د خزانې دي او موږ بيرته در بخښلی

دوری که درو آمدن و رفتن ماست

اورانه بادیت نه نهایت پیداست

کس می نه زند دمی درین معنی راست

کین آمدن از کجا و رفتن بکجاست

هغه دور د زمان چي پکښي زموږ ژوند او فنا سته

نه هغه ته ابتدا سته نه هغه ته انتهی سته

نه يې تلل چا ته معلوم دي نه راتلل يې چاته ښکاري

نه د چا سره اسرار يې د مفهوم او د معنی سته

یارب تو کریمی وکریمی کرم است

عاصی از چه رو برون زباغ ارمست

با طاعت از ببخشی آن نیست کرم

با معصیتم اگر ببخشی کرمست

ته کريم يې لويه خدايه ته خالق د نعمتونو

گناهکار ولي محروم دی د ارم له ښنو باغونو

کرم نه دی چي بخښې مي په طاعت او په لمونځونو

دا کرم دی چي بخښې مي چی يم بار په گناهونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خورشید سپهر بې زوالی عشق است

مرغ چمن خجسته فالی عشق است

عشق آن نبود که همچو بلبل نالی

هر گه که بمیری و نه نالی عشق است

پر آسمان باندی لمر گورې دا د عشق بې زوالي ده

پر چمن چي بلبل گرځي دا د مینی نیك فالي ده

هغه مینه چي ریشتیا نه ده چي بلبل رنگه فریاد کړي

څوك چي ومري بې فریاده هغه مینه ازلي ده

گر گل نبود نصیب ما خار بس است

ور نور بما نمیرسد نار بس است

گر خرقه وخانقاه وشیخی نبود

ناقوس کلیسا و زنار بس است

په قسمت که مو گل نه وي نو دا خار را لره بس دی

او که نور نه رارسېږي نو بیا نار را لره بس دی

که خرقه او خانقا مو په نصیب ختلې نه وي

نو ناقوس کلیسا زموږ ده او زنار را لره بس دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیکی و بدی که در نهاد بشر است

شادی و غمی که در قضا و قدر است

باچرخ مکن حواله کاندر ره عقل

چرخ از تو هزار بار بیچاره تر است

ښه او بد چي اخښل سوي په ريښه کي د بشر دي

ښادي غم چي ټاکل سوي له قضا او له قدر دي

له آسمانه ولي غواړې څه پوښتې د عقل لاري

آسمانونه دي ناکامه او تر تا بېچاره تر دي

دارنده چو ترکیب طبایع اراست

از بهر چه او فگندش اندر کم وکاست

گر نیك آمد شکستن از بهر چه بود

ور نیك نیامد این صور عیب کراست

چي په ژبه د قلم يې د عالم برخې وېشلي

ولي څوك تر مځکي لاندي څوك آسمان ته دي ختلي

كه دا ښه وه كه ښايسته وه څه هدف د ماتولو

عيب د چا بولئ هوښيارو كه پيدا نه وه څوك ښكلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقی زمی که لعلت آن ساقی است

دل بر نکنم تا دمی از من باقیست

مشتاقم از آن بدیدنت مشتاقم

گستاخی من زغایت مشتاقی است

ساقي ستا له سورکو شونډو د سره می ارمان لرمه

چي مي يو نفس باقي وي لا به زړه پوری تړمه

په ديدن پسي ړوند يم شپه او ورځ دي يادومه

مستي واوښته له حده گستاخي ځکه کومه

ساقی که لبش مفرح یاقوت است

دل را غم او قوت وجانرا قوت است

هر کس که نشد کشته بطوفان غمش

در کشتی نوح زنده در تابوت است

د ساقي له سورکو شونډو رنگ راغلی د یاقوت دی

غم يې زړه لره قوت دی، ژوند او روح لره قوت دی

چي هر څوك يې شهيد نه سي په توپان کي د غمونو

په کښتۍ کي د نوح سپور دی په ژوندوني په تابوت دی

ساقی ببرم گربت یاقوت لب است

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وز آب خضر بجای آب عنبست

گر زهره بود مطرب و همدم عیسی

چون دل نه بجا بود نه جای طربست

چی پر ځنګ مي ګل اندام وي شونډي سرې لکه لعلونه

خضر سر پر سر را ډك کي د حيات اوبه جامونه

د زهرې په لاس رباب وي مسيحا يې وي ملګری

چي مي زړه په ځای کي نه وي څه مستي څه يې خمونه

ساقی مه رخسار تو جان همه است

دلدار من است و دلستان همه است

خورشید صفت بمهر ذرات خوش است

تنها نه ازان من که زان همه است

ساقي سپين رخسار جار سم چي د ټولو روح او ځان دی

زما يې زړه راخخه وړی خو د ټول جهان جانان دی

لکه لمر هسي خوشاله د ذرو په نازولو

زما محبوب يوازي نه دی دا معشوق د ټول جهان دی

می خوردن نه از برای طربست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه زبهر نشاط وترك دين وادب است

خواهم كه دمى ز خويشتن باز رهم

مى خوردن و مست بودنم زان سببست

زما ياري له ميو نه ده د مستۍ د زياتولو

نه دپاره د خوښۍ دي نه د دين د پرېښودلو

زړه مي غواړي چي فارغ سم يو ګړى له خپله ځانه

ځکه لار مي ده اخيستې د پيالو د تشولو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خیام سُرونه د پښتو په تال کې

ای چرخ فلك خرابی از کینه تست

بیداد گری پیشهْ دیرینه تست

وی خاك اگر سینهْ تو بشکافند

بس گوهر قیمتی که در سینه تست

ستا له لاسه شین آسمانه پر جهان د غم نارې دي

ظلم ستا زړه پېشه ده پر نړۍ دي سترګي سرې دي

هغه ورځ به سي معلومه چي د خاورو سینه چاك سي

چي یې څه سیپۍ ځای کړي په قفس کي د سینې دي

ګرشاخ بقاز بیخ بختت رستست

ور بر تن تو عمر لباسی چستست

در خیمه تن که سایه بانی است ترا

هان تکیه مکن که چار میخش سستست

که له خاوري د طالع دي د بقا وزي ښاخونه

او په تن دي وي اغوستي د اوږد عمر لباسونه

ها د تن خیمه دي ګوره چي یې تل سیوري ته ناست یې

پام تکیه وربانديي مه کړه چي ډېر سست یې دي میخونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاری که دلم زبهر او زار شدست

او جای دگر بغم گرفتار شدست

من درطلب علاج خود چون کوشم

چون آنکه طبیب ماست بیمار شدست

هغه یار چي تل یې غواړم چي مي زړه پسي افګار دی

اوس په غم د بلي مینی د دردونو ګرفتار دی

زه به څرنګه ترې غواړم خپل علاج د پرهارونو

چي د رنځ به مي طبیب و دی پخپله اوس بیمار یم

هر سبزه که بر کنار جویی بودست

گویی که خط فرشته خویی بودست

پا بر سر سبزه تا بخواری ننهی

کان سبزه ز خاك ما هر ویی بودست

څه سبزه چي دلته وینې چی پر غاړه د ویالو وي

د هغو ګلرخو خط دی چي په خوی د فرشتو وي

په احتیاط قدم پر کښېږده په مدار باندی تېرېږه

دا سبزه به هم له خاوري د مهوشو ښایستو وي

زین پیش نشان بود نیها بودست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیوسته قلم ز نیك و بد ناسود ست

تقدیر ترا هر آنچه بایست بداد

غم خوردن و کوشیدن ما بیهود است

له دې مخکې هم راغلي بې حسابه عالمونه

قلم هره ورځ لیکلي هم نېکۍ هم فسادونه

هغه څه دي په نصیب دي چې تقدیر درته لیکلي

ولې خورې د زړګي وینې بېهوده دي کوښښونه

پیش از من و تو لیل و نهاری بودست

گردنده فلك نیز بکاری بودست

زینهار قدم بخاك آهسته نهی

کان مردمك چشم نگاری بودست

زه او ته چې دلته نه وو هم دا ورځې هم دا شپې وې

دغه دور د اسمان و د دې ستورو پلوشې وې

په مدار څه پر دې مځکه قدم ورو ږده پر دې خاورو

دا به کسي د نګار وو توري سترګي د ښایستې وې

این کوزه چو من عاشق زاری بودست

در بند سر زلف نگاری بودست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وین دسته که در گردن او می بینی

دستیست که در گردن یاری بودست

دا کوزه هم په یو وخت کي لکه زه عاشق بیمار و

تل يې زړه بندي د زلفو په خيالونو د نګار و

دا په غاړه کي يې ويني هغه لاس چی درښکاريږي

هغه لاس دی چي په ژوند کي به په غاړه کی د يار و

در هر دشتی که لاله زاری بودست

ان لاله زخون شهریاری بودست

هر جا که بنفشه از زمین میروډ

خالی است که بر روی نگاری بودست

پر بيديا چي غوړيدلی سور بخمل د لاله زار وي

يو نښان به د سرو وينو د ملك او شهريار وي

پر هر ځای چي وي له خاورو بنفشه را ټوکېدلې

هغه خال دی چي به پاته له ښايسته مخ د نګار وي

آنکس که بخوبان لب خندان دادست

خون جگری بدردمندان دادست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گر قسمت ما نداد شادی غم نیست

شادیم که غم هزار چندان دادست

چي ګلرخو ته يې ورکړې شونډې سرې لکه لعلونه

د خوږمنو يې نصيب کړل د کوټلو وينو زړونه

غم مو نسته که خوښي يې په قسمت نه ده راکړې

خوښ له دې يو چي يې را کړل راته زر چنده غمونه

چون نيست هر چه نيست جز باد بدست

چون هست زهر چه هست نقصان و شکست

انگار که هر چه در عالم نيست

پندار که هر چه نيست در عالم هست

له نيستۍ پاته تش باد دی بل څه نسته په ميدان کي

او چي سته لدې هستيه يا ناکام يا په تاوان کي

ګواکي هر څه چي موجود دي هغه نسته په عالم کي

او چي هر څه موجود نه دي هست يې وګڼه جهان کي

گويي که بر نهال تحقيق نرست

زيرا که درين راه کسی نيست درست

هر يك زده اند دست در شاخی سست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امروز چودی شمارم و فردا چونخست

حقیقت ته د رازونو هیڅوك نه دی رسېدلی
د هستۍ پر ورکو لارو څوك سم نه دی ورغلی
چي هر چا دي څه ليدلي حقيقت ورته ښکارېږي
نن پرون غوندي تېر بوله سبا نه دی لا راغلی

زان باده که عمر را حیات دگرست
پر کن قدحی گر چه ترا درد سرست
برنه بکفم که کار عالم سمرست
بشتاب که عمر ای پسر در گذرست

ماته هغه شراب راوړه چي مي ژوند ته بل ژوندون دی
زما پیاله که راته ډکه که هر څو دي زړه زبون دی
سر پر سر يې راته راوړه عمر باد غوندي تېرېږي
هره ورځ د کوچ ناري دي هره ورځ سفر دی يون دی

هشدار که روزگار شور انگیزست
ایمن منشین که تیغ دوران تیزست
درکام تو گر زمانه بو زینه نهد
زنهار فرو مبر که زهر آمیزست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوښيار اوسه زماني ته چي له چمه ډك روزګار دی

يو ګړی چی غافل نه سې د وختونو تيغ آبدار دی

که زمان دي په نازونو خوله له شاتو کي در ډکه

پام تر ستوني يې تېر نه کې هوښيار اوسه زهر مار دی

ګويند مرا بهشت با حور خوشست

من ميګويم که آب انګور خوشست

اين نقد بګير و دست ازان نسيه بدار

کاواز دهل برادر از دور خوشست

هرڅوك وايي ډك له حورو جنتونه مي خوښېږي

زما شراب د انګور خوښ دي شنو پيالو ته مي زړه کېږي

دغه نغده ماته راکه هغه پور دي ستا روزي سي

د ډولو ږغ له ليري پر غوږونو ښه لګېږي

هر دل که اسير محنت اوست خوشست

هر سر که غبار سرآن کوست خوشست

از دوست بناوك غم ازرده مشو

خوش باش که هر چه آيد از دوست خوشست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د ده د عشق اسير دي هغه زړونه دي خوښېږي

هغه سر چاته رسېږي چي د ده په نوم پايېږي

كه له دوسته در رسېږي د غم غشى زهير نه سي

پر دوو سترګو يې منظور كه چي له دوسته در رسېږي

چون ابر به نوروز رخ لاله بشست

بر خيز به جام باده كن عزم درست

اين سبزه كه امروز تماشاگه تست

فردا همه از خاك تو بر خواهد رست

د نوروز وريځي را اوري د غاټول مخ پرېولل كېږي

جام دي ډك كه له سرو ميو چي دا وخت رانه تېرېږي

دا سبزه چي پر دښتونو نن په غټو سترګو ګوري

سبا ټوله ستا له قبره ستا له خاوري را ټوكېږي

مى گر چه بشرع زشت نامست خوشست

چون بر كف ساقى غلامست خوشست

تلخست وحرامست خوشم ميآيد

ديرست كه هر چيز حرامست خوشست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سره می په شریعت کي ناروا دي زما خوښ دي

د نو خط ساقي په لاس دي، بې بها دي زما خوښ دي

هم ترخه دي هم حرام دي، دواړه توکه مي خوښېږی

له وختونو څه حرام چي پر دنیا دي زما خوښ دي

گویند مرا که دوزخی باشد مست

قولیست ولیك دل درو نتوان بست

گر عاشق ومست دوزخی خواهد بود

فردا بینی بهشت را چون کف دست

راته وايي چي مستان به په قیامت کي دوږخیان وي

اوریدلي خو ما هم دي اعتبار به یو څه گران وي

که مستان عاشقان دواړه د دوږخ کندي ته بوزي

د اورغوي په څېر پاك به ټول جنت خالي میدان وي

تا هشیارم طرب زمن بنهانست

ور مست شوم در خردم نقصانست

حالیست میان و مستی و هوښیاری

من بنده آن که زندگانی آنست

چي هوښیار یم او پر سد یم رانه پټ د طرب زړه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او چي مست يم له سرو ميو بيا مي عقل پوره نه دی

يوحالت دی په دا منځ کي نه مستي نه هوښياري ده

زه بنده د هغه آن يم که ژوندون دی نو هغه دی

ای دل چو نصيب تو خون شدنست

احوال تو هر لحظه دگر گون شدنست

وی جان تو بدين بدن چی کار آمده ای

چون عاقبت کار تو بيرون شدنست

اې زړګيه چي نصيب دي همېشه زخمي کېدل دي

هر ګړی هره شېبه دي په قسمت کي بدلېدل دي

او نفسه دي بدن ته څه دپاره يې راغلی

عاقبت چي دي په برخه له دې تن څخه وتل دي

اجزای پيالهٔ که در می پيوست

بشکستن او روا نميدارد مست

چندين سرو دست نازنين از سر دست

از مهر که پيوست و بکين که شکست

څه توکري چی جامونه د شرابو ترې جوړېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتولو ته يې کله د مستانو زړونه کېږي

څو نازك پښې او لاسونه څو ښايسته ښکلي مخونه

کومي ميني پيدا کړي او په کوم غضب ماتېږي

آن به که درين زمانه کم گيری دوست

با اهل زمانه صحبت او دور نکوست

آنکس که بکلی اعتماد تو بر اوست

چون چشم خرد بازکنی دشمنت اوست

ښه خو دا چي دې زمان کي د سړي ډېر کم ياران وي

د دې دهر د سړيو شناخت له ليری بې تاوان وي

هغه څوك چي در نږدې دي پر هغه چی اعتماد کړې

چي د هوښ په سترګو ګورې ستا دښمن بلا د ځان وي

يك جرعهٔ می ز ملك کاووس بهست

وز تخت قباد و مسند طوس بهست

هر آه که رندی بسحرگه کند

از نالهٔ زاهدان سالوس بهست

د سرو ميو جام مي خوښ دی د کاووس تر اقليمونو

هم له تخته د قباده هم په طوس کي له تختونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي رندان په سحرگاه کي آه له خولې باسي خالق ته

هغه ښه دی د شيخانو د ريا تر فريادونو

ساقی که رخت زجام جمشيد بهست

مردن برهت ز عمر جاويد بهست

خاك قدمت که روز من روشن ازوست

هر ذره زصد هزار خورشيد بهست

ساقي نوم به دي ور نه کړم نه پر جم نه پر جامونو

مرگ مي ستا په لار کي خوښ دی تر ابده له عمرونو

د قدم خاوري دي جار سم چي مي نور د ژوندانه دی

تر ذري به يې قربان کم لښکرونه د لمرونو

امروز ترا دسترس فردا نيست

و انديشه فردات بجز سودا نيست

ضايع مکن اين دم از دولت بيدار نيست

کين باقی عمر را بها پيدا نيست

چي دا نن دي په قدرت کي يو گړی د سبا نسته

د سبا فکر سودا ده ورته بله معنی نسته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه دم دي غنیمت دی ضایع نه سي که هوښیار يې

باقی عمر معلوم نه دی نا معلوم ته بها نسته

اکنونکه جهان را بخوشی دسترس سیست

هر زنده دلی را سوی صحرا هو سیست

بر هر شاخی طلوع موسی دستیست

در هر نفسی خروش عیسی نفسیست

د چا لاس چي تر خوشیه ور رسېږی وخت يې دا دی

د هر چا چي زړه ژوندی دی نو هوس يې د صحرا دی

په هر ښاخ کي د ګلونو د موسی د لاس اثر دی

هر نفس چي ایستل کېږي پکښي خروښ د مسیحا دی

در پرده اسرار کسی را راه نیست

زین تعبیه جان هیچکس آگه نیست

جز در دل خاك تیره منزلگه نیست

بشنو که چنین فسانها کوته نیست

د اسرار پردو ته تللي ټولي لاري يې تیارې دي

هلته هر عقل کوته دی د هر چا پر فکر شپې دي

د هستۍ وروستی رباط دی تور زړګی د تورو خارو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د زړه په غوږو واوره چي اوږدې دا افسانې دي

ساقی قدحی که کار عالم یك نفس ایست

گر شادی او یك نفس آن نیز بسیست

خوش باش به هر چه پیشت آید که جهان

هر گز نشود چنان که دلخواه کسیست

ساقي جام د میو راکه د عالم کار یو نفس دی

که خوښي یې یو نفس وي هغه هم را لره بس دی

چي هر څه درته رسیږي په خوښیږه په جهان کي

نه جهان د چا په زړه دی نه یې کار د چا په وس دی

ابر آمد و باز بر سر سبزه گریست

بی باده گلرنگ نمی باید زیست

این سبزه که امروز تماشاگه ماست

تا سبزه خاك ما تماشاگه کیست

وریځي راغلې سره اوړي بیا پر شنو دښتو ژړېږي

بې گلرنگه سرو شرابو ژوند عبث خوشي تېرېږي

نندارې ته چي عالمه را وتلي د شنېلی یو

خدای خبر چي زموږ د قبر پر شنیلی به څوك پېښېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقی بحیات چون کسی رهبر نیست

ور نیز بود از می و ساغر نیست

می همدم ماست زانکه چون گرمي دل

در آب حیات و چشمه کوثر نیست

ساقي نن په ټول حیات کې هیڅ سړي ته رهبر نسته

او که دی نو ښه تر میو صراحي او ساغر نسته

د زړه اور چي مو تازه دی د سرو میو په جامونو

د حیات اوبو کې نسته له چینې د کوثر نسته

خاکی که به زیر پای هر حیوانیست

کف صنمی و چهرهْ جانانیست

هر خشت که بر کنگرهْ ایوانیست

انگشت و زیر یاسر سلطانیست

دغه خاوره چي دا لاندی اوس تر پښو د هر حیوان ده

یا اورغوی د صنم دی یا څېره د کوم جانان ده

هري خښتي ته چي ګورې چي قصرونه ورنه جوړ دي

یا به ګوته د وزیر وي یا ککره د سلطان ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چندین غم مال و حسرت دنیا چیست
هر گز دیدی کسی که جاوید زیست
این یکدو نفس که در تنت عاریتست
با عاریتی، عاریتی باید زیست

غم د مال او د دنیا به در سره وي لا تر کله
هیڅوك نه پایي پر مځکه تر قیامته تل ترتله
ته پوهېږې چي پر تن دي یو یا دوه نفسه پور دي
پوروړي سره پور وي ژوند کوې په نغدو څله

ای وای بر آن دل که درو سوزی نیست
سودا زدهٔ مهر دل افروزی نیست
روزی که توبی عشق بسر خواهی برد
ضایع تر از آن روز تو را روزی نیست

چي د میني اور یې نه وي هی افسوس پر هغه زړه وي
له سهاره تر ماښامه د جانان په غم کي نه وي
چي په ژوند کي دي تېرېږي یوه ورځ پردی له میني
نه په ژوند کي حسابېږي نه د ورځي په تاله وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنه خردم در خور اثبات تو نیست

و اندیشهْ من جز مناجات تو نیست

من ذات ترا بواجبی کی دانم

دا ننده ذات تو بجز ذات تو نیست

زماخالقه دا زما عقل کله وړ ستا د اثبات دی

زما يوازي فکر ذکر ربه ستا د مناجات دی

ستا په ذات باندي خالقه کله زه سم پوهېدلای

څوك چي ستا په ذات پوهېږي دا يوازي ستا خپل ذات دی

خیام زبهر گنه این ماتم چیست

وز خوردن غم فایده بیش وکم چیست

آنرا که گنه نکرد غفران نبود

غفران برای گنه آمد غم چیست

اې خيامه له گناه دي ولي شپه او ورځ ماتم دی

زړه دي شين دی غم دي هر وخت د فايدې د ډېر او کم دی

چي گناه يې نه وي کړې برخه نه لري له عفوې

بخښل کيږي گناهونه در سره ولي تل غم دی

در عشقت از ملامتم ننگی نیست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

با بیخبران درین سخن جنگی نیست

این شربت عاشقی همه مردانراست

نا مردانرا ازین قدح رنگی نیست

ستا په عشق کي مي باك نسته د دنیا له پېغورونو

نه مي جنگ دی ستا پر مینه د بې دردو له پوځونو

عاشقي هسي شراب دي چي نصیب دي د مېړنو

د نامردو برخه نسته د دې میو له جامونو

در ده صنما که جهانرا تا بیست

زان می که گل نشاط را زوابیست

بشتاب که آتش جوانی آبیست

دریاب که بیداری دولت خوابیست

ساقي راکه ډك جامونه دا هستي نه پاته کیږي

له سرو میو چي گلونه د مستۍ په سېرابېږی

ژر می راوړه چي لمبې مي د ځوانۍ خاموشي نه سي

په دي پوه سه د بخت ورځي لکه خوب راسي تېرېږي

هر کو رقمی ز عقل در دل بنگاشت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یك لحظه ز عمر خویش ضایع نگذاشت

یا درطلب رضای ایزد کوشید

یا راحت خود گزید و ساغر برداشت

هر سړي چي عقل راووست په سینه کي د زړه کور ته

د خپل ژوند یوه شېبه یې ضایع نه کړه و هیڅ لورته

یا یې عمر په طلب کي د رضا د خالق تېر کړ

یا یې غوره میخانه کړه ډك یې جام کړ پر سر پورته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خیام سُرونه د پښتو په تال کي

راز از همه ناکسان نهان باید داشت

و اسرار نهان ز ابلهان باید داشت

بنگر که بجای مردمان چکنی

چشم از همه مردمان همان باید داشت

راز دي پټ ساته هوښیاره له ټولی د ناکسانو

په دنیا کي شریك نه کې خپل اسرار له جاهلانو

چي له چا سره دي کړي په ژوندون کي ښه او بد وي

انتظار د خپل عمل کړه د نړی له انسانانو

تاچند بروی دریا ها خشت

بیزار شدم زبت پرستان وکنشت

خیام که گفت دوزخی خواهد بود

که رفت بدوزخ وکه آمد ز بهشت

لا تر څو ایږدمه خښتي پر اوبو د دریابونو

زه بېزار له صومعې یم زړه مي شین له معبدونو

چا ویله چي خیام به د دوږخ پر لور روان وي

څوك دوږخ ته ورغلي څوك راځي له جنتونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چند که از گناه بد بختم و زشت

نو مید نیم چوبت پرستان کنشت

اما سحری که میرم از میخوری

می خواهم و معشوق چی دوږخ چی بهشت

که هر څو بد او بدبخت یم او یم بار په گناهونو

بت پرستو غوندي نه یم نا امید له رحمتونو

خو په هغه ورځ چي مرمه له مستیه د شرابو

زه به می او معشوق غواړم له دوږخ له جنتونو

فصل گل و طرف جویبار و لب کشت

با يك دو سه اهل و لعبتی حور سرشت

پیش آر قدح که باده نوشان صبوح

آسوده ز مسجدند و فارغ زکنشت

هم ویاله ده هم چمن دی هم موسم دی د گلونو

هم دوه دري یاران حاضر دي هم ښایستي د جنتونو

پیالي ډکي راته راوړه مینوشان په صبحدم کي

بې پروا دي له کنشته او فارغ له مسجدونو

چون چرخ بکام يك خردمند نگشت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تو خواه فلك هفت شمر خواهی هشت

چون باید مرد و آرزوها همه هشت

چه مور خورد بگور چه گرگ بدشت

د هوښیارو پر زړه نه دی هیڅ یو کار د آسمانونو

ډېري ورځي به کي تېري په شمېرلو د عمرونو

دا هستي پای ته رسېږي هیلي ټولي خاوري کېږي

څه مېږي دي ګور کي وخوري څه لېوان دي پر دښتونو

هر دل که درو مهر و محبت سرشت

خواه اهل سجاده باش خواه اهل کنشت

در دفتر عشق نام هر کس که نوشت

آزاد ز دوزخست و فارغ ز بهشت

هغه زړونه چي یې برخه وي د میني له یادونو

که سجدې کړي د بتانو که شیخان د خلوتونو

چي د چا نوم یې لیکلی پاس د عشق پر دفترونو

هم آزاد وي له دوږخه هم فارغ له جنتونو

من هیچ ندانم که مرا آنکه سرشت

از اهل بهشت کرد یا دوزخ زشت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوتی و بتی و بادهٔ برلب کشت

این هر سه مرا نقد ترا نسیه بهشت

نه پو هېږم هغه چا چي زما خمير يې دی اخښلی

په جنت يې کړم دننه که دوږخ کي يم شمارلی

په سبزه کي صنم راکه هم کباب هم شراب دواړه

دا دري نغدي مي په کار دي جنت قرض مي در بخښلی

در صومعه و مدرسه و دیر و کنشت

ترسندهٔ دوزخند و جویای بهشت

و آنکس که ز اسرار خدا با خبر است

زین تخم در اندرون دل هیچ نکشت

په کنشت په صومعه کي مدرسو په خلوتونو

يا به بېره د دوږخ وي يا تلاښ د جنتونو

هغه چاته چي معلوم دي د خالق د شان رازونه

نه د طمع نه د بېري کښت يې کړي پر زړونو

تاکی ز چراغ مسجد و دود کنشت

تا چند زیان دوزخ و سود بهشت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو بر سر لوح بین که استاد قلم

روز ازل آنچه بودنی بود نوشت

لا تر څو ډېوه محراب کي په کنشت کي اور بلېږي

څو به ځغلي له دوږخه او جنت ته دي زړه کېږي

پر تخته د آسمان ګوره چي استاد په خپل قلم دي

د ازل په ورځ ليکلي هغه توري نه بدلېږي

آنکس که خط از کلك گهربار نوشت

اول الف قامت دلدار نوشت

او نیز همین الف پی سر خط طفل

یکبار نوشت و طفل صد بار نوشت

هغه چا چي خط په خپلو ګوهري ګوتو ليکلی

اول توری يې الف دی د دلدار قامت منلی

د سر مشق په دود ماشوم ته دا الف يې دی ښودلی

ده خو يو ځلي ليکلی ماشوم سل ځله وکښلی

مهتاب به نور دامن شب بشکافت

می نوش دمی بهتر ازین نتوان یافت

خوش باش ومیندیش که مهتاب بسی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندر سر خاك يك به يك خواهد تافت

نوراني سپوږمۍ ختلې او د شپې لمن خپرېږي
پياله نوش كه تر دې كله ښې شپې در پيدا كيږي
له زړه ليري انديښنې كه چې سپوږمۍ به داسې ډېره
د هر چا پر لحدونو يو په يو د شپې ځلېږي

اى آمده از عالم روحانى تفت
حيران شده در چهار و پنج وشش و هفت
مى خور چو ندانى از كجا آمده اى
خوش باش ندانى بكجا خواهى رفت

چې راغلی دې عالم ته د اسرارو له جهان يې
شپه او ورځ په شمېر لګيا يې عددونو ته حيران يې
راسه ډكې پيالې نوش كه هيڅ به پوه نه سې تر مرګه
چې له كومه يې راغلی او پر كوم لوري روان يې

مى خور كه بزير گل بسى خواهى خفت
بى مونس و بى رفيق و بى همدم و جفت
زنهار به كس مگو تو اين راز نهفت
هر لاله كه پژمرد نخواهد بشگفت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره مى نوش كه په لحد كي ډېر خوبونه در رسېږي

نه به يار نه به اشناى وي نه دوستان دي په كارېږي

پټ يې وساته په زړه كي دغه راز چي رسوا نه كې

چي غاټول سي يو ځل مړاوى بيا په عمر نه غوړېږي

ساقى دل من زدست اگر خواهد رفت

بحر است كجا خود بدر خواهد رفت

صوفى كه چو ظرف تنگ از خويش پر است

يك جرعه اگر دهى بسر خواهد رفت

كه مي زړه له واكه وزي ساقى چېري به رسېږي

پيمانه د سمندر ده كومي خواته به بهېږى

صوفي تونگ غوندي تر غاړي مالامال دى له خپل ځانه

په يوه غړپ يې مستېږي او پر سر به روانېږي

آن قصر كه بهرام درو جام گرفت

آهو بچه كرد و روبه آرام گرفت

بهرام كه گور ميگرفتى همه عمر

بنگر كه چگونه گور بهرام گرفت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه قصر چي بهرام به پکښي اخستل جامونه

د هوسۍ پکښي زوی وسو ګیدړ وکړله خوبونه

چي بهرام به دوولس میاشتي تل د ګور کول ښکارونه

ګور نن څرنګه تړلي د بهرام پښي او لاسونه

گر از پی شهوت و هوا خواهی رفت

از من خبرت که بینوا خواهی رفت

بنگر چی کسی و از کجا آمده ای

میدان که چی میکنی کجا خواهی رفت

که پر لار د شهوتونو د ابلیس او د هوا ځې

دا خبره به مي اوري چي تش لاسی بېنوا ځې

دا ته څوك يې راته وايه له کوم ځایه يې راغلی

ته پوهېږي چي به څه سې څه کوې پر کومه خوا ځې

چون کار نه بر مراد ما خواهد رفت

اندیشه و جهد ما کجا خواهد رفت

پیوسته نشسته ایم در حسرت آنك

دیر آمده یم زود میباید رفت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د زړه د ټولو هيلو مخالف مو دا جهان سو

پر دې لار د انديښنو به لا تر کله سر ګردان سو

تل افسوس افسوس ناري دي تل به خورو د زړګيويني

چي ناوخته يو راغلي وختی څرنګه روان سو؟

در خواب شدم مرا خردمندی گفت

کز خواب کسی را گل شادی نشگفت

کاری چی کنی که با اجل باشد جفت

می نوش که عمر هات میباید خفت

زه بيده وم يو هوښيار مي راته راغی په خيالو کي

ويل پاڅه چي خير نسته پټو سترګو په تيارو کي

ولي وکړې داسي چاري چي له مرګ سره جوړه وي

شراب نوش که چي عمرونه دي په خوا دي په خوبو کي

اين بحر وجود آمده بيرون زنهفت

کس نيست کی اين گوهر تحقيق بست

هر کس سخنی از سر سودا گفتند

زان روی کی هست کس نميداند گفت

د وجود سمندر ګوره له پټ ځايه دی راغلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحقیق د مرغلرو لاړ يې چا نه دی پېيلی

هر چا خوله ده خلاصه کړې پکښي ټول دي سرگردانه

ځکه هسي چي هستي ده چا يې راز نه دی ويلی

زهر است غم جهان و می ترياکت

ترياك خوری ز زهر نبود باکت

باسبزه خطان بسبزه زاری می خور

زان پيش که سبزه دمد ازخاکت

د جهان غمونه زهر او سره می ترياك له تاکه

ترياك وخوره چی له زهرو په ژوندون کي سې بې باکه

د گلرخو سره نوش که سره شراب په شنو سبزو کي

چي سبا را پورته کېږي شنه سبزه هم ستا له خاکه

هر لذت و راحتی که خلاق نهاد

از بهر مجردان در آفاق نهاد

هر کس که زطاق منقلب گشت بجفت

آسايش خود ببرد وبرطاق نهاد

چي خالق زنې پيدا کړل د مستيو د عيشونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجردو ته يې ورکړې نصيبې له اسمانونو

چې هر څوك له طاقه ولوېد او د جفت قسمت يې وسو

آرامي يې کړله هېره پاس د خوني پر طاقونو

اين چرخ جفا پيشه عالی بنياد

هر گز گره کار کسي را نگشاد

هر جا که دلی ديد که داغی دارد

داغ ديگری بر سر آن داغ نهاد

دا آسمان دا جفاکاره دا چې هسك يې دي برجونه

نه فرياد يې د چا واورېد نه دوا يې کړل دردونه

چې پر مځکه يې ليدلي د هر چا پر زړګي داغ دی

پر هغه داغ يې ور ايښي سر پر سر دي نور داغونه

کس مشکل اسرار ازل را نگشاد

کس يك قدم از نهاد بيرون ننهاد

چون بنگری از مبتدی و از استاد

عجز است بدست هرکه از مادر زاد

د ازل چې څه اسرار دي هغه نه دي چا سپړلي

له آغازه تر دي دمه يو گام نه دي مخته تللي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شاگرده تر استاده جواب نه دی چا میندلی

ټول عاجز دي چي له موره پر جهان دي زیږېدلي

صیاد ازل که دانه در دام نهاد

صیدی بگرفت و ادمش نام نهاد

هر نیك و بدی که میرود در عالم

او میکند و بهانه بر عالم نهاد

د ازل ښکاري چي راوړل له دانو سره دامونه

پکښي ښکار یې انسانان کړل پکښي بند پښي او لاسونه

په عالم کي چي څه کېږي له نیکیو له بدیو

ټوله لوبه د ازل ده ملامت سي عالمونه

در سر هوس بتان چون حورم باد

در دست همیشه آب انگورم باد

گویند خدا ترا از می توبه دهاد

او خود ندهد من نکنم دورم باد

وایم تل دي د گلرخو ښکلې مینه را سره وي

راسره دي تل په لاس کي د سرو میو پیمانه وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایی خدای توبه درکړې له چښلو د شرابو

دی پخپله داسي نه کړي له توبې مي دي توبه وي

دادم بامید زندگانی برباد

نابوده زعمر خویشتن روزی شاد

زان میترسم که عمر امانم نهد

چندانکه ز روزگار بستانم داد

زه مي هیلو د خوښیو او هوس داسي برباد کړم

د ژوند یو گړی می نسته چي یې یو نفس را یاد کړم

زه بېرېږمه مرگی به مهلت را نه کړي تر ډېره

چي کسات له ژونده واخلم د اسمان مخ ته فریاد کړم

آنکس که زمین و چرخ و افلاك نهاد

بس داغ بلا بر دل غمناك نهاد

بسیار لب لعل و سر زلف چو مشك

در طبل زمین وحقهْ خاك نهاد

هغه چا چي پیدا کړي اووه مځکی آسمانونه

ډېر یې کښېښودل پر زړونو د بلا او غم داغونه

ډېري شونډې یې میگوني ډېری زلفي یې مشکینی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زني کړيدي د مځکی په نازېږي تور قبرونه

از رنج کشیدن آدمی حر گردد

قطره چو کشد حبس صدف دُُر گردد

گرمال نماند سر بماند بجای

پیمانه چو شد تهی دگر پر گردد

د انسان چي خوارۍ ورسي نو آزاد پر زمانه سي

په صدف کي چي بندي سي هغه څاڅکی در دانه سي

مال که ولاړ سي سر وي پاته دنیا ځای د تاوانو دی

بیا به ډکه سي که تشه له سرو میو پیمانه سي

طبعم همه با روی چو گل پیوندد

دستم همه با ساغر و مل پیوندد

از هر جزوی نصیب خود بردارم

زآن پیش که جزو ها بکل پیوندد

زړه مي تل را څخه غواړي د ګلرخو صحبتونه

وایم زه وای صراحی وای ډك له سرو میو جامونه

له هر جز د خپل نصیبه خپله خپله برخه واخلم

چي یې نه وي لا وهلي جز په کل کی پیوندونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باروی نکو ولب و جوی و مل و ورد

تا بتوانم عیش و طرب خواهم کرد

تا بوده ام و باشم و خواهم بودن

می خورده ام و میخورم و خواهم خورد

چي نگار وي شنه وياله وي او سره می وي سره گلونه

د گلرخ ساقي له لاسه نو شوم به ډك جامونه

چي مي نوم وي په هستي كي چي ژوندی پر دنيا گرځم

ما چنبلي دي چنبم يې تشوم به ډك خمونه

من دامن زهد و توبه طی خواهم کرد

با موی سپید قصد می خواهم کرد

پیمانه عمر من به هفتاد رسید

این دم نکنم نشاط کی خواهم کرد

له توبې او له پرهېزه ور تېرېږم په زر ځله

په دا سپينو وېښتو ځمه ډکومه پياله خپله

چي د عمر پيمانه مي تر اويا ده رسيدلې

چي دا نن لا مستي نه کړم دا مستي به کوم کله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آنرا منگر که ذو فنون آید مرد

در عهد و وفا نگر که چون آید مرد

از عهده عهد اگر برون آید مرد

از هر چه گمان بری فزون آید مرد

مېړه مه ګوره په عقل ذو فنون وي یا لقمان وي

چي پر قول پیمان ټینګ وي هغه تل مرد میدان وي

چي د قول له میدانه بریالی مېړه را ووت

د زمري په څېر یي زړه وي تر رستم به پهلوان وي

گر چه غم و رنج من درازی دارد

عیش و طرب تو سر فرازي دارد

بر هر دو مکن تکیه که دوران فلك

در پرده هزار گونه بازي دارد

که څه ډېر دي زما غمونه او اوږده مي دي رنځونه

ستا په برخه خداي درکړي هم خوښۍ دي هم عیشونه

اعتبار چي په ونه کې چي آسمان د پردې شا ته

پټي کړي دي زر لوبي زر یې نور دي نیرنګونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گردون ز زمین هیچ گلی بر نارد

کش نشکند و هم بزمین نسپارد

گر ابر چو آب خاك را بر دارد

تا حشر همه خون عزیزان بارد

فلك هیڅکله له مځکي ختېه نه ده اخیستلې

چې یې نه ده ماته کړې نه یې مځکي ته سپارلې

او که پورته وریځو وړلای د اوبو په عوض خاوري

تر قیامته به یې وینی د یارانو اورولې

روزیست خوش و هوا نه گرم است نه سرد

ابر از رخ گلزار همی شوید گرد

بلبل به زبان حال پیش گل زرد

فریاد همیزند که می باید خورد

څه تازه نسیم چلېږی نه گرمی ده نه ساړه دي

وریځ د گل گردونه مینځی که څه نوي که زاړه دي

بلبل ناست پر ژړو گلو او د حال په ژبه وایی

شراب وچښئ یارانو ورځي شپې پر تېرېده دي

در دهر هر آنکه نیم نانی دارد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا در خور خویش آشیانی دارد

نی خادم کس بود و نه مخدوم کسی

گو شاد بزی که خوش جهانی دارد

څوك چي گرځي پر دې مځکه ډوډۍ نیمه یې تر ملا ده

یا جونگړه کي اوسېږي یا یې خپله سر پناه ده

نه خادم ورته ولاړ وي نه نوکر د بل بادار وي

زما له خوا ورکه دا زېری چی دا ټوله نړۍ ستا ده

عمرت تا کی بخود پرستی گذرد

یا در پی نیستی و هستی گذرد

می خور که چنین عمر که غم در پی اوست

آن به بخواب و مستی گذرد

لا تر څو به دي خوږ عمر تېروې په ځان ستايلو

په رمزونو د نیستیو د هستۍ د پوهیدلو

می چښه چي تر دې عمر چي غمونه ور پسې دي

هغه ښه دي چي تېرېږی په خوبونو یا په ملو

هر صبح که روی لاله شبنم گیرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بالای بنفشه چمن خم گردد

انصاف مرا از غنچه خوش می آید

کو دامن خویشتن فراهم گیرد

هر سهار چي پر سرو گلو پر لاله شبنم اورېږي

بنفشه د چمن غيږ كي نرۍ ملا باندي كږېږي

كه انصاف له مانه غواړې زما غونچه ډېره خوښېږی

چي لمن يې په خپل واك ده او پر ځان باندي ټولېږي

چون جود ازل بود مرا انشا کرد

برمن نخست درس عشق املا کرد

و آنگاه قراضه ریزهْ قلب مرا

مفتاح خزانهْ در معنی کرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ازل سخا چي راغله زما وجود یې کړ انشا هم

له لومړۍ ورځي یې راکړ درس د میني په املا هم

نو یې وروسته په سینه کي راته جوړ زما زړگی کړ

او کیلي د خزانو یې د گوهر ورکړه معنی هم

بر روی نکوی و لب جوی و مل و ورد

چندانکه توان عیش و طرب خواهم کرد

تا بوده ام و هستم و خواهم بودن

می میخورم و خورده ام و خواهم خورد

چي شنه غاړه د ویالې وي چي سورگل وي او نگار وي

څو چي توان مي وي په ځان کي عیش و نوش څنگ ته به یار وي

زه چي وم هغسی یمه او همداسي به پاتېږم

ما شراب چښل، چښم یې او لا نور به مي دا کار وي

پیری سرو برگ درخرابی دارد

گلنار رخم برنگ آبی دارد

بام و در و چار رکن و دیوار و جود

ویران شده و رو نخرابی دارد

ځواني ولاړه اوس کلونه ورځي شپې مي د پیرۍ دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ښېرې ښخه مې تللي د زلمۍ ورځو سرخۍ دي

چې یې ګورم او را پاته د وجود له ودانۍ دي

ټولي خښتي شوړېدلي او لا مخ پر خرابۍ دي

چون نیست درین زمانه سودی ز خرد

جز بیخرد از زمانه بر می نخورد

پیش اور از انکه او خرد را ببرد

شاید که زمانه سوی ما به نگرد

زمانه کي قدر نسته د هوښیارو عاقلانو

نعمتونه د زمان دي په نصیب د جاهلانو

ځه توکل دی راته راوړه هغه څه چي عقل یوسي

ګوندي یو نظر را وکي زمانه لا د سیالانو

آن کاسه گری که کاسه سرها کرد

در کاسه گری صنعت خود پیدا کرد

بر خوان وجود ما نگون کاسه نهاد

وان کاسه سر نگون پر از سودا کرد

کم کلال چی جوړولې کاسې تشې د سرونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې صنعت کې يې څرګند کړ خپل کمال د هنرونو

سر چپه کاسه يې راوړه زموږ د تن تر دسترخوانه

او هغه کاسه يې ډکه له سودا کړه له غمونو

ګريك نفست ز زندګانی ګذرد

مګذار که جز بشادمانی ګذرد

زينهار که سر مايه اين ملك جهان

عمرست چنان کش ګذرانی ګذرد

که دې يو نفس د عمر له قسمته در رسېږي

پرې يې نهږدې د غمونو په لمن کې چې تېرېږي

پام چې ټوله سرمايه دې د جهان له دې بازاره

د ژوندون يو څو شېبې دي چې دې زړه هسې تېرېږي

اين قافله عمر عجب ميګذرد

درياب شبی که از طرب ميګذرد

ساقی غم فردای قيامت چه خوری

پيش آر پياله راکه شب ميګذرد

زه حيران يم دا د عمر قافله عجب تېرېږي

زما يارانو شپه را نيسئ چې خوښۍ رانه بېلېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي پرېږده دا غمونه د قيامت د ورځې څه خورې

ډکي ډکي پيالې راوړه چې دا شپه مو سبا کېږي

از واقعهٔ ترا خبر خواهم کرد

و آنرا بدو حرف مختصر خواهم کرد

با عشق تو در خاك فرو خواهم شد

وز مهر تو سر زخاك بدر خواهم کرد

يوه ورځ به دي له پېښې او له نکل نه خبر کم

په دوه حرفه به خپل نکل درته ټوله مختصر کم

ستا له عشق سره جانانه به ښخېږمه په گور کې

ستا له مهره به جانانه زه ښکاره له خاورو سر کم

امشب پی جام يك منی خواهم کرد

خود را بدو رطل می غنی خواهم کرد

اول سه طلاق عقل و دين خواهم داد

پس دختر رز بزنی خواهم کرد

دا نن شپه مي ملا تړلې يو مني جام پسی ځمه

ځان په دوه منه شرابو په سرو ميو مستومه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول څمه ورکومه عقل و دين ته درې طلاقه

ور پسې په خرابات کې پر ساقي نکاح ترمه

بیمارم و تب در امتحان دارد

نا خوردن می قصد بجانم دارد

وین طرفه نگر که هر چه در بیماری

جز باده خورم همه زیانم دارد

رنځور پروت يم توري تبې غوړولی امتحان دی

او له سرو ميو پرهېز مې عزرائيل د روح او ځان دی

راسه دا عجبه واوره چې په رنځ کې هر څه خورمه

بې سرو ميو چې شفا ده بل په هر څه کې تاوان دی

چون روزی و عمر بیش وکم نتوان کرد

خود را بکم و بیش دژم نتوان کرد

کار من و تو چنانك رای من و توست

از موم بدست خویش هم نتوان کرد

چې نه عمر نه روزي سو زياتولای کمولای

لږ او ډېر لره بېځايه هسې زړه نه سو خوړلای

که هستي لکه موم نرمه واك يې زموږ په لاس کې راکې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورې د خپل زړه پر غوښتنو نړۍ نه سو سمولای

يك باده هزار مرد بيدين ارزد

يك جرعهْ می مملکت چين ارزد

در روی زمين زباده خوشتر چه بود؟

تلخی که هزار جان شيرين ارزد

يو ډك جام يې د سرو ميو زر بيدينه مړونه ارزي

هغه يو غړپ يې يارانو ټول د چين ملكونه ارزي

په نړۍ كي به د ميو تر جامونو بهتر څه وي؟

چي تريخوالی د مزې يې زر شيرين عمرونه ارزي

يك قطرهْ آب بود و با در يا شد

يك ذرهْ خاك با زمين يكتا شد

آمد شدن تو اندرين عالم چيست

آمد مگسی بديد و نا پيدا شد

ته يو څاڅكی د اوبو يې د درياب سينې ته لوېږې

د ذرې په څېر د مځكي پر و جود باندي هستېږې

ته پوهېږې تلل راتلل دي دې جهان ته په څه رنگ دي

لكه مچ هسې پيدا سې سترگې خلاصې كې وركېږې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسوس که نامهْ جوانی طی شد

وین تازه بهار ارغوانی طی شد

آن مرغ طرب که نام او بود شباب

افسوس ندانم که کی آمد کی شد

هی افسوس د ځوانۍ وخته لکه خوب هسي مي هېر سو

پر تازه شنه پسرلي مي د خزان موسم چاپېر سو

ها ښایسته مرغه چی خلکو زلمیتوب نوم باندي ایښی

نه پوهېږمه چه کله په څه وخت کي تر ما تېر سو

افسوس که نامه جوانی طی شد

ان تازه بهار شاد مانی طی شد

آن مرغ طرب که نام او بود شباب

فریاد ندانم که کی آمد ، کی شد

خدایه تېري سولې ورځی د ځوانیو د مستیو

ها تازه پسرلي ولاړل د ګلونو د خوښیو

هغه ښکلی مرغه څه سو چي ځواني یې نوم پر ایښی

نه پوهېږم کله راغی کله ولاړی له هستیو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گویند بهشت و حور وکوثر باشد

جوی می و شیر و شهد و شکر باشد

يك جام بده بیاد آن ای ساقی

نقدی زهزار نسیه بهتر باشد

راته وايي په جنت كي ښكلي حوري دي كوثر دی

يا ويالې دي د شرابو يا شيدې شات و شكر دی

د هغه جنت په ياد مي ساقي ډك د ميو جام كه

دغه نغده مي په كار ده چی تر زر پوره بهتر دی

وقتی که طلوع صبح ازرق باشد

باید بگفت می مروق باشد

گویند در افواه که حق تلخ بود

باید بهمه حال که می حق باشد

د آسمان په كنگرو كي ژړی لمر چي پر خاته وي

له شرابو ډك جامونه دي رندانو ته پراته وي

عالمونه هسي وايي حق ترخه زغمل يې گران دي

دا شراب لكه چي حق دي چي جوړ كړي يې ترخه وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا بود دلم زعشق محروم نشد

کم ماند ز اسرار که مفهوم نشد

و اکنون که بچشم عقل در مینگرم

معلومم شد که هیچ معلوم نشد

چي مي زړه و په سینه کي هیڅ له عشقه محروم نه سو

داسي سر پر نړی لږ و چي هغه ته مفهوم نه سو

او چي اوس د عقل سترګي پاس په سرکي غړومه

را معلومه سوله دونه چي هیڅ سر را معلوم نه سو

تا چند اسیر رنگ و بو خواهی شد

و اندرین پی هر زشت ونکو خواهی شد

گر چشمهْ زمزمی و گرآب حیات

آخر بدل خاك فرو خواهد شد

لا تر څو به ته اسیر او ګرفتار د بوی او رنګ یې

په دنیا کي د هر بد او د هر ښه سره همرنګ یې

واوره دا چي که چینه یې د زمزم، اوبه د خضر

یوه ورځ به پروت په ګور کي د نازونو له پالنګ یې

خوش باش که ماه عید نو خواهد شد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

و اسباب طرب همه نکو خواهد شد

مه زرد و خمیده قد و لاغر شد وسست

مانا که درین رنج فرو خواهد شد

خوشالۍ کوه چي راغله د اختر میاشت په جشنونو

له مستۍ به زلزلې وي د مستانو پر کورونو

د روژې میاشت سوه ډنگره په ملا کږوپه په رنگ ژړه

یعني بیا به له دې رنځه جوړه نه سي په قرنونو

خرم دل انکسی که معروف نشد

در فوطه و در اطلس و در صوف نشد

سیمرغ وش از سر دوعالم برخاست

در کنج خرابه جهان بوف نشد

دا نیکمرغه دي چي نه دي څوك مشهور په زمانه کي

نه کېمخاب نه یې اطلس وي نه یې خوب په دوشاله کي

د سیمرغ په څېر خپاره کي پر دوو کونو وزرونه

نه چي بوم غوندي اسیر سي د جهان په خرابه کي

افسوس که سرمایه زکف بیرون شد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

در دست اجل بسی جگرها خون شد

کس نامد از آنجهان که ارد خبری

کاحوال مسافران عالم چون شد

هی افسوس ولاړه له لاسه سرمایه د ژوند او میني

د اجل ظالم له لاسه سولې ډېري سینې خوړیني

له هغه جهانه بیرته چا خبر نه دی راوړی

چې احوال د مسافرو د عالم څرنګه ویني

هر راز که اندر دل دانا باشد

باید که نهفته تر ز عنقا باشد

کاندر صدف از نهفتگی گردد دُر

آن قطره که راز دل دریا باشد

هر یو راز چې وي په زړه کې د پوهانو د مېړونو

هغه پټ ساتلی بویه د عنقا تر پیغامونو

په صدف کې سي دننه مرغلره ورنه جوړه

هغه څاڅکی چې پکښې وي راز د سترو دریابونو

خورشید کمند صبح بر بام افگند

کیخسرو روز باده در جام افگند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

می خور که منادی سحرگه خیزان

آوازه اشربوا در ایام افگند

لمر سهار د بام پر څوکه طلايي لمن خپره کړه

بیا د ورځي سلطان راغی په تش جام کي يې باده کړه

سره شراب توی که په جام کي چي جارچي سهار ناري کړې

وايی ډکي دي پیالې که وايي ورځ دي مستانه کړه

ماه رمضان گذشت وشوال آمد

هنگام نشاط وعیش و قوال آمد

آمد گه آنکه خیکها اندر دوش

گویند که پشت پشت حمال آمد

روژه تېره سوه اختر سو سر پر سر پیالې تشېږي

وخت د عیش او د نوش راغی د مستۍ نغمې ږغېږي

ډلي ډلي رندان راغلل پر اوږو يې دي خمونه

یو کتار د حمالانو یو په بل پسی تېرېږي

ماه رمضان چنانکه امسال آمد

برپای خرد بند گران آمد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای بار خدای خلق را غافل ساز

تا پندارند که ماه شوال آمد

د روژې میاشت ده راغلې خدای خو زما په زړه خبر دی

دا د عقل په اوږو کې یو درونند پېټی لکه غر دی

خدایه ته په خپل قدرت کې دا مخلوق داسې غافله

چې روژه سې ورنه هېره هر یو وایي چې اختر دی

انها که بفکر در معنی سفتند

در ذات خداوند سخنها گفتند

سر رشته اسرار ندانست کسی

اول ز نخی زدند و آخر خفتند

د معنی چې یې پېیلي مرغلري په فکرونو

د خالق پر ذات سول سترې په خبرو کتابونو

هیڅوك پوه په اسرار نه سول ټوله سر پر زنګانه دي

له یوه سره بیده سول په درنو اوږدو خوبونو

عالم اگر از بهر تو می آرایند

مگر ای بدان کی عاقلان نگرایند

بسیار چوتو روند و بسیار آیند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بر پای نصیب خویش کت بر بایند

که هر څو له دې جهانه درته جوړ کي جنتونه

هوښیاران په نعمتونو د دنیا نه ترې زړونه

ستا په شان دې ډېر وتلې ډېر به راسي دې دنیا ته

هر چا وړی خپل نصیب دی خپلې برخې خپل مزلونه

آنها که خلاصهٔ جهان ایشانند

بر اوج فلك براق فکرت رانند

در معرفت ذات تو مانند فلك

سرگشته و سرنگون و سرگردانند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي په خپل عقل مغرور دي چي پوهان د دې جهان دي
پر براق چي د فکرونو په سفر د شنه آسمان دي
ستا د ذات په معرفت کي د فلك په رسم ګرځي
سر بدال دي، سر نګون دي، تر قيامته سر ګردان دي

اکنون که زخوشدلي بجز نام نماند
يك همدم پخته جز می خام نماند
دست طرب از ساغر می بازنگير
امروز که در دست به جز جام نماند

دا يو نوم د خوښۍ پاته هر څه غم پر زړه ويشتلي
يو اومه شراب باقي دي ټول ياران را څخه تللي
سر پر سر يې راته راوړه پيمانې د سرو شرابو
چی دا يو جام دی را پاته نور مي هر څه دي بايللي

آنها که کهن شدند و آنها که نو اند
هر يك پس از آمدن يکايك بروند
اين کهنه جهان بکس نماند جاويد
رفتند و روند و ديگر آيند و روند

هغه څوك چي زاړه سوي او هغوی چي لا زلميان دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نوبت به روانېږي يو په يو مسافران دي

دا زړه دنيا پردۍ ده تل تر تله د چا نه ده

ولاړل، ځي به، نور به راسي او دا هم پسي روان دي

برمن قلم قضا چوبی من رانند

پس نیك و بدش زمن چرا می دانند

دی، بی من و امروز، چودی بی من وتو

فردا به چه حجتم به داور خوانند

چي پر ما باندي يې کښلی د قضا قلم بې ما دی

نېك او بد ولي زما بولي دا په کوم مذهب روا دی

نه پرون په څه خبر وم نه د نن اختيار لرمه

سبا څنگه راته وايي چي عمل دي د جزا دی

نا برده بصبح در طلب شامی چند

ننهاده برون خویشتن گامی چند

در کسوت خاص آمده عامی چند

بدنام کننده نکونامی چند

لا تر څو ورځ نا ليدلې او ماښام ته دي زړه کېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه له ځانه را بهر سوې نه دي فکر په رسېږي

لا تر څو به اصل پټ کې په جامه کي د اصيلو

لا تر څو به دي له نومه د نيکانو نوم بدېږي

کم کن طمع جهان و ميزی خورسند

وز نيك و بد زمانه بگسل پيوند

می در کف و زلف دلبری گير که دور

هم بگذرد و نماند اين روزی چند

د جهان طمع کړه کمه ژوند که تېر په نعمتونو

د زمان له ښو او بدو زړه کړه پرې د پيوندونو

د دلبرو زلفي نيسه می په لاس در سره واخله

دا څو ورځي نه پاتېږي زمان ځغلي په ټوپونو

زآن پيش که بر سرت شبيخون آرند

فرمای بتا تامی گلگون آرند

تو زرنهٔ غافل نادان که ترا

در خاك نهند و باز بيرون آرند

لا پخوا چي دي پر مېنه زمانه مرگی ميلمه کي

پر ښايسته ساقي ږغ وکه چي سره می در پيمانه کي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته طلا نه يې غافله چې دي خلك كور ته يوسي

نن دي لاندې كې تر خاورو او سبا دي سرمايه كې

در دل نتوان درخت امید نشاند

همواره کتاب خرفی باید خواند

می باید خورد وکام دل باید راند

پیداست که چند در جهان خواهی ماند

څوك د زړه په وينو نه سي د اميد ونه روزلاى

يو ګړى چې دي باقي دى په خوښي دي تېرولاى

سر پر سر جامونه نوش كه د ګلرخ ساقي له لاسه

تر قيامته څوك جهان كې ژوندى نه سي پاتېدلاى

آنانکه جهان زیر قدم سودند

و اندر طلبش هر دو جهان پیمودند

آگاه نیم از آنکه ایشان هر گز

زین حال چنانکه هست آگه بودند

هغو خلكو چې يې كړله ټوله مځكه تر پښو لاندې

په تلاش يې دوه جهانه سراسر كړل لاندې باندې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهېږم چي هغوی به پوهیدلي وي که نه وي

چي پر مځکه څه تېرېږی او لا څه به وي د وړاندي

آنانکه محیط فضل و آداب شدند

در کشف دقیقه شمع اصحاب شدند

ره زین شب تاریك نبردند بیرون

گفتند فسانه ای و در خواب شدند

په سینو کي چي یې ځای و د علمونو هنرونو

لکه شمعي بلېدل به د هنر پر محفلونو

له تیارې شپې د وتلو هیچا لاره پیدا نه کړه

افسانه یې کړله تېره او بیده سول په خوبونو

حال گل و مل باده پرستان دانند

نه تنگدلان و تنگدستان دانند

از بیخبری بیخبران معذورند

ذو قیست درین شیوه که مستان دانند

میخواران د گل و مل او د ساقي په حال پوهېږي

نه غمگینو نه بې وزلو نه گدا ته معلومېږي

څه خبر بې خبران دي له نړی د بېخبرو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو مستان په دې اسرارو هم پوهېږي هم رسېږي

اين کاسه که بس نکوش پرداخته اند

بشکسته و در رهگذر انداخته اند

زينهار برو قدم به خواری ننهی

کان کاسه زکاسهای سر ساخته اند

دا کاسه چې ډېره ښه يې په کمال ده جوړه کړې

ماته سوې ټوټې سوې چا په لار کي غورځولې

پام قدم باندي کښې نه بردې خوار نظر ورته ونه کړې

د سرونو له کاسو يې په احتياط ده هستولې

با آن دو سه نادان که چنان ميدانند

از جهل که دانای جهان ايشانند

خر باش که از خری ايشان بمثل

هر کو نه خری است کافرش ميدانند

دا دوه درې کسه ناپوهه چې په ځان پوري حيران دي

دوی له خپله جهله گوري چي پوهان د دې جهان دي

که دي خير د دنيا غواړې ځان د دوی په رنگه خر که

چې د دوی په څېر خره نه وي دوی ته ټوله کافران دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

این جمع اکابرکه مناصب دارند

از غصه و غم زجان خود بیزارند

و آنکس که اسیر حرص چون ایشان نیست

این طرفه که ادمیش می نشمارند

ښېتنان د منصبونو دغه جمع د لويانو

چي له غم غصې بېزار دي هم له ځان هم له خپلوانو

او هغوی چي اسير نه دي لکه دوی د حرص او طمعي

عجب نه ده چی يې باسي له ټولی د انسانانو

در چشم تو عالم ار چه می آرایند

مگر ای بدان که عاقلان نگرایند

بر پای نصیب خویش کت بر بایند

بسیار چو تو شدند و بسیار آیند

رنگيني د زمانې دي د ژوندون له لاري باسي

هی توبه له هغي لاري چی د عقل ورته شا سي

د حيات هره شېبه دي د قسمت پر پاڼه ليك ده

داسي ډېر يې ستا په شان کړل داسي ډېر به وروسته راسي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آن قوم که سجاده پرستند خرند

زیرا که بزیر بار سالوس درند

وین از همه طرفه ترکه در پردهْ زهد

اسلام فروشند و زکافر بد ترند

هغه قوم چي په ژوندون کي مسلې لمانځي ټول خره دي

ځکه لاندي په شپو ورځو د ریا تر بار کاږه دي

لا تر دې عجبه دا ده چي د زهد په پرده کي

خرڅوي اسلام پر خلکو تر کافر بتر په زړه دي

آنانکه کهن شدند و انانکه نوند

هر یك بمراد خویش لختی بدوند

این ملك جهان بکس نماند جاوید

رفتند و رویم و دیگران آیند و روند

که زاړه پر دې دنیا دي او هغوی چي لا ځوانان دي

د مطلب دپاره ټوله لکه ژرندي سرګردان دي

د دنیا ښادی هیچا ته تل ترتله نه پاتېږي

ولاړل، ځو به ، نور به راسي او هغوی لا هم روان دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجرام که ساکنان این ایوانند

اسباب تردد خردمندانند

هان تا سر رشتهٔ خرد گم نکنی

کانان که مدبرند سر گردانند

دغه ستوري چي يې وينې هستوګن چي د اسمان دي

له تحقيقه يې مغروره پر دې مځکه هوښياران دي

پام کوه چي ورك يې نه کې دا تناو د عقل فکر

ځکه څوك چي ډېر هوښيار دي هغوی نور هم سر ګردان دي

گر باده بکوه برزني رقص کند

ناقص بود آنکه باده را نقص کند

از باده مرا توبه چه میفرمایی

روحیست که او تربیت شخص کند

چي تور غره ته شراب ورکې درته و به کړي رقصونه

هغه خلك جاهلان دي چي د مى وايي عيبونه

راته ولي همېش وايې چي له ميو توبه ګار سه

داسي روح پکښي هستېږي چي جوړ کړي يې مېړونه

گویند کسانی که زمی پر هیزند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ز انسان که بمیرند بد انسان خیزند

ما با می و معشوق از آنیم مقیم

باشد که بحشر مان چنان انگیزند

وايي څوك چي له شرابو له جامونو پر هېز وكي

په خپل رنګ به را وينبيږي بيا به حشر ته ورتله کي

موږ خو ځکه د سرو ميو د نګار لمن نيولې

ګوندي دواړه په قيامت کي را نصيب او را سره کي

هر جرعه که ساقیش به جام افشاند

در دیدهْ گرم آتش دل بنشاند

سبحان الله تو باده می پنداری

آبی که زصد درد دلت برهاند

چي ساقي يې پيمانه کي له سرو ميو ډك جامونه

ګرمو سترګو کي کرار کي د زړګي سوي دردونه

هی سبحان الله تا څنګه دي ته نوم د ميو ورکړ

دا اوبه دي چي کرار کي په سينه کي سل دردونه

آن ها که در آمدند و در جوش شدند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آشفته ناز و طرب و نوش شدند

خوردند پیاله و خاموش شدند

در خاك ابد جمله هم آغوش شدند

چي فاني دنيا ته راغلل په مستۍ په پايکوبونو

سر پرسر يې پيالې نوش کړې د ځوانۍ د شرابونو

پر سر پورته يې پياله کړه بيا يې سپوڼ له خولې ونه ايست

تورو خاورو ته روان سول غيږ په غيږ سول تر عمرونو

ای بس نباشيم و جهان خواهد بود

نه نام زما ونه نشان خواهد بود

زين پيش نبوديم و نبود هيچ خلل

زين پس چو نباشيم همان خواهد بود

موږ به نه يو پر دې مځکه دا نړۍ دا به جهان وي

نه به موږ دلته اوسېږو نه به زموږ نوم او نبنان وي

پخوا هم پر دنيا نه وو دغه شپې وې دغه ورځې

او چي لاړ سو له دې سرايه دا زمان دا به مکان وي

تا راه قلندری نپويی نشود

رخساره به خون دل نشويی نشود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سودا چه پزي که تا چو دلسوختگان

یکباره به ترك خود نگویی نشود

چي پر لار د قلندرو روان نه سې نه رسېږې

رنگ په وینو د زړگي چي د ځان نه سي نه رسېږې

چي د شمعي په لمبو کي درنه هېره هستي نه سي

بېگانه له ځانه ټول چي، جانان نه سې نه رسېږې

لب بر لب کوزه هیچ دانی مقصود

یعنی لب من نیز چو لبهای تو بود

آخر که وجود تو نماند موجود

لبهات چنین شود بفرمان و دود

د ساغر پر شونډو شونډي دا مطلب درمعلومېږي

زما هم شونډي لکه ستا وې چي دا نن داسی ښکارېږي

چي نیستي دي دا وجود سي د موجودو له ټولیه

په فرمان د ودود خدای به ستا هم شونډي داسي کېږي

گویند بهشت و حور عین خواهد بود

انجا می و شیر و انگبین خواهد بود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرما می و معشوق پرستیم رواست

چون عاقبت کار همین خواهد بود

وایي حوري دي جنت کی ژوند مستي ده نځېده دي

هم شراب دي هم شیدې دي انگبین د زړه خواږه دي

موږ ته دواړه روا سوي که شراب که ښایستې دي

چي د کار عاقبت دا دی موږ یې نن کوو نو څه دي

در عالم جان بهوش میباید بود

درکار جهان خموش میباید بود

تا چشم و زبان وگوش بر جا باشد

بی چشم و زبان و گوش میباید بود

چي د روح عالم ته ولاړ سې هوښیاري درته په کار ده

خاموشي په دې جهان کي تل بهتره تر گفتار ده

څو دي سترگي څو دي ژبه او غوږونه لا پرځای دي

نه به وینې نه به وایې نه به اورې دغه لار ده

دهقان قضا بسی چو ماکشت و درود

غم خوردن بیهوده نمیدارد سود

پرکن قدح می بکفم درنه زود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا باز خورم که بودنیها همه بود

زمورږ په څېر فلك پر مځکه ډېر کرلي او رېبلي
د غمونو له خوړلو ګټې چا نه دي ليدلي
ژر مى ډکه پيمانه که ژر مي جام را که په لاس کي
سر پر سر يې نوشومه چی قسمت راته ليکلي

در آتش سوزنده اگر اهل بود
آن آتش سوزنده برو سهل بود
با مردم نا اهل ميا در صحبت
کز هر چه بتر صحبت نا اهل بود

که سيالانو ته نصيب سي سوځونکي انګارونه
هم به وزغمي سکروټې سرې لمبې او پرهارونه
د نا اهلو او ناسيالو له صحبته ځان پر څنګ که
دي بدتر له هري چاري د نا اهلو صحبتونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ز آوردن من نبود گردون راسود

وز بردن من جاه و جلالش نفزود

وز هیچ کسی نیز دو گوشم نشنید

کاوردن و بردن من از بهر چه بود

نه آسمان ده ګټه کړې زما د نوم د هستولو

نه يې شان او شوکت زيات سو زما د سر له نېستولو

نه په ژوند کې مې له چانه په غوږو دي اورېدلي

چې مطلب د فلك څه و زما د وړلو او راوړلو

عشقی که مجاز بود آبش نبود

چون آتش نیم مرده تابش نبود

عاشق باید که سال و ماه وشب و روز

آرام و قرار و خورد و خوابش نبود

هغه عشق چې مجازي وي نه يې زور نه يې مزه وي

لکه اور چې سي مړ ژواندی نه بخري نه لمبه وي

د عاشق بايد عمرونه شپه او ورځ مياشتي کلونه

نه يې خوب نه يې خواړه وي نه ارام په نيمه شپه وي

شب نیست که عقل در تحیر نشود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از گریه کنار من پر در نشود

پر می نشود کاسه سر از سودا

هر کاسه که سرنگون بود پر نشود

داسي شپه نه ده چي عقل په حيرت کي نه ډوبېږي

او پر ښنګ مي مرغلري له سرو اوښکو نه جوړېږي

خو د سر کاسه مي ډکه له سودا هيڅکله نه سوه

چي کاسه وي سرنګونه په هيڅ توګه نه ډکېږي

چون رزق تو انچه عدل قسمت فرمود

يك ذره نه کم شود نه خواهد فزود

آسوده زهر چه نیست میباید

و آزاده زهر چه هست میباشد بود

چي دي رزق ازل ټاکلی په قسمت به در رسېږي

نه يوه ذره به کم سي نه يوه ذره زياتېږي

له نيستۍ ځان آسوده که او کرار بېغمه کښېنه

له هستيو ځان آزاد کړه او همدا درته ښايېږي

جانم بفدای آنکه او اهل بود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر در قدمش اگر نهی سهل بود

خواهی که بدانی بیقین دوزخ را

دوزخ بجهان صحبت نا اهل بود

وایم جار سم له هغو چي لایقان وي او پوهان وي

چي يې سر پر قدمونو ورته ږدې دا به آسان وي

غواړې پوه سې په ریشتیا چي په دنیا کي دوږخ څه دی

دوږخ دا چي دي صحبت کي شريك سوي نا اهلان وي

فردا که جزای شش جهت خواهد بود

قدر تو به بقدر معرفت خواهد بود

در حسن صفت کوش که در عرصه حشر

حشر تو بصورت صفت خواهد بود

چي سبا ورځ د قيامت وي د حساب مخ ته درېږې

معرفت به ترازو وي په هغه تول تلل کېږې

د صفت نیکي پیدا که چي د حشر په میدان کي

له لحده چي راکښيني د صفت په څېر پاتېږې

خوش باش که غصه بیکران خواهد بود

بر چرخ قران اختران خواهد بود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خشتی که ز قالب تو خواهد زدن

ایوان سرای دیگران خواهد بود

په خوښۍ که ورځې تېرې حساب نسته د غمونو

په آسمان به لا راخېژي ښایسته ستوري په لکونو

یوه خښته به سې جوړه ستا د ګران وجود له خاورو

په دېوال کې به کارېږي د قصرونو د کورونو

زان پیش که نام تو زعالم برود

می خور که چو می رسد ز دل غم برود

بگشای سر زلف بتی بند زبند

زان پیش که بند بندت از هم برود

له دې مخکې چې دې هېر کې نوم پر ژبه عالمونه

می در واخله چې می راسې له زړه ولاړ سې ټول غمونه

بند پر بند که زلفې خلاصې د ښایستې د ګل اندامې

هسې نه اجل در مات کې په وجود کې ټول بندونه

گویند که ماه روزه نزدیک رسید

من بعد بگرد باده نتوان گردید

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

در آخر شعبان بخورم چندان می

کاندر رمضان مست بیفتم تا عید

وایی میاشت د روژې راغله د لمونځونو طاعتونو

چې څوك نوم پر خوله رانه وړي د شرابو د جامونو

د برات په وروستۍ شپه به دومره تشې پيمانې کړم

چې وينې نه سم تر اختره د مستيو له خوبونو

ای همنفسان مرا ز می قوت کنید

وین چهره کهربا چو یاقوت کنید

چون در گذرم بمی شو یید مرا

وز چوب رزم تخته تابوت کنید

د محفل يارانو موږ مي په سره مى ماښام سهار کئ

کهربا غوندي ژړ مخ مي د ياقوت په شان گلنار کئ

او چي مړ سمه يارانو په سرو ميو به مي مينځئ

بيا د تاك لرگي را واخلئ زما تابوت راته تيار کئ

یاران چو باتفاق میعاد کنید

خود را بجمال همدگرد شاد کنید

ساقی چو می مغانه بر کف گیرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیچاره فلانرا بدعا یاد کنید

زما یارانو چي راټول سئ انجمن کي غم برباد کئ

په لیدلو د یو بل چي سئ خوشاله زړونه ښاد کئ

چي ساقي محفل کي ناست وي جام په لاس يې وي نيولی

یو ځل ما هم در په زړه کئ بېچاره په دعا یاد کئ

در دهر کسی بگلعذاری نرسید

تا بر دلش از زمانه خاری نرسید

در شانه نگر که بصد شاخ نشد

دستش بسر زلف نگاری نرسید

دي دنیا کي هغه خلگ یار ته نه سي رسېدلای

چي اغزي د زماني يې پر زړګي نه سي منلای

ږمونځه ګوره چي تر څو يې ځان سل ځايه اره نه کړ

تر هغه يې لاس تر زلفو د نګار نه سو ورتللای

برپشت من ، از زمانه تو میآید

وز من همه کار نا نکو می آید

جان عزم رحیل کرد وگفتم که مرو

گفتا چه کنم ؟ خانه فرومی آید

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له بې نیازي زمانې مې پر اوږو بارونه لوېږي

له سهاره تر ماښامه ګناهونه رانه کېږي

روح د تللیو عزم وکړ ما وې مه وزه له تنه

ویل څه لره سم پاته کور پخپله را نړېږي

تا زهره و ماه در آسمان گشت پدید

بهتر زمی ناب کسی هیچ ندید

من در عجبم ز میفروشان کایشان

به ز آنکه فروشند چی خواهد خرید

چې زهره او سپوږمۍ دواړه پر آسمان باندې ختلي

له سرو میو له ډك جامه چا بهتر نه دي لیدلي

زه حیران یم کاروبار ته د دنیا د میفروشو

خرڅوي چې شرابونه دوی بهتر دي څه کتلي

آن مرد نیم کز اجلم بیم آید

کان نیمه مرا خوشتر ازین نیم آید

جانیست مرا بعاریت داده خدا

تسلیم کنم چو وخت تسلیم آید

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوك نه يمه خلكو له اجل نه چي بېرېږي

هغه نيمه چي سوه تېره زما تر دې نيمي خوښېږي

دا يو روح دا دی لرمه چي په پور دی خدای راکړی

دا به هم تسليمومه چي يې وخت را ورسېږي

سنت مكن و فريضه حق بگذار

وآن لقمه كه داری زكسان باز مدار

غيبت مكن و خلق خدارا مازار

در عهدهء آن جهان منم باده بيار

سنت مه كوه له سره او د حق فريضه پرېږده

ډوډۍ مه سپموه ځانته ټولو خلكو ته يې لېږده

غيبت مه كوه په ژوند كي او چي زړونه آزار نه كې

د هغه جهان ضامن يم شراب راوړه پياله كښېږده

دي كوزه گري بديدم در بازار

بر تازه گلی لگد همی زد بسيار

وآن گل بزبان حال با او ميگفت

من همچو تو بوده ام مرا نيكو دار

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما پرون بازار کي ولید کلال سترۍ له کارونو

تازه ختې يې وهلې په لغتو په سوکونو

هغو خټو به ور ږغ کړل په ژړا د حال په ژبه

پام چي ستا غوندي انسان وم ته غافل زما له زخمونو

این اهل قبور خاك گشتند و غبار

هر ذره زهر ذره گرفتند کنار

اه این چه شرابست که تا روز شمار

بیخود شده و بیخبرند از همه کار

ټوله خاوري دي غبار دي چي پراته پر هدیره دي

د وجود ذرې يې يو له بله بیگانه دي

څه شراب يې دي چښلي چي د حشر تر گړیه

بېخبر له حوادثو او هم غم پر زمانه دي

از بودنی ای دوست چه داری تیمار

وز فکرت بیهوده دل وجان افگار

خرم بزی و جهان بشادی گذران

تدبیر نه باتو کرده اند آخر کار

د هستۍ له کاروباره ولي تل کوې غمونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دي فکره دي راوړي پر نفس او زړه دا غونه

دا څو شپې د ژوند باقي دي په خوښۍ که شپې تېرې

چي شريك در سره نه دي د اسمان مصلحتونه

آن لعل در آبگينهء ساده بيار

و آن محرم و مونس هر آزاده بيار

چون می دانی که مدت عالم خاك

باد است که زود بگذرد باده بيار

هغه سره مې راته راوړه چي ساده يې دي جامونه

چي محرم دي د رندانو چي شريك مو دي رازونه

ته پوهېږې چي د خاورو د جهان دا لنډې ورځې

لکه باد هسې تېرېږي ژر يې راوړه شرابونه

عمرت چی دو صد بود چی سيصد چی هزار

زين کهنه سرا برون برندت ناچار

گر پادشهي و گر گدای بازار

اين هر دو به يك نرخ بود آخر کار

که دې ژوند دوه سوه کاله يا زر کاله سي ختمېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نابوده دنیاګۍ به خامخا درنه پاتېږي

که تاجونه د شاهۍ دي که کچکول د ملنګۍ دی

په وروستي بازار کي دواړه په یوه بیه خرڅېږي

سنت بکن و فریضه حق بگذار

و آن لقمه که داری ز کسان باز مدار

در خون کس ومال کسی قصد نکن

در عهده آن جهان منم باده بیار

پر سنت باندی ټینګ اوسه فریضه د حق ادا که

چي هر څه لري په لاس کي هغه نذر د سخا که

چي نه ویني د چا وخوري او نه غل د چا د مال سي

د هغه جهان ضامن یم راسه کښېنه شراب راکه

او را خواهي از زن و فرزند ببر

مردانه در آز خویش و پیوند ببر

هر چیز که هست بند را هست ترا

با بند چگونه میروی بند ببر

که جانان غواړې ځان خلاص که له مېرمني له زامنو

د مېړه غوندي فارغ سه هم له حرص هم پیوندونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه چي دي تاته يې لار کي سر پر سر بندونه ايښي

ته له بند سره ځې ځنگه، ځان آزاد که له بندونو

يك جرعه مى از مملكت جم خوشتر

بوى قدح از غذاى مريم خوشتر

آه حرى زسينه خمارى

از ناله بو سعيد و ادهم خوشتر

څاڅکی مې له مملکته تر قصرونو د جم ښه دي

د ساغر بوی هوښيارانو تر غذا د مريم ښه دي

سحرگاه چي له خماري سينې پورته سي آهونه

تر ژړا د بو سعيد او عبادت د ادهم ښه دي

ايام جوانيست شراب اوليتر

باخوش پسران باده ناب اوليتر

اين عالم فانى چو خرابست بآب

از باده در او مست وخراب اوليتر

د ځوانۍ ورځې او شپې دي له هر څه نه شراب ښه دي

گلرخان غېږ کي نيولي عيش و نوش مې ناب ښه دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاقبت به خرابېږي دا فاني دنيا لړزانه

هستېدلي له شرابو پکښي مست و خراب شه دي

خشت سر خم ز مملکت جم خوشتر

بوی قدح از غذای مریم خوشتر

آه سحری ز سینه خماری

از ناله بوسعید و ادهم خوشتر

د خم خښته مي خوښېږي د جمشيد تر اقليمونو

د پيالې بوی راته خوږ دی د مريم تر خوراکونو

سحرگاه چي آه سي پورته له سينو د خماريانو

ښه لگېږي د ادهم او بوسعيد تر فريادونو

ايام جواني است و شراب اوليتر

باخوش پسران باده ناب اوليتر

اين عالم فانی چو خراب است ويباب

از باده درو مست وخراب اوليتر

ډکي ډکي پيالې واخله چي د عمر دي ځواني ده

سره شراب ښکلي نوخطه نن واجبه پايکوبي ده

پر نيستۍ باندي ولاړه دا فانی دنيا خرابه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له سرو میو مست خراب سه که یوه شپه دي باقي ده

چون حاصل آدمی درین دیر دو در

جز خون دل و دادن جان نیست دگر

خرم دل انکسی که معروف نشد

و آسوده کسی که خود نزاد از مادر

انسانان چي پر دې مځکه له ازله اوسېدلي

د زړه ويني يې خوړلي نفسونه يې وتلي

هغه خلگ دي نېکمرغه چي مشهور پر جهان نه دي

او هوسا هغه کسان دي چي هيڅ نه دي زيږېدلي

وقت سحراست خیز ای طرفه پسر

پر باده لعل کن بلورین ساغر

کین یکدمه عاریت درین کنج فنا

بسیار بجویی و نیابی دیگر

د سحر وخت دی نوخطه دا موسم را نه تېرېږي

بلوړي جام مي را ډك که له سرو میو چي ځلېږي

له فاني دنیا په پور دی دا یو دم را رسیدلی

بیا به ډېر ورپسي گرځې وخت چي تېر سي نه ستنېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا چند ازین حیله و زر راقی عمر
تا چند مرا درد دهد ساقی عمر
حقا که من از ستیزه و خدعه عمر
چون جرعه بخاك ریزم این باقی عمر

لا ترخو به د دې عمر نیرنګونه حیلې ورمه
د ساقی له لاسه څو به دا ختین شراب چښمه
یوه ورځ به د دې عمر د فریب او چم له لاسه
لکه غوړپ دا باقي عمر ځم پر خاورو تویومه

بایار چو آرمیده باشي همه عمر
لذات جهان چشیده باشي همه عمر

هم آخر عمر رحلتت باید کرد
خوابی باشد که دیده باشی همه عمر

چې ټول عمر يې له ياره لاس تر غاړه اوسېدلی
ژوند دې ټول په عیش و نوش وې هر نعمت دې وې څکلی
خو د عمر په آخر کې لوی سفر درته لیکلی
ټوله عمر داسې ښکاري لکه خوب وې چا لیدلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افلاك كه جز غم نفزايند دگر

ننهند بجا تا نر بايند دگر

نا آمده گان اگر بدانند كه ما

از دهر چه ميكشيم نايند دگر

له آسمان څخه رانه غلل تر دنيا بې له غمونو

چي نن زيږي سبا يوسي لمن ډكه له سرونو

نه راغلي كه خبر سي زموږ د ژوند په عذابونو

رابه نه سي دې دنيا ته تر قيامته تر عمرونو

زان مى كه حيات جاودانى است بخور

سرمايهٔ لذت جوانى است بخور

سوزنده چو آتش است ليكن غم را

سازنده چو آب زندگانى است بخور

هغه سره شراب را واخله چي يې ژوند جاوداني وي

هنگامه يې د مستيو را وستلې پر ځواني وي

پكښې سوزي چي غمونه سور تنور غوندي بلېږي

لكه جام د خضر ډك وي پكښې تل زندگاني وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای دوست غم جهان بیهوده مخور

بیهوده غم جهان فرسوده مخور

چون بود گذشت و نیست نابود پدید

خوش باش غم بوده و نابوده مخور

دوسته غم پر جهان مه خوره د ښېګڼو د بديو

په غم نه ارزي دا خونه د ورستو زړو هستيو

څه چي وه هغه تېر سوي څه چي دي راغلي نه دي

د پرون سبا غم پرېږده دا شېبه ده د مستيو

جانا می صاف وقت گل خوش میخور

بر یاد بتان نغز و دلکش میخور

می خون رزانست و رزترا گوید

خون بر تو حلال کرده ام خوش میخور

د گلونو په موسم کي گرانه صاف می دي راغلي

دا په ياد د گلرخانو خپل ازل په موږ چنبلي

سره شرابويني د تاك دي تاك پخپله درته وايي

څه چنبه يې نوشوه يې ما مي وينى در بخښلي

در دایره سپهر نا پیدا غور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

می نوش به خوشدلي که دور است بجور
نوبت چو بدور تو رسد آه مکن
جامی است که جمله را چشانند بدور

د آسمان په دایره کي نا آشنا نوبت چلېږي
په خوښۍ دي پیاله نوش که چي په جبر چښل کېږي

چي دي هر کله نوبت سو آه به نه باسې له ستوني
داسي جام دی چي نوبت يې تر هر چا پوري رسېږي

گرباده خوری تو با خردمندان خور
یا با پسر ساده رخ خندان خور
بسیار مخور ورد مکن فاش مساز
اندك خور و گاه گاه خور و پنهان خور

که شراب چښې چښه يې په صحبت د هوښیارانو
له نوخط سره يې نوش که په ټولۍ کي د یارانو
مه يې ډېر خوره مه يې تل خوره مه دي راز وایه و چاته
هم يې لږ خوره کله کله او هم پټ له رقیبانو

گرباده خوري تو با خرد مندان خور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا با صنمی لاله رخ خندان خور

بسیار مخور ورد مکن فاش مساز

اندك خور وگه گاه خور و پنهان خور

له هوښیارو سره نوش که د سرو میو ډك جامونه

یا ملګري که پی مخي ښایسته لکه ګلونه

نه چي وران دي له مستۍ سي د رندانو محفلونه

لږ يې نوش که کله کله او پټ وساته رازونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای دوست غم جهان بیهوده مخور

بیهوده غم جهان فرسوده مخور

چون بود گذشت و نیست نا بود پدید

خوش باش و غم بوده و نا بوده مخور

څه په زړه کي دي ځای کړي د فاني دنيا غمونه

په غمونو کله ارزي د ژوندون دا ورانه خونه

څه چي وه هغه تېر سوي د راتلونكو درك نسته

په خوشیو کي يې هېر که د هستۍ نيستۍ غمونه

ای دل همه اسباب جهان خواسته گیر

باغ طربت بسبزه آراسته گیر

و انگاه بر آن سبزه شبی چون شبنم

بنشسته و با مداد بر خاسته گیر

اې زړگيه له جهانه چي درځي په قانع کېږه

د مستۍ په تازه باغ کي له سبزو سره خوښېږه

بیا په څېر د شبنم راسه پر سبزه يوه شپه کښېنه

او سهار د لمر په وړانگو هم پاڅېږه هم ورکېږه

از گردش روزگار بهری بر گیر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بر تخت نشین بکف ساغر گیر

از طاعت و معصیت خدا مستغنی است

باری تو مراد خود از عالم بر گیر

برخه یوسه له روزگاره د فلك له گردشونو

د خوښیو پر تخت کښینه شرنگی جوړ که د جامونو

خدای پخپله بې پروا دی له طاعت له گناهونو

د قسمت شراب دي نوش که له ساغره له خمونو

دنیا همه سر بسر ترا خواسته گیر

صد گنج بزر و گوهر آراسته گیر

پس بر سر آن گنج چو بر صحرا برف

روزی دو سه بنشسته و برخاسته گیر

دا دنیا هغسي بوله چي ته هرڅه غواړي ستا وي

سل د زرو خزانې وي د غمونو درته شا وي

ته به پروت پر خزانو يې لکه واوره پر دښتونو

دوې يا درې ورځی به ناست يې بیا به هر څه نیمه خوا وي

ای دل همه اسباب جهان خواسته گیر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغ طربت به سبزه آراسته گیر

وآنگاه بر آن سبزه شبي چو شبنم

بنشسته و با مداد بر خاسته گیر

چي هستي ده خدای درکړې په خوشبېږه هوسېږه

چي هم می وي هم نگار وي پر سبزه باندی نخېږه

شپه دي تېره پر سبزه که هستي ټوله يوه شپه که

د شبنم په دود شپه راسه او سهار ورنه کوچېږه

بازي يو دم پريده از عالم راز

شايد که بروم راه از نشيبی بفراز

اينجا چو نيافتم کسی محرم راز

زآن درکه در آمدم برون رفتم باز

زه يو باز وم د رازونو له عالمه الوتلی

ما وي گوندي خرك پيدا کړم پاس د هسك پر لوري تللی

چي مي دلته پيدا نه کړ څوك محرم چي راز خوندي کړي

پر هغه دروازه ولاړم چي دننه وم راغلی

ای دل چو حقيقت جهان است مجاز

چندين چه خوری غم اندرين قحط نياز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تن را بقضا سپار و با درد بساز

کین رفته قلم ز بهر تو نايد بّاز

حقيقت د دې جهان دی د مجاز په تول تللی

څه به غم خورې دې نړۍ چی هر سړی په زړه نتلی

ځان دې وسپاره قضا ته زړه له درد سره پخلا که

ستا دپاره نه راګرځي چې قلم يې دی وهلی

با تو خرابات اګرګويم راز

به زانکه بمحراب کنم بی تو نماز

ای اول و اخر خلقان همه تو

خواهی تو مرا بسوز خواهی بنواز

که له تا سره رازونه په مغان کې بې پردې کړم

تر دې ښه چی په محراب کې بېله تا سر پر سجدې کړم

هم اول يې هم اخر يې د دې ټولو مخلوقاتو

نازوې مې که سوځې مې زه به څرنګه ګيلې کړم

ميپرسيدی که چيست اين نقش مجاز

ګر بګويم حقيقتش هست دراز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقشی است پدید آمده از دریایی

وآنگاه شده بقعر آن دریا باز

تا به تل کړلې پوښتنې هنګامه د مجاز څه ده؟

حقیقت که درته وایم دا کیسه ډېره اوږده ده

یو جلوه ده ښکاره سوې یوه شپه له یو دریابه

بیرته تللې سمندر ته په موجونو کې یې شپه ده

از روی حقیقتی نه از روی مجاز

ما لعبتکانم و فلك لعبت باز

بازیچه همی کنیم بر نطع وجود

افتیم بصندوق عدم یك یك باز

غوږ پر نیسه حقیقت دی هسی نه ده چې مجاز دی

دا موږ ټول یو ناوکیاني او فلك ناوکۍ باز دی

د وجود پر میدان ګرځو ناوکۍ غوندې لوبېږو

یو یو ځو د نېستۍ کور ته دا زمان دی دا یې راز دی

از جملهء رفتگان این راه دراز

باز امده کوکه خبری گیرم باز

هان بر سر این دو راههء آز و نیاز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چیزی نگذاری که نمی ایی باز

پر دې توره اوږده لاره عالمونه دي وتلي
داسي څوك مي پيدا نه کړ چي رازونه يې ويلي
دا د حرص او دا د طمع دوراهي ته دي پام نيسه
درڅه پاته چي شی نه سي تللي بيا نه دي راغلي

معشوق که عمرش چو غمم باد دراز
امروز بنو لطفی کرد آغاز
بر چشم من انداخت دمی چشم و برفت
یعنی که نکویی کن و درآب انداز

د جانان عمر دي اوږد وي لکه شپې زما په غمو کي
نن يې نوی کرم وکړ په نازونو کرشمو کي
زما پر سترګو يې کړې سترګي برابري بيرته ولاړی
يعني خپله نېکي وکه بيا يې وا چوه اوبو کي

لب بر لب کوزه بردم از غایت آز
تا زو طلبم وا سطه عمر دراز
کوزه بزبان حال بامن میگفت
عمری چو تو بوده ام دمي بامن ساز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرص اخیستی وم پر شونډو د کوزې چي پرېوتلم

د اوږده ژوندون په طمع په سره می نه مړېدلم

او کوزې د حال په ژبه په ورو ورو راته ویله

را نژدې سه چي یو عمر زه هم ستا پر لاري تللم

این چرخ که با کسی میگوید راز

کشته به ستم هزار محمود و ایاز

می خور که بکس عمر دوباره ندهند

هر کس که شد از جهان نمي آید باز

دا فلك دی چي هیچاته د زړه نه وايي رازونه

هم محمود او هم ایاز يې په ستم وړي زرگونه

شراب وچښه چي عمر بیا په لاس در تللای نه سي

څوك چي تللي له جهانه راپې نغلل احوالونه

رو بر سر افلاك جهان خاك انداز

می میخور و گرد ماهرویان میتاز

چی جای عبادتست و چی جای نماز

كز جملهء رفتگان كسي نامد باز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ سه توري خاوري توی که پر جهان د آسمانونو

د ښايستو حورو په منځ کي پورته کړنگ که د جامونو

څه به ځای د عبادت وي څه محراب دی د لمونځونو

څوك چي تللي ستانه نه سول له ناپايو سفرونو

کردیم دگر شیوه رندي آغاز

تکبیر همی زنیم بر پنج نماز

هر جا که پیاله ایست ما را بینی

گردن چو صراحی سوی او کرده دراز

د رندۍ لار مو اخيستې ځو روان يو په مزلونو

د تکبير ناري مو پورته پر پنځو واړو لمونځونو

چي هر ځای پيالې تشيرې په هغه محفل کي ناست يو

صراحي رنگه مو غاړي اوږدې کړې تر جامونو

باتو بخرابات همی گویم راز

به زانکه کنم بی تو بمحراب نماز

ای اول و آخر همه خلقان تو

خواهی تو مرا بسوز و خواهی بنواز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه چي تا ته خرابات کي د زړه وایمه رازونه

نه چي ولاړ سمه محراب ته بېله تا وکم لمونځونه

د مخلوق اول آخره ستا له لوري مي قبول دي

که مي سوځې په اورونو او که راکړې کوثرونه

از جمله رفتگان این راه دراز

باز امده کو که بما بگوید راز

پس بر سر این دوراه آزار و نیاز

با هیچ نمانی که نمی اید باز

پر دي توره اوږده لاره چي هر څوك دي ور وتلي

بیرته نه دي څوك راغلي چي رازونه یې ویلي

موږ ولاړ پر دوراهي یو د ګناه او ثوابونو

چي تش لاسی پاته نه سې چي راغلي ټوله تللي

رو بر سر افلاك وجهان خاك انداز

می میخور و گرد خوبرویان می تاز

چی جای عتاب آمد و چه جای نیاز

کز جمه روندگان کسی نامد باز

د جهان په خوله که خاوري هم پر سر د آسمانونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګلرخو سره نوش که ډك جامونه له خمونو

نه خبر څوك له ثوابه نه اګاه څوك له عذابه

نه له تلليو څوك راغلی نه يې څرك د احوالونو

وقت سحر است خيز ای مايه ناز

نرمك نرمك باده خور و چنگ نواز

کانها که بجايند نپايند دراز

و آنها که شدندکس نمی آيد باز

لږ د ناز خوبونه پرېږده د سهار وخت دی جانانه

جام که پورته چنګ را واخله چي پردی سمه له ځانه

د يو څو شپو مېلمانه دي چي ژوندي پر دنيا پايي

او بيا نه دي ستانه سوي څوك چی تللي له جهانه

کرديم دگر شيوه رندی آغاز

تکبير همی زنيم بر پنج نماز

هر جا که پياله ايست ما را بينی

گردن چو صراحی پی او کرده دراز

د رندۍ لار مو پيل کړې اوس روان پر دې کوڅې يو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنځو لمونځونو وخت کي په تکبير او په ناري يو

چي هر ځای پيالې شرنګېږي پر هغه ميدان مو غواړه

صراحي مو غاړی اوړدې کړي ور پسې يو

ګرګوهر طاعتت نسفتم هرګز

ګرد ګنه از چهره نرفتم هر ګز

با اين همه نوميد نيم از کرمت

زيرا که يکی را دو نګفتم هر ګز

که ګوهر د عبادت مي په هيڅ وخت نه دی پيبلی

د ګناه ګرد مي له مخه په ژوند هيڅ نه دی پرېولی

له درباره د کرم دي نا اميده ځکه نه يم

دوه مي هيڅ نه دي ويلي چي مي يو احد منلی

ما عاشق و آشفته و مستيم امروز

در کوی بتان باده پرستيم امروز

از هستی خويش بلکی رسته

پيوسته بمحراب الستيم امروز

نن له هر څه بې پروا يو لېوني يو عاشقان يو

د ګلرخو په کوڅو کي جام په لاس ګرځو مستان يو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځانه پردي سوي له هستيه بېخبره

د الست محراب کي ناست يو په طلب د خپل جانان يو

آب رخ نو عروس رز پاك مريز

جز خون دل تاب ناپاك مريز

خون دو هزار تاب نامعلوم

بر خاك بريز و جرعه بر خاك مريز

چي رسوا درڅخه نه سي د مغان د لور رازونه

د ناپاکو توبه ګارو همېشه تېر سه له خونه

د دوو زړو منافقو توبه ګارو ويني توی که

پام چي توی پر خاورو نه کې نه يو څاڅکی نه جامونه

حکيمي که ازو محال باشد پرهيز

فرموده و امر کرده کز وی بگريز

انگاه ميان امر و نهيش عاجز

اين قصه چنان بود که کج دار و مريز

هغه کار چي يې له کړلو ممکن نه دي پرهېزونه

راته اينبي يې په مخ کي سل سزاوي سل بندونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د امر او د نهي تر مابين يو عاجز پاته

قصه داسي ده چي کړه يې چاته مه وايه حالونه

يا رب تو جمال آن مهر انگيز

آراستهْ به سنبل عنبر بيز

پس حکم همی کنی که در وی منگر

اين حکم چنان بود که کج دار و مريز

خدايه يو ځل دي پيدا کړل تر سپوږمۍ ښکلي مخونه

ګڼي زلفي غټي سترګي سره شونډان لکه لعلونه

بيا نو وايې مه ورګورئ خو دا حکم داسي ښکاري

چي پياله کړه در واخله خو توی نه کې شرابونه

از حادثهْ زمان زآينده مترس

وز هر چه رسد چونيست پاينده مترس

اين يکدمه نقد را بعشرت بگذار

از رفته مينديش زآينده مترس

بېره مه کړه له زمانه ورسره چي حادثې دي

له هغو مه کوه بېره چي عمرونه يې شېبې دي

دغه دم دي غنيمت دی تېروه يې په مستيو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له راتلونکو مه ښرېږه پرېږده تېري زمانې دي

مرغی دیدم نشسته بر بارهْ طوس

در پیش نهاده کلهْ کیکاووس

باکله همیگفت که افسوس افسوس

کو بانگ جرسها و چه شد نالهْ کوس

ما مرغه ولیدی ناست و پاس د طوس په کنگرو کي

او کوپړۍ د کیکاووس یې مخ ته اېښې وه په پښو کي

و کوپړۍ ته یې ویله چي افسوس افسوس غریبه

څه سو شرنگ د جرسونو څه سو ږغ په نغارو کي

خیام اگر زباده مستی خوش باش

با ماهرخی اگر نشستی خوش باش

چون عاقبت کار همه نیستی است

انگار که نیستی چو هستي خوش باش

اي خیامه که له میو نن مستي ده په خوښېږه

هم نگار له څنگه ناست دی هم ځواني ده هوسېږه

عاقبت پر دې نابوده د عدم او نیستۍ وار دی

داسي وگڼه چي نه یې چي هستي ده په خوښېږه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامیست که عقل آفرین میزندش

صد بوسه ز مهر بر جبین میزندش

وین کوزه گر دهر چنین جام لطیف

میسازد و باز بر زمین میزندش

داسي جام دی چي خالق يې په ازل ختې خيشتې کړي

بيا يې سل مچي له نازه پر تندې باندی خپرې کړي

دا کلال د زمانې دی چي نازك ښکلي جامونه

جوړوي يې هم پخپله بيا يې مات ذرې ذرې کړي

درکارگه کوزه گری رفتم دوش

دیدم دو هزار کوزه گویا و خموش

ناگاه یکی کوزه بر آورد خروش

که کوزه گر و کوزه خر و کوزه فروش

بیگاه ولاړم کارخانې ته د کلال د صنعتونو

زر کوزې وې هم خاموشې هم گويا وې پر طاقونو

د يوې کوزې له خولې سو نابېره دا ږغ پورته

کوم کلال، څوك رانيوونکی، څوك صاحب د دې مالونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمست بیخانه گذر کردم دوش

بیری دیدم مست و سبویی بر دوش

گفتم ز خدا شرم نداری ای پیر

گفتا کرم از خداست می نوش خموش

بېگاه ولاړم میخانې ته د توبې خونه ویجاړه

یو بوډا مي سو په سترگه صراحي ډکه پر غاړه

وې یې څه کوې سپین ږیري شرم نه لرې له خدایه

ویل دا د خدای کرم دی خوله در نیسه شراب غواړه

پندی د همت اگر بمن داری گوش

از بهر خدا جامه تزویر مپوش

دنیا همه ساعتی وعمر تو دمی

از بهر دمی عمر ابد را مفروش

دا یو پند مي په غوږ واوره گوره ځان چي پر شا نه کې

خدای ته گوره چي په تن دي دا جامه د ریا نه کې

دنیا ټوله یو ساعت ده او ستا ژوند یوه شېبه دی

ابدي عمر هوښیاره په شېبه چي سودا نه کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از آمده ها آب مکن زهرهء خویش

وز هر جهتی شور مکن شهره خویش

بر دار زدنیای دنی بهرهء خویش

زان پیش که دهر بر کشد دهرهء خویش

زهره مه چوه سبا ته چي لا نه يې ورغلی

هري خواته وهې منډې د شهرت غم يې نيولی

له دې ټيټې دنياګيه خپله ګټه واخله درومه

لا دمخه چي زمان يې خپل ساطور ته پرې ايستلی

خيام زمانهازکسی دارد ننگ

کو در غم ایام نشیند دلتنگ

می خور تو درآبگینه با نالهء چنگ

زآن پیش که آبگینه ات آید بر سنگ

زمانه له هغو خلکو شرم ننگ لري خيامه

زړه يې شين وي له ايامه ګيله من د هسك له بامه

جام دي ډك لره له ميو نی و چنگ در سره واخله

هسي نه چي دي ډبره پر جام ولوېږي ناپامه

این صورت کوزه جمله نقش است وخیال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عارف نبود هرکه نداند این حال
بنشین قدحی باده بنوش و خوش باش
فارغ شو ازین نقش خیالات

د کوزې دا شکل وینې ټول تصویر دی د خیالونو
عارف نه دی څوک چې نه وي با خبر له دې حالونو

کښېنه جام که پر سر پورته غم دي وشړه له خوني
ځان فارغ که له تصویره د محال خیال و خوبونو

چند از غم و غصهء جهان قالاقال
برخیز و بشادی گذران حالاحال
از سبزه چو شو روی زمین میلامیل
در کش می لعل از قدح مالامال

څو تر څو به وي غمونه شنه به زړونه له روزګار وي
د مستۍ چیغي که پورته څو له غمه به چغار وي
مخ د مځکي شین دی سور غاټول پر غوړېدلی
جام که ډك له هغو میو چي تك سور لکه انار وي

از جرم حضیض خاك تا اوج زحل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کردم همه مشکلات گردون حل

بیرون جستم ز بند هر مکر وحیل

هر بنده کشاده شد مگر بند اجل

ما د مځکي له کوګله بیا تر اوجه د زحل

مشکلات د آسمانونو او د ستورو مي کړه حل

ځان مي خلاص کی له بندونو د مکرونو د چلونو

فقط یو بند سو را پاته هغه بند و د اجل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کس خلد و جحیم را ندیدست ایدل

نی نیز از انجهان رسیدست ایدل

امید و هراس ما بچیزیست کزآن

جز نام و نشانی نه پدیدست ایدل

نه جنت او نه دوږخ دی اې زړګیه چا لیدلی

او نه څوك زموږ تر محفله له هغې دنیا راغلی

موږ له داسي شي ببرېږو موږ امید دی په ترلی

چي یې نوم او نښان سته خو چا یې رنګ نه دی لیدلی

باسبزه خطی تازه تر از خرمن گل

از دست مده جام می و دامن گل

زآن پیش که ناگه شود از باد اجل

پیر اهل عمر ما چو پیراهن گل

چي تازه د ګل تر ونه یو نوخطه درسره وي

لمن پربېږده د ګلونو او په لاس به دي پیاله وي

هسي نه وي چي ناپامه د اجل بادونه راسي

او د سرو ګلو په څېر مو د ژوندون ګرېوان پاره وي

در مسجد اگر چه با نیاز آمده ام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقا که نه از بهر نماز آمده ام

اینجا روزی سجاده دزدیدم

آن کنهه شدست باز آمده ام

که هر څه تر دې مسجده تمنا ته یم راغلی

نه لمونځو نه سجدو ته نه دعا ته یم راغلی

یوه ورځ مې له محرابه مسله ده په غلا وړې

اوس هغه د زړه سوې بلې غلا ته یم راغلی

ماییم در اوفتاده چون مرغ بدام

دلخسته روزگار و اشفته مدام

سر گشته در این دایره بې در وبام

نا مّده بر مراد و نا رفته بکام

د مرغیو په څېر راغلو د ازل دام ته لوېدلي

زړونه ستړي ورځې ستړي شپې د غم په تار پېیلي

دې لار ورکې دایره کی لا لهانده له اوله

نه له مراد سره راغلي نه په مراد یو رسېدلي

یکدست بمصحفیم و یکدست بجام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گه مرد حلالیم وگهی مرد حرام

ما ییم درین گنبد فیروزه رخام

نی کافر مطلق نه مسلمان تمام

هم د میو جام په لاس کي هم په ذکر د قران یو

کله کله حرام وخورو کله ټینګ پر خپل ایمان یو

تر دي شنه اسمان را لاندي موږ هم یو له بندګانو

چي نه بشپړ کافران یو نه سوچه مسلمانان یو

بې باده نبوده ام دمی تا هستم

امشب شب قدراست ومن امشب مستم

لب بر لب جام و سینه بر سینه خم

تا روز بگردن صراحی دستم

بې سرو میو هرګز نه وم چي پیدا پر زمانه یم

دا نن شپه ده د شب قدر زه په میو مستانه یم

د جام شونډو باندي شونډي پر سینه د خم سینه ده

تر سهاره صراحي ده لاس تر غاړه ورسره یم

گویند مرا که می پرستم هستم

گویند مرا فاسق و مستم وهستم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

در ظاهر من نگاه بسیار مکن

کاندر باطن چنانکه هستم هستم

شرابي مي عالم بولي دوی دي وایی وایم یمه

که فاسق او مست مي بولي وایم یمه مستي کړمه

څه مي هر ګړی مخلوقه ظاهري صورت ته ګورئ

په ظاهره چي مي ګورئ په باطن کي هسي یمه

گرمن زمی مغانه مستم هستم

ور عاشق و رند و می پرستم هستم

هر طایفهء بمن گمانی دارند

من از آن خودم چنانکه هستم هستم

که له میو د مغانه هسي مست یم دا دی یمه

که مین یمه که رند یم می پرست یم دا دی یمه

طایفي د خلکو ویني ما په خپلو آیینو کي

زه پخپله خپل وجود یم چي دا هست یم دا دی یمه

گر من گنه روی زمین کردستم

عفو تو امید است که گیرد دستم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گفتی که بروز عجز دستت گیرم

عاجز تر ازین مخواه کاکنون هستم

که په غاړه مي د ټولو مخلوقاتو ګناهونه

ستا د عفوي په امید یم چي مي ونیسې لاسونه

تا ویل چي خوار وزار یې په هغه ورځ دي لاس نیسم

لاس مي نیسه چي عاجز یم نور به څه وي ذلتونه

گل گفت که دست زر افشان اوردم

خندان خندان رو بجهان اوردم

بند از سر کیسه بر گرفتم رفتم

هر نقد که بود در میان اوردم

گل ویل مخ مي نیولی محفلونو د جانان ته

خوله مي ډکه له خندا ده یم راغلی دې جهان ته

امیانۍ مي کړلې خلاصي ور رهي سوم گلستان ته

چي مي څه نغده درلوده ما ور خوشي کړه میدان ته

تاظن نبری که من بخود موجودم

یا این زه خونخواره بخود پیمودم

چون بود و حقیقت من ازو بودست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

من خود که بدم کجا بودم کی بودم

څو چي شك در پيدا نه سي چي موجود يمه پخپله

دا اوږده خونړۍ لاره زه پخپله پی کومه

ځکه دی هلته موجود و او له ده زما حقيقت دی

دا زه څوك ومه پخپله، چېري وم او كله ومه

کو محرم راز تا بگویم یکدم

کز اول کار خود چه بودست آدم

محنت زده سرشته از گل غم

یکچند جهان بگشت برداشت قدم

چا ته ووايم رازونه ما محرم نه دی ليدلی

چي آدم له لويه سره څه شي و څنگه راغلی

له لومړۍ ورځي ازل دی له غمو سره اخښلی

څو قدمه يې اخيستي په جهان کي گرځېدلی

گفتم دگر بادهء گلگون نخورم

می خون رزانست دگر خون نخورم

پیر خردم گفت بجد میگویی

گفتم کی مزاح میکنم چون نخورم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما وې بيا به له جامونو سره شراب نه تشومه

سره شراب دي د تاكويني زه به ويني ځنګه خورمه

پير د عقل مي ويله په ريشتيا دي پرهېز وکړ؟

ما وې ټوكي كوم پيره مى به څنګه نه چښمه

در عشق تو صد گونه ملامت بکشم

ور بکشم آن عهد غرامت بکشم

گر عمر وفا کند جفاهای تورا

بازی کم از آنکه تا قیامت بکشم

ستا په مينه كي جانانه ورمه سل رنګه تورونه

كه پر قول سوم پښېمانه زما يې غاړه ستا تېغونه

كه مي عمر وفا وكړه كه مي ژوند لا په نصيب و

تر قيامته به دي ورمه د جفا درانه بارونه

با رحمت تو من از گنه نندیشم

با تو شه تو ز رنج نندیشم

گر لطف تو ام سفید رو انگیزد

حقا که ز نامه سیه نندیشم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا رحمت چي را سره وي له گناه ولي بېرېږم

ستا د نوم توښه لرمه رنځ د لاري ته درېږم

که مي ستا رحمت ژوندی کی په سپين مخ له خپله گوره

که په لاس مي توره پاڼه راته راکي نه زورېږم

از باده شود زسر تکبر هاکم

وز باده شود گشاده بند محکم

ابليس اگر زباده خوردی جامی

کردي دو هزار سجده پيش آدم

له سرو ميو کبر کم سي د سرونو په کاسو کي

ټينگ بندونه په خلاصيږي هم په زړونو هم په خولو کي

که ابليس وای پورته کړی يو ډك جام د دې سرونو

سترې کړی به يې ځان وای و آدم ته په سجدو کي

با نفس هميشه در نبردم چکنم

وز کرده خويش بدرم چکنم

گيرم که زمن در گذرانی بکرم

زين شرم که ديدی که چه کردم چکنم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل نفسه سره تل یم شپه او ورځ په جنګ لوېدلی

زه له خپلو کړو پښېمان یم له دې درده کړېدلی

او که ستا کرم راتېر سي زما تر کړو ګناهونو

له دې شرمه به زه څه کړم چي ګناه کي دي لیدلی

بر مفرش خاك خفتگان می بینم

در زیر زمین نهفتگان می بینم

چندانکه بصحرای عدم مینگرم

نا آمدگان و رفتگان می بینم

د دې خاورو پر کمبله خلك وینم چي بیده دي

تر دې مځکي لاندی وینم بې حسابه چي پراته دي

هر څه سترګي غړومه د عدم بېدیا ته ګورم

یا به تللي پکښي ګورم یا راغلي هر ګز نه دي

من ظاهر نیستی وهستی دانم

من باطن هر فراز و پستی دانم

با این همه از دانش خود بیزارم

گر مرتبه ورای مستی دانم

را ښرګند ټول ظواهر دي د نېستیو د هستیو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اسرارو خبردار يم هم د هسکو هم پستيو

هغه ورځ به يم بېزاره له خپل هوش له خپلي پوهي

که مي ياده مرتبه کړه چېرته لوړه تر مستيو

گرد دگری چگونه پرواز کنم

يا عشق تو يې چگونه آغاز کنم

يك لحظه سرشك ديده می نگذارد

تا چشم بروی دگری باز کنم

زما وزر به ښنگه جوړ کي بېله تا بل ځای کي سيوري

ستا د عشق ذکر مي مل وي ښنگه ياد کمه نور توري

اوښکو کله دی پرېږ ايښی زما د سترگو د کور غولی

چي مي سترگي کمه خلاصي بېله تا د بل پر لوري

از آب وگلم سرشتهء من چکنم

وين پشم وقصب تو رشتهء من چکنم

هر نيك و بدی که از من آيد به وجود

تو بر سر من نوشتهء من چکنم

چي دي زما اوبه او ختې په لومړۍ ورځ دي اخښلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د ژوند په تانسته دي د قضا توري اودلي

که مي خير له لاسه کېږي که مي شر خیژي له لاسه

زما په وس نه ده خالقه دا خو تا راته ليکلي

هريك چندى يكى بر آيد كه منم

با نعمت و باسيم و زر آيد كه منم

چون كارك او نظام گيرد روزى

ناگه اجل از كمين در آيد كه منم

يو څو ورځي څوك په ښار كي ځان ښكاره كي وايی زه يم

ځان د ژوند په نعمتونو مستانه كي وايی زه يم

هوسونه چی د ژوند يې پوره كېږی يو ناڅاپه

له گوښې اجل پيدا سي پرې حمله كي وايی زه يم

من بی می ناب زيستن نتوانم

بی باده كشيدن بار تن نتوانم

من بنده آن دمم كه ساقی گويد

يك جام دگر بگير ومن نتوانم

زه بې ميو بې مستيه ژوندون نه سمه كولای

درانه پېتې د ژوندون مي بې شرابو نه سم وړلای

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه بنده د هغه آن یم چي ساقي مي راته وايي

دا یو جام که پر سر پورته زه يې نه سمه چښلای

زینگونه که من کار جهان می بینم

عالم همه رایگان یگان می بینم

سبحان الله بهر چه در مینگرم

ناکامی خویشتن در آن میبینم

په دې توګه چي یې ګورم د جهان واړه کارونه

یو په یو چي پکښي ګورم په نړۍ کي عالمونه

هی سبحان الله چي ګورم چي هر څه ته نظر وکم

ناکامي مي پکښي وینم او تباه ټول عملونه

من باده خورم ولیك مستی نکنم

الا بقدح دراز دستی نه کنم

دانی غرضم زمی پرستی چه بود

تا همچو تو خویشتن پرستی نه کنم

له مستیه به پرهیز یم که هر څو شراب چښمه

بې د سرو میو له جامه بل ته لاس نه اوږدومه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته پوهېږې له سرو میو زما مطلب څه دی زاهده؟

ستا په خبر مي خپل وجود ته له سجدې پر هېز کومه

ګل ګفت کن من یوسف مصر چمنم

یا قوت ګرانمایهء پر زر دهنم

ګفتم چو تو یو سفی نشانی بنمای

ګفت که بخون غرقه نګر پیرهنم

ګل په خپل حسن مغروره چي یوسف یم په چمن کي

خوله مي ډکه له یاقوتو او طلا مي ده لمن کي

ما وې څرنګه یوسف یې نښاني یې راته وایه

ویل وګوره په وینو سور کمیس لرم په تن کي

هر روز پګاه در خرابات شوم

همراه قلندران بطامات شوم

چون عالم سر والخفیات تویی

تو فیقم ده تا بمناجات شوم

هر سهار او ماښام ګرځم په کوڅو کي د مغانو

زړه مي درود او ذکر غواړي د دوهی قلندرانو

ته قادر یې ته دانا یې له عالمه د اسرارو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را نصيب مي مناجات که د شيخانو زاهدانو

در پای امل چومن سر افگنده شوم

وز دست اجل چو مرغ پر کنده شوم

زينهار گلم بجز صراحی مکنيد

شايد که چو پر زمی شوم زنده شوم

چي ارمان مي پوره نه سي نه په ژوند کي بريالی سم

يا مرغه له بڼو کنبلی د اجل په لاس مريی سم

صراحي مي کړي له خاورو چي بل څه رانه جوړ نه کي

ګوندي ډك مي کړي له ميو او زه بيرته را ژوندی سم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشمن به غلط گفت که من فلسفیم

ایزد داند آنچه او گفت نیم

لیکن چو درین غم آشان آمده ام

آخر کم از انکه من بدانم که کیم

په غلطه دښمن وايي فلسفي په عقیده یم

غلیمان چي هرڅه وايي خدای خبر دی هغه نه یم

خو چي راغلم دې دنیا ته، دې ځالی ته د غمونو

پوهېدلی په دې نه یم چي زه څوك یم چي زه څه یم

این چرخ فلك که درو حیرانیم

فانوس خیال ازو مثالی داریم

خورشید چراغ آن و عالم فانوس

ما چون صوریم کاندرو گردانیم

د اسمان څرخ ته چي گورو چي حیران وهو چورتونه

یو د خیال فانوس یې بوله که زما اوري مثالونه

لمر څراغ پکښې ځرېږي او عالم لکه فانوس دی

سرگردانه پکښي گرځو لکه موږ یو صورتونه

برخیز و بیا تا می گلرنگ کشیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

با نغمه عود و ناله چنگ کشیم

هشدار که ایام تراویح گذشت

عید است بیا تا می گلرنگ کشیم

راځئ وڅښو شراب چي سره په رنګ ارغواني وي

چي د چنګ نغمې محفل کي راته ګډي نوراني وي

د روژو عبادتونو، تراویح ورځي سوې تېري

اختر راغی، سره می راوړه چي پیاله يې اناري وي

بر خیز و بیا که چنگ بر چنگ زنیم

می نوش کنیم و نام بر ننگ زنیم

سجاده بيك پیاله می بفروشیم

وین شیشه زهد بر سر سنگ زنیم

شرنګ د ساز او مستۍ جوړ کړئ اور کړئ ورته و تقوا ته

سر پر سر به پیالې نوش کو نام و ننګ به پرېږدو شاته

مسئله د عبادت به په یوه پیاله سودا کړو

او شیښه د زهد ایله کړئ پر ډبره چي سي ماته

ای مفتی شهر از تو پر کار تریم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

با این همه مستی زتو هوشیار تریم

تو خون کسان خوری وما خون رزان

انصاف بده کدام خونخوار تریم

اې د ښار مفتي دا واوره چي له تانه خو پر لار یو

که هر څونه موږ مستان یو بیا لا هم تر تا هوښیار یو

موږ د تاكويني چښلي ته چښې د سړو ويني

ته انصاف وکه په منځ کي چي اوس کوم یو ډېر خونخوار یو

تا چند اسیر عقل هر روزه شویم

در دهر چه صد ساله چه یکروزه شویم

در ده توبه کاسه می ازآن پیش که ما

در کارگه کوزه گران کوزه شویم

لا تر څو به هره ورځ یو بند د عقل زولانه کي

څه سل کاله څه یوه ورځ یو ژوندي په زمانه کي

تر هغه دمخه راوړه په کاسو کي شرابونه

چي کوزه سي رانه جوړه د کلال په کارخانه کي

میلم به شراب ناب باشد دایم

گوشم به نی و رباب باشد دایم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرخاك مرا كوزه گران كوزه كنند

آن كوزه پر از شراب باشد دايم

تل خمار يم د شرابو د سرو ميو د جامونو

همېشه مي وي غوږ ايښی هم پر نی او ربابونو

كه كلال مي كي له خاورو صراحي او كوزه جوړه

تل دي ډكه صراحي وي او كوزه له شرابونو

ايدوست بيا تا غم فرا نخوريم

وين يكدمه عمر را غنيمت شمريم

فردا كه ازين دير فنا درگذريم

با هفت هزار سالگان همسفريم

راسئ غم د بلي ورځي د سبا نه خورو رندانو

دا يوه شېبه د عمر غنيمت واخلو دوستانو

چي له دي فاني جهانه د بقا جهان ته ولاړ سو

د اووه زره كلونو همسفر به يو يارانو

افسوس كه بيفايده فرسوده شديم

وز طاس سپهر سرنگون سوده شديم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

در دا و ندامتا که تا چشم زدیم

نا بوده بکام خویش نا بوده شدیم

هی افسوس چی سوو بیځایه هم زاړه هم شوړېدلي

د فلك تر کاسې لاندي ټول او سپېږو سولېدلي

د زمان ظالم له لاسه چي مو سترګي رپولې

چپاو راغی موږ مطلب ته یو لا نه یو رسېدلي

ای چرخ ز گردش تو خرسند نیم

آزاد کنم که لایق بند نیم

گر میل تو با بیخرد و نا اهلست

من نیز چنان اهل و خردمند نیم

ای فلکه ستا له وېشه زه راضی او قرار نه یم

ما آزاد له زولنې که زه د بند سزاوار نه یم

که دوستان او انتخاب دي جاهلان او نا اهلان دي

زه هم نه یم دونه اهل زه هم دونه هوښیار نه یم

از خالق کردگار و از رب رحیم

نومید نیم بجرم عصیان عظیم

گر مست و خراب خفته باشم امروز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردا بخشد بر استخوانها رمیم

له خالق سره کم نه دي رحمتونه نعمتونه

نا امید ورځخه نه یم را بخښي لوی ګناهونه

که نن پروت مست و خراب یم له جامونو د سرو میو

په سبا به را معاف کړي زما وراسته خاوري هډونه

ما خرقه زهد در سر خم کردیم

در خاك خرابات تیمم کردیم

باشد که درین میکده ها در یابیم

عمری که درآن مدرسه هاگم کردیم

مور چوخه د پرهېز رنګ کړه په خمونو په پیالو کي

تیمم مو دی وهلی د شرابو په کوڅو کي

ګوندي وي بیرته پیدا کو دې ویجاړو میخانو کي

هغه شپې چي مو کړې ورکي په کتاب او مدرسو کي

يك چند به کودکی به استاد شدیم

يك چند ز استادي خود شاد شدیم

پایان سخن شنو که ما را چه رسید

از خاك در آمدیم و برباد شدیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څو ورځې ماشومان و شاګردان د لوی استاد سوو

يو څو ورځې له دې خپلې استاديه په زړه ښاد سوو

له دې ژونده له تلاښه موږ ته څه شي په نصيب سول

چې له خاورو و راغلي عاقبت ټوله برباد سوو

زين خانه که به صد نوا آمده ايم

رفتند بسی زما و ما آمده ايم

از رفته و آينده نگفته است کسی

بايد بکجا شد زکجا آمده ايم

له دې کوره چې په سلو فريادونو يو وتلي

زموږ له ډلې داسې ډېر دي هم راغلي هم ترې تللي

نه د تلليو احوال راغی نه راتلونکي را معلوم دي

چې آخر به چېرې ولاړ سو او له کومه يو راغلي

ما افسر خان و تاج کی بفروشيم

دستار قصب ببانگ نی بفروشيم

تسبيح که پيك لشكر تزوير است

ناګاه بيك جرعهء می بفروشيم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شوکت او شانه تېر یو خرڅوو د کی تاجونه

تخت دي واخله د زربفتو موږ ته راوړه نی چنګونه

او تسبیح چي سر لښکر دی د ریا او فریبونو

خرڅوو يې په را نیسو یو څو ښاڅکي شرابونه

چون نیست مقام ما درین دیر مقیم

پس بی می و معشوق خطاییست عظیم

تاکی ز قدیم ومحدث ای مرد سلیم

چون من رفتم جهان چه محدث چه قدیم

چي له دي فاني جهانه عاقبت روانېده دي

لو خطا بېله معشوقه بېله میو اوسېده دي

لا تر څو کړئ هوښیارانو د زاړه نوي خبري

چي څوك ولاړ سي له جهانه په زاړه نوي یې څه دي

در دایره وجود دیر آمده ایم

وز پایه مردمی بزیر آمده ایم

چون عمر نه بر مراد ما میگزرد

باری بسر آمدی که سیر آمده ایم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ناوخته يو راغلي د هستۍ تر ميدانونو

يو قدم يو كښېښته سوي د انسان تر مقامونو

زموږ د زړه په خوښه نه دي د دې عمر شپې او ورځې

كشكي ژر واى تېري سوي موږ ماړه يو له عمرونو

زآن پيش كه از زمانه تابى بخوريم

با يكديگر امروز شرابى بخوريم

كاين چرخ فلك بگاه رفتن ما را

چندان ندهد امان كه آبى بخوريم

چي زمان لا نه وي كړي فيصله زموږ د وهلو

راسه كښېښنه ورځ كو تېره د سرو ميو په څښلو

زه پوهېږم چي آسمان به په ساعت كي زموږ د تللو

يو ګړى مهلت را نه كړي د اوبو د نوشولو

پاك از عدم امديم و ناپاك شديم

آسوده در آمديم و غمناك شديم

بوديم ز آب ديده آتش دل

داديم بباد عمر درخاك شديم

له عدم څخه پاك راغلو او ناپاك پر دې جهان سوو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هوسا دنیا ته راغلو څه بېځایه سرګردان سوو

له دوو سترګو تویېدلو او لوېدو د زړه په اور کي

ژوند مو باد لره تسلیم کړ او په خاوره کي پنهان سوو

جانا من و تو نمونه پرکاریم

سرگرچه دوکرده ایم یك تن داریم

بر نقطه روا نیم همی دایره وار

تا آخر کار سر بهم باز آریم

زما او ستا ژوندون جانانه د پرکار په شان تېرېږي

تن مو یو سرونه دوه دي یوه ساه پکښي چلېږي

پر نقطه باندي را ګرځو دایرې دي جوړوو یې

دوه سرونه مو یوځای سي کار چي پای ته ورسېږي

ماییم که اصل شادی وکان غمیم

سرمایه دادیم و نهاد ستمیم

پستیم و بلندیم و کمالیم و کمیم

آیینه زنگ خورده و جام جمیم

هم ریښه یو د ښادیو او هم کان یو د غمونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر چینه د عدالت یو او اساس یو د ظلمونو

هم ټيټېږو، هم لوړېږو هم کمال یو هم کمی یو

زنګ وهلي آیينې یو جام د جم د محفلونو

ترسم که چون زین بیش بعالم نرسیم

با همنفسان نیز فراهم نرسیم

این دم که درو ییم غنیمت شمریم

شاید که بزندگی درآن دم نرسیم

زه ببرېږم نه رسېږو ها نږۍ ته چي مو تله دي

نه په ګام برابرېږو له ملګرو چي مو مله دي

دغه دم غنیمت بولئ چي دا اوس پکښې اوسېږئ

څوك خبر دي چي په ژوند مو تربل دمه رسېده دي

مقصود زجمله آفرینش ماییم

در چشم خرد جوهر بینش ماییم

این دایره جهان چون انگشتریست

بی هیچ شکی نقش نگینش ماییم

د دوو کونو له خلقته ټول مقصود موږ په یقین یو

موږ په سترګو کي د عقل رنګ جوهر د هر آیین یو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دایره د دې نړۍ ده د ګوتمۍ په شاني جوړه

زموږ شغلې دي چي خپرېږي موږ يې نقش د نګين يو

برخيز مخور غم جهان ګذران

بنشين و جهان به شادماني ګذران

در طبع جهان اګر وفايې بودى

نوبت به تو خود نيامدى از دګران

غم يې مه خوره چي جهان دى بې بنياده لړ زېدلى

دا ګړى په مستۍ تېر که چي نصيب درته ليکلى

د جهان د وفا طبع تاته هلته معلومېږي

چي نوبت د پخوانو دى ځنګه تاته رسيدلى

اى مانده شب و روز بدنيا نګران

انديشه نميکنى تو از روز کران

اخر نفسى ببين و باز اى بخود

کايام چګونه ميکند بادګران

شپې او ورځې دي کړې تېرې په دنيا کې په فکرونو

يو ګړى دي په ياد نه سوه بده ورځ د قسمتونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا یوه شېبه هوښیار سه یو نفس یې در په زړه که

چې له نورو سره ځنګګه جفا وکړله وختونو

رفتم که درین منزل بیداد بدن

در دست نخواهد بجز از باد بدن

آنرا باید به مرگ من شاد بدن

کز دست اجل تواند آزاد بدن

د ستم په دې دنیا کې به څوك ولې لا اوسېږي

درنه ځم چې بېله باده هیڅ په لاس کې نه پاتېږي

هغه څوك دي وي خوشاله زما په مرګ دي هوسېږي

چې تر غاړې یې منګولې د اجل نه ور رسېږي

می خوردن و گرد گلرخان گردیدن

به زانکه بزاق زاهدی ورزیدن

گر مردم میخواره بدوزخ باشند

پس روی بهشت کس نخواهد دیدن

پیمانه په لاس کې ګرځه د ګلرخ په طوافونو

نه چې توري دې کړې ورځې د زاهد په خلوتونو

که دوږخ لره روان کې ډلې ډلې د میخورو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شرابونه به څوك نوش كي د خالق د جنتونو

برسينهء غم پذير من رحمت كن

برحال دل اسير من رحمت كن

برپاى خرابات رو من بخشاى

بردست بياله گير من رحمت كن

پر هغه سينه رحمت كه چي ساتم پكښي غمونه

پر بندي زړه مي رحمت كه در معلوم يې دي حالونه

هغو پښو ته بخښه غواړم چي رهي دي خرابات ته

پر هغه لاس مي رحمت كه چي په نيسمه جامونه

مسكين دل درد مند ديوانه من

هشيار نشد زعشق جانانه من

روزى كه شراب عاشقى در دادند

در خون جگر زدند پيمانه من

د خوږمن او لېوني زړه درته تېره مي كيسه كړه

د جانان ليونۍ ميني را بېهوښه هره شپه كړه

چي زاړه فلك وېشله په ازل شراب د ميني

د زړګي له وينو ډكه زما د ژوند يې پيمانه كړه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رندی دیدم نشسته برخنگ زمین

نه کفر ونه اسلام و دنیا و نه دین

نه حق نه حقیقت نه شریعت نه یقین

اندر دو جهان که را بود زهرهء این

رند مي ولیدی چی ناست و مست له څنګه د خمونو

نه پر کفر نه اسلام و نه يې غم د مذهبونو

نه پر حق نه حقیقت و نه یقین نه شریعت و

زړه ور بل دی چا لیدلی پر دې دواړو جهانونو

بشنو زمن ای زبدهء یاران کهن

دل تنگ مکن زین فلك بی سر وبن

برگوشهء عرصهء سلامت بنشین

بازیچهء دهر را تماشا میکن

زړه ته تېر اشنایه واوره چي خبر سې له رازونو

مرور له هسکه نه سې له بې تنه بې لاسونو

په ګوښه کي ورته کښېنه د زمان لوبې ته ګوره

په بېغمه زړه يې وکه ننداره د میدانونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از تن چو برفت جان پاك من وتو

خشتی دو نهد برمغاك من وتو

وآنکه ز برای خشت گور دگران

در کالبدی کشند خاك ومن وتو

چي مرګی رالره راسي چي مو روح له تنه تښتي

يو څو خښتي مو د ګور سي کفنونه راته سکښتي

چي يې بيا خښتي په کار سي د ګورونو لحدونو

زما او ستا له تنه واخلي د بل چا د لحد خښتي

آنم که پدید کشتم از قدرت تو

پر ورده شدم بناز در نعمت تو

صد سال به امتحان گنه خواهم کرد

تا جرم منست بيش يا رحمت تو

زه هغه يم چي هستي ته ستا قدرت يمه راوړی

ستا له نازه له نعمته په دنيا کي يم سرلوړی

په سل کاله ګناهونو زه دا راز معلوممه

چي ګناه زما درنه ده او که ستا رحمت پياوړی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

این چرخ فلك بهر هلاك من وتو

قصدی دارد بجان پاك من وتو

بر سبزه نشین بتا كه بس دیر نماند

تا سبزه برون دمد زخاك من وتو

دا فلك موږ دواړه وژني زړه يې نه راته صبرېږي

زما او ستا په ځان راغلی له دې لاري نه ستنېږي

چي لا نه وي ښكاره سوې شنه سبزه زموږ پر قبرونو

راسه كښېنو په سبزه كي ښايستې ورځی تېرېږي

بردار پیاله و سبو ای دلجو

برگرد بگرد سبزه زار و لب جو

كین چرخ بسی قد بتان مهرو

صد بار پیاله كرد و صدبار سبو

پیاله پورته كه نگاره چي تېرېږي دا وختونه

له پایكوبه به كړو مستي هم ویالې هم چمنونه

چي دا ستا په شاني ښكلي فلك ډېري خاوري كړي

په سل ځله يې پیالې كړې په سل ځله يې جامونه

بردار پیاله و سبو ای دلجو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بر گرد بگرد سبزه زار ولب جو

کاین چرخ بسی قد بتان مهرو

صد بار بیاله کرد و صد بّر سبو

گرانه راوړه په مينا کي په پياله کي شرابونه

د ويالې پر غاړه کښېنه چي سبزه وي سره گلونه

چي دي شنه آسمان د ډيرو گلرخانو خاوري يو وړې

څوك يې سل ځله مينا کړل څوك يې سل ځله جامونه

از آمدن و رفتن ما سودی کو

وز تار جود عمر ما پودی کو

چندین سر وپای نازنینان جهان

میسوزد و خاك میشود دودی کو

زموږ له ژونده زموږ له مرگه چاته څه گټه رسېږي

اوږدي لاري دي د عمر په منزل يې څوك پوهېږي

دا نړۍ له گلرخانو هم ډکېږي هم تشېږي

دلته سوځي خاوري کېږي لوگي هيڅ نه معلومېږي

ای رفته بچوگان قضا همچون گو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چپ میدو و راست میدو و هیچ مگو

کانکس که تو را افگند اندر تك و پو

او داند و او داند و او داند او

چي دي تن لکه نانځکه د قضا لاس کي لوبېږي

د اسمان په حکم گرځه اختیار نه پکښي چلېږي

هغه چا چي يې راوړی د دې لوبي تر میدانه

هم قادر دی هم دانا دی په هرڅه باندي پوهېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکرده گناه در جهان کیست بگو؟

و آنکس که گنه نکرد چون زیست بگو؟

من بد کنم و تو بد مکافات دهی

پس فرق میان و تو چیست بگو؟

وایه چا به په دنیا کي نه وي کړي گناهونه

چي گناه يې نه ده کړې څه يې برخه له ژوندونه

زه بدي کوم پوهېږم ته سزا راکوې ماته

وایه زما او ستا په منځ دلته څه سول توپیرونه

آن قصر که بر چرخ همیزد پهلو

بر درگه او شهان نهادندی رو

دیدم بسر کنگره اش فاخته ای

بنشسته همیگفت که کوکو کوکو

هغه قصر چي يې څوکي تر آسمانه رسېدلې

پر چارچوب چي يې شاهانو د تعظیم سجدې کولې

د هغې ماڼۍ په کونج کي ما لیده یوه کوتره

کرۍ ورځ وه هلته ناسته د کو کو نارې يې کړلې

مايیم خريدار مى کهنه و نو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

و آنگاه فرشنده عالم بدو جو

گفتی که پس از مرگ کجا خواهی رفت

می پیش من آر هر کجا خواهی رفت

مورِ راغلي يو چي واخلو زاړه نوي شرابونه

مورِ په دوو اوربشو خرڅ کړل عالمونه جنتونه

څه پوښتې له عاقبته پسله مرګه چېري ځمه

ته چي هر چېرته ځې ولاړ سه ماته راوړه ډك جامونه

ماییم خریدار می کهنه و نو

و آنگاه فرشنده جنت به دو جو

دانی که پس از مرگ کجا خواهی رفت

می پیش من آر و هر کجا خواهی رو

مورِ را نيسو دي بازار کي زاړه نوي شرابونه

خرڅوو په دوو اوربشو ښکلي حوري جنتونه

ته پوهېږې در معلوم دي پسله مرګه حسابونه

ته ورځه مخته دي ښه سه مورِ ته راوړه ډك جامونه

دانی زچه روی او فتادست و چه راه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادی سرو و سوسن اندر افواه

کین دارد ده زبان و لیکن خاموش

و آنراست دو صد دست و لیکن کوتاه

ته پوهېږې چي دا ولي آوازې دي چي خپرېږي

چي سوسن سرو آزاد دي خوله پر خوله يې کيسې کېږي

د سوسن سره لس ژبي خو هيڅ نه وايي خاموش دی

او د سروي سل لاسونه خو له ځانه نه اوږدېږي

يك جرعه می کهنه ز ملك نوبه

وز هر چه نه می طريق بيرون به

خشت سر خم زتاج کيخسرو به

جا ميش به از ملك فريدون به

زما زاړه شراب په کار دي نه شاهي نوي ملکونه

بېله ميو بيهوده دي ټولي لاري منزلونه

جام يې سل ځله بهتر دی له شوکت د فريدونه

خم دي زما وي ته در واخله کيخسرو دی که تاجونه

از درس علوم جمله بگريزی به

و اندر سر و زلف آويزی به

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زان پیش که روزگار خونت ریزد
تو خون قنینه در قدح ریزی به

تېښته بويه په ژوندون کي له ملا له کتابونو
زړه دي بند لره په زلفو د ورېښمو له تالونو
چي دي نه وي لا توی کړي شنه آسمان د اجلويني
ويني توی د صراحي که په لمن کي د جامونو

پیری دیدم بخواب مستی خفته
وز گرد شعور خانهء تن رفته
می خورده و مست خفته و آشفته
و الله لطیف بعباده گفته

ما بوډا مست له شرابو بیده ولیدی یارانو
نه په غم کي و د عقل نه په بند کي د رندانو
بېخبره له جهانه دا یو ذکر یې په خوله و
په والله چی مهربان دی خدای پر خپلو بندگانو

روزی بینی مرا سر مست افتاده
در پای تو سر نهاده پست افتاده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دستار ز سر قدح ز دست افتاده

در حلقه زلف بت پرست افتاده

یوه ورځ به مي لا وینې له مستیه پریوتلی

ستا پر پښو به مي سر ایښی او پر خاورو یم لوېدلی

هم پر سر مي بګړی نه وي هم له لاسه جام نسکور وي

او د زلفو په حلقو کي د بتانو کښېوتلی

فریاد که عمر رفت بر بیهوده

هم لقمه حرام و هم نفس آلوده

فرموده ناکرده سیه رویم کرد

فریاد زکرده های نا فرموده

یم پښېمانه عمر ولاړی بېهوده تېر سول کلونه

هم حرام می دي خوړلي هم مي کړي ګناهونه

چي د کړو وه ومي کړله تر قیامته یم مختوری

هی افسوس چي ډېر مي کړي د نه کړلو عملونه

چند از پی حرص و آز فرسوده

سرګشته دوي ګرد جهان بېهوده

افتند و رویم و دیګر آیند و روند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یکدم بمراد خویشتن نا بوده

لا دي څو د حرص پر لاره روح او تن دي سولولي

لا لهانده پر جهان یې تر زړګي اغزي ختلي

راغلل، ځو به، نور به راسي د هغوی هم دغه لار ده

څوك یو دم تر خپل هدفه دلته نه دي رسېدلي

بنگر ز صبا دامن گل چاك شده

بلبل ز جمال گل طربناك شده

در سایهء گل نشین که بسیار این گل

در خاك فرو ریزد و ما خاك شده

د سهار نسیم الوتی د غوټۍ ګرېوان څیرېږي

د ګلونو له جماله بلبلان دي چي مستېږي

نن د ګل سیوري ته کښېنه چي ګېډۍ د دي ګلونو

رژېدلي دي پر خاورو زموږ په شاني خاوري کېږي

این چرخ چو کاسی است نگون افتاده

در وی همه زیرکان زبون افتاده

در دوستی شیشه و ساغر نگرید

لب بر لب و درمیانه خون افتاده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا فلك لكه كاسه ده را لوېدلې سر نگونه

پكښې عقل سرگردان دی پكښې بند دي تدبيرونه

له دوستۍ در معلومېږي د مينا او د جامونو

خوله پر خوله يې سره ايښې ډك له وينو لري زړونه

تن در غم روزگار بيداد مده

مارا زغم گذشتگان ياد مده

دل جز بسر زلف پريزاد مده

بی باده مباش و عمر برباد مه ده

ډېر چي ځای نه كې په زړه كي د زمان ظالم غمونه

موږ ته مه راوړه ناخوالي د پېړيو تېر كلونه

زړه د يار په زلفو بند كه هېروه دا نور بندونه

پياله مه ايږده له لاسه چی برباد نه كې كلونه

تن در غم روزگار بيداد مده

مارا ز غم گذشتگان ياد مده

دل جز به صنم بری پريزاد مده

بی باده مباش و عمر برباد مده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ظالمي زمانې چې پر زړه بار نه کې غمونه

راته مه وایه د تللیو د غمونو داستانونه

زړه یوازې د پی مخو پریزادو په لاس ورکه

ګوره عمر برباد نه کې تل دې ډك لره جامونه

زان می که مرا قوت روانست و من

زان گرچه سرم بسی گرانست بده

برنه به کفم قدح که دهر افسانه است

وین عمر چو بادنگذران است بده

هغه می رالره راکه چې مې روح په تازه کېږي

که هر څونه مست خراب یم لا مې زړه ورته مستېږي

راته ډکې پیالې راوړه چې ژوندون ټول افسانه ده

او دا عمر بې وفا دی لکه باد هسې تېرېږي

اندیشه عمر بیش که در شصت منه

هرکجا که قدم نهی بجز مست منه

زان پیش که از خاك وگلت کوزه کنند

رو کوزه فروش و کاسه از دست منه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندېښنه د عمر مه که له شپېتو کلو دپاسه

دلته هر قدم چي اخلې له مستيو ورته راسه

يوه ورځ به دي له خاورو کلالان کوزه کي جوړه

ژر کوزه له اوږي کښېږده پياله مه اېږده له لاسه

تاکی غم آن خورم که دارم يانه

وين عمر بخوشدلي گذارم يا نه

پرکن قدح باده که معلوم نيست

کين دم که فروبرم بر آرم يانه

غم ترڅو خورمه دوستانو څه لرم څه نه لرمه

دا څو ورځي په مستيو تېروم که يې پرېږدمه

جام مي ډك که له شرابو چي معلومه راته نه ده

له سينې يې بيرته باسم دا نفس چي کښته وړمه

من ترك همه گيرم وترك مى نه

وز جمله گزير باشدم از وى نه

ايا بود آنکه من مسلمان گردم

پس ترك مى مغانه گيرم هى نه

زه او جام به سره مله يو نور له هر څه توبه گار يم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هستي مي در پرېږدمه يو د سرو شرابو يار يم

ته خو ښه وايې ناصحه چي را واوړه مسلمان سه

بيا نو مى او مغان پرېږدم هغه نه کېږي هوښيار يم

اندازهء عمر بيش از شصت منه

هر جا که قدم نهى به جز مست منه

زان پيش که کاسه سرت کوزه کنند

تو کوزه ز دوش و کاسه از دست منه

تر شپېتو دي بايد کمه د ټول عمر اندازه وي

ژوند دي ټوله رندانه وي هر قدم دي مستانه وي

لا دمخه چي آسمان دي کوزه جوړه کي له سره

صراحي پر اوږو ګرځه او په لاس به دي پياله وي

اى بيخبر از کار جهان هيڅ نه اى

بنياد تو بادست از آن هېڅ نه اى

شد حد و وجود تو ميان دو عدم

اطراف تو هېچ است در ميان هيچ نه اى

بېخبره له عالمه ته نيستي يې په جهان کي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا بنیاد ولاړ پر باد دی بل څه نسته په میدان کي

چي سرحد ستا د وجود يې دوه عدمه دی ټاکلی

دواړه خواوو ته دي هېڅ دي ته هیڅ نه يې په دا میان کي

نقش است که بر وجود ما ریخته ای

صد بوالعجبی ز ما بر انگیخته ای

من زان به ازین نمیتوانم بودن

کز بوته مرا چنین فرو ریخته ای

یو تصویر دي اچولی زموږ پر تن باندي ښتنه

سل عجیبي ولاړېږي د دې جبر له وطنه

ښه کېدلای تر دې نه سم له ازله داسي جوړ یم

روح مي بل چیرته پیوند دی تمه نه کیږي له تنه

جانا زکدام دست برخاسته ای

کز طلعت خویش ماه را کاسته ای

خوبان جهان بعید رو اورند

تو عید بروی خویش آراسته ای

زما ښایستې له کومه لاسه کوم کماله يې راغلې

چي له مخه دي سپوږمۍ ده په آسمان کي شرمېدلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نرۍ ښکلي مخونه د اختر په ورځ سينګار کړي

تا په خپل مخ د اختر ورځ ښکلي کړې سينګا کړي

درکارگه کوزه گری کردم رای

در پایه چرخ دیدم استاد بپای

میکرد دلبر کوزه را دسته وپای

از کلهء پادشاه و ازپای گدای

د کلال په کار خانه کي تېره شپه مي څو شپېږ وې

کوزه ګر پکښې ولاړ و جوړي کړي يې کوزې وې

ګرزولې يې پر لوښو هنرمندي کاري ګوتي

د پاچا سر يې په لاس کي ورسره د فقير پښې وې

خواهی که اساس عمر محکم یابی

روزی بعالم دل خرم یابی

فارغ منشین ز خوردن باده می

تا لذت عمر خود دمادم یابی

که د عمر د شپېو دي فولادي غواړې بندونه

که پېرزو دي پر خپل ځان دي دا پنځه ورځي عيشونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي له لاسه يې کښې نه ږدې د سرو ميو پيالې ډکې

چي نصيب دي هر ګړی سي د خواږه عمر خوندونه

شيخی به زن فاحشه گفتا مستی

هر لحظه بدام ديگری پا بستی

گفتا شخا هر آنچه گويی هستم

اما تو چنان که می نمايی هستی؟

شيخ ويله فاحشې ته ستا کردار د دوږخيانو

هره شپه يې لاس تر غاړه له پرديو له يارانو

ښځې وويله شيخه چه ته وايې زه هغه يم

ته هم سپين داسي په زړه يې که په رنګ د زاهدانو؟

تا در تن تست استخوان ورگ وپی

از خانه تقدير منه بيرون پی

گردن منه او خصم بود رستم زال

منت مکش ار دوست بود حاتم طی

چي په تن کي لرئ وينه چی ژوندي ياست عزيزانو

چي رسيږي له تقديره هغه ومنئ يارانو

چي تسليم نه سئ انسان ته که دښمن رستم زال وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مو دوست حاتم طی وي منت مه وړئ د دوستانو

هنگام صبح ای صنم فرح پی

بر ساز ترانه وپیش اتور می

کافگند بخاك صد هزاران جم و

این آمدن تیرمه و رفتن دی

زما ښایسته گلرخه پاڅه د سهار نسیم چلیږي

نغمه سازه که می راوړه چي د عمر شپې کمیږي

داسی سل زره جمشیده، کي به لاندي سي تر خاورو

پسرلي به راسي ولاړ سي ژمی سر پر سر تېريږي

تا در تن تست استخوان ورگ وپی

از خانهء تقدیر منه بیرون پی

گردن منه از خصم بود رستم زال

منت مکش ار دوست بود حاتم طی

چي په تن کي دي لا ساه سته چي لرې هډ او رگونه

د تقدیر له کور دباندي چي و نه باسې گامونه

که دښمن دي رستم زال وي چي تسلیم یې نه سې زور ته

که دي دوست حاتم طی وي یو یې نه سې منتونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از آمدن بهار و از رفتن دی

اوراق وجود ما همیگردد طی

می خور مخور اندوه که گفتست حکیم

غمهای جهان چو زهر و تریاکش می

سر پر سر پسرلي راسي او تېرېږي خزانونه

د هستۍ پاڼي مو راوړي او ډکېږي کتابونه

مې څښه غمونه مه خوره دا وينا د حکيمانو

د جهان غمونه زهر او ترياك يې دي جامونه

خوش باش که پخته اند سودای تو دي

ایمن مباش از همه تمنای تو دی

تو شاد بزی که بې تقاضای تو دی

دادند قرار کار فردای تو دی

غم يې مه کوه فلك دي در شمېرلي ورځې شپې دي

د نصيب له زړه دي هېري ټولي هيلي انديښنې دي

نه اختيار دي د راتلو و نه اختيار دي د وتلو

د ازل کاتب ليکلي د سبا ټولي شېبې دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای کاش که جای آرمیدن بودی

یا این ره دور را رسیدن بودی

کاش از پی صد هزار سال از دل خاك

چون سبزه امید بر دمیدن بودی

کشکي ځای وای پر دې مځکه د آرام د پرېوتلو

د اوږدې لارې په پای کې وای منزل د رسېدلو

کشکې سل زره کلونه وروسته بیا له زړه د خاورو

د سبزې په څېر امید وای یو ځل بیا د شنه کېدلو

خوش باش که پخته اند سودای تو دې

فارغ شده اند از تمنای تودې

قصه چی کنم که بې تقاضای تو دې

دادند قرار کار فردای تو دې

زړه دې مه خوره چې وېشلې قسمتونه یې پرون دې

فلك ځان بېغگمه کړی له آرزو د سباوون دې

تا ته څه کیسه بیان کړم ستا غوښتنه پکښې نه ده

د سبا غم یې خوړلی دا کارونه د گردون دې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گر کار فلك به عدل سنجیده بود

احوال فلك جمله پسندیده بودی

ور عدل بودی به کارها در گردون

کی خاطر اهل فضل رنجیده بودی

د آسمان که ټول کارونه په انصاف تلل کېدلای

پېښېدلای چي له هسکه نو انسان به خوښېدلای

که فلك په لاس نیولی ترازو د عدالت وای

نو به ولي هوښیارانو د زړګيویني خوړلای

افتاد مرا بامی ومستی کاری

خلقم ز چه میکند ملامت باری

ایکاش که هر حرام مستی کردی

تا من بجهان ندیدمی هوشیاری

ماته می او مستي دواړه په قسمت دي رسېدلي

ټولو خلګو ولي ماته د پیغور سترګي نیولي

کشکي ټولو ګناهونو انسانان نشه کولای

په دنیا کي به مي چېرته هوښیاران نه وای لیدلي

یارب بگشای برمن از رزق دری

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بی منت مخلوق رسان ما حضری

از باده چنان مست نگه دار مرا

کز بیخبری نباشدم درد سری

ربه ته کې راته خلاصه دروازه د رزق ارزانه

چي نه اړ يمه مخلوق ته نه مي تمه له سلطانه

هسي ډکي پيالې راکه هسي مست مي که له ميو

چي بيخوده سم له ځانه بېخبره له جهانه

از کوزه گری کوزه خریدم باری

آن کوزه سخن گفت زهر اسراری

شاهی بودم که جام زرینم بود

اکنون شده ام کوزه هر خماری

سحرگاه چي سپېدې چوي بانگ د چرگ اورېدل کيږي

ته پوهېږې چي دا ولي ساندي وايي او خروښېږي

وايي بيا هغه دی ښکاري په هينداري د سهار کي

چي هنوز يې بې خبره شپې د عمر دي تېرېږي

سازنده کار مرده و زنده تویی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارنده این چرخ پراکنده تویی

من گرچه بدم خواجه این بنده تویی

کس راچه گنه چی آفریننده تویی

که څوك مړه دي که ژوندي دي ته کار سازه د انسان يې

ته څښتن د آسمانونو ته مالك يې ته سبحان يې

زه که بد یمه هم ستا یم ته بادار د دې بنده يې

د بنده گناه به څه وي چی خالق د ټول جهان يې

ای باده تو شربت من رسوایی

چندان بخورم ترا من تشیدایی

کز دور مرا هرکه ببیند گوید

ای خواجه شراب از کجا میآیی

دا رسوا مستي شېبې مي ستا له ډکي پيمانې دي

غواړم سر پر سر يې نوش کم د سره مې ډکي پيالې دي

چې له ليري مي څوك ويني په مستۍ دا راته وايي

خواجه دا څنگه شراب دي دا دکومې ميخانې دي

با ما تو هرآنجه گویی از کین گویی

پیوسته مرا ملحد و بیدین گویی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

من مقرم بدانچه گویی لیکن

انصاف بده ترا رسد کین گویی

ته چي هر څه ماته وايې له حسده ويل کېږي

ما ملحد او بېدين بولې له دښمن سره ښايېږي

چي په هر نامه مي بولې زه اقرار کوم خو واوره

که انصاف کړې څه چي وايې ټوله تاته در رسېږي

ای بادهء خوشگورا در جام بهی

بر پای خرد تمام بند و گرهی

هر کس که ز تو خورد امانش ندهی

تا گوهر او برکف دستش ندهی

اي د ميو سرو لعلونو درته جام او پيالي ښايي

چي ته نه يې په خلوت کي عقل بند وي خودي ستايي

څوك چي جام كي پر سر پورته بيا امان ورلره نسته

چي هر څه لري په زړه کي هغه ټول په ژبه وايي

چندان که نگاه میکنم هر سویی

از سبزه بهشت است و زکوثر جویی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحرا چو بهشت است ز دوزخ کم گو

بنشین به بهشت با بهشیی رویی

چي هر لوري ته نظر کړم راته ښکاري سره ګلونه

کوثري ویالې بهیږي شنه دښتونه جنتونه

شنه سبزه لکه جنت دی د دوږخ خبري پرېږده

د جنت پر لمن ګوره جنتي ښایسته مخونه

هان تا بر مستان بدرشتی نشوی

یا از در نیکوان بزشتی نشوی

می خور که بخوردن و بنا خوردن می

گرانست دوزخی بهشتی نه شوی

پام چي زړونه ازار نه کې د مستانو د رندانو

نه په تونده ژبه ستون سې له چارچوبه د نېکانو

په پر هېز او په چښلو د سرو میو نه بدلېږي

نه ازل د دوږخیانو نه نصیب د جنتیانو

ای سوختهء سوختهء سوختنی

وی آتش دوزخ از تو افروختنی

تاکی گویی که بر عمر رحمت کن

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق را تو که ای برحمت اموختنی

د ایرو له ایرو جوړ دي ستا رګونه ستا هډونه

ستا وجود به کي پېلوزی په دوږخ کي انګارونه

څه پر عمر رحمت غواړې لا به څوکوې خواستونه

ته يې څوك چي حق ته ښيې د رحمت لاري مزلونه

گر زانکه بدست افتد از می دومنی

می نوش بهر جمع و بهر انجمنی

کانکس که جهان ساخت فراغت دارد

از سبلت چون تویی و ریش چو منی

که دي کښېوزي په لاسونو دوه مني می او جامونه

له رندانو سره نوش که ډك له میو ګیلاسونه

چي جهان يې پیدا کړی له جهانه بې پروا دی

نه يې زما د ږیري غم دی نه په یاد يې ستا بریتونه

درگوش دلم گفت فلك بنهانی

حکمی که قضا بود زمن میدانی

در گردش خویش اگر مرا دست بدی

خودرا برهاندمی ز سر گردانی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته غوږ کي آسمان وکړه دا یوه خبر څرګنده

فیصله د قضا بولې زما له نوم سره پیونده؟

که مي وس په رسېدلای په دې خپلو ګرځېدلو

زه به ولي سرګردان وم ټوله عمر لکه ژرنده

ای از حرم ذات تو عقل آگه نی

وز معصیت وطاعت ما مستغنی

مستم زگناه و وز رجا هشیارم

امید برحمت تو دارم یعنی

تا ته عقل نه رسېږي لوړ تر فکره د هر چا یې

له ګناه او عبادته مستغني یې بې پروا یې

که هر څو له ګناه مست یم ستا سخا لره هوښیار یم

د رحمت امید لرمه ته قادر یې ته دانا یې

ای چرخ دلم همیشه غمناك کني

پیراهم خوشدلی من چاك کنی

بادی که وزد به آتش کنیش

آبی که خورم در دهنم خاك کنی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې فلکه همېشه مي زړګی شین تغمې تغمې کې

د خوښۍ جامې کړې څیري زما ګرېوان رېښې رېښې کې

چې پر خوا مي نسیم راسي زما پر تن یې سره لمبه کې

چې یو څاڅکی ورم تر ستوني زما په خوله خاوري ایرې کې

از دیر برون آمده ناپاك تنی

وز دود جهنم بتنش پیرهنی

بشکست صراحیم که عمرش کم باد

وآنگه چی می لطیف و مردی چومنی

له خلوته راوتلی کرغېړن لړلی ځان و

دوږخي جامې اغوستې په زړه تور لکه شیطان و

صراحي یې کړه راماته خدایه عمر یې ور لنډ کې

هغه څه ښایسته شراب وه دلته ما غوندي انسان و

گر آمدنم بمن بدی نامدمی

ور نیز شدن بمن بدی کی شدمی

به زان بدمی که اندرین کون وفساد

نه آمدمی نی شدمی نه بدمی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتلل مي په اختيار واى دې نړۍ ته نه راتلمه

که په وس مي دا هستي واى په دې رنگ چېرته کېدمه

له هغه چي مي راتگ واى دې فاسدي زمانې ته

نه راغلی واى دنيا ته او نه واى دغه چي يمه

برشاخ اميد اگر بری يافتمی

هم رشته خويش را سری يافتمی

تا چند ز تنگنای زندان وجود

ای کاش سوی عدم دری يافتمی

يا له ښاخه د اميده پيدا کړی می ثمگر واى

د ژوندون پر ورکو لارو را معلوم د تناو سر واى

لا تر څو به زه بندي يم د وجود په دې زندان کي

کشکي خدايه را څرگند خو د نېستۍ د لوري ور واى

از دفتر عمر برگرفتيم فالی

ناگاه ز سوز سينه صاحب حالی

ميگفت خوشا کسی که اندر بر او

يارست چو ماهي وشبې چون سالی

ما د عمر په دفتر کي څانته اچول فالونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه پير د زړه له سوزه راته وويل حالونه

ويل څومره دي نېکبخته هغه څوك چي يې په څنگ كي

د سپوږمۍ په شاني يار وي شپې اوږدې لكه كلونه

تن زن چو بزير فلك بيباكى

مى نوش چو درجهان آفت ناكى

چون اول و آخرت بجز خاكى نيست

انگاركه بر خاك نهء در خاكى

فلك ډېري كړې خزاني د گلونو لښتي تاندي

مى چښه چي آفتونه د جهان لري د وړاندي

هم له خاورو پيدا سوى هم به خاورو ته روان يې

گواكي نه گرځې پر خاورو يې د گور تر خاورو لاندي

در سنگ اگر شوى شوى چو نار اى ساقى

هم آب اجل گذار اى ساقى

خاكست جهان غزل بگو اى مطرب

باد است نفس باده بيار اى ساقى

كه په منځ كي د ډبري سره لمبه سې د اورونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجل اوبه به در وړي ساړه څاڅکي د مرګونو

جهان خاوري دی مطربه پر غزل دي نغمه سره که

نفس باد دی ساقی راوړه شنې پيالې د شرابونو

چون هست زمانه درشتاب ای ساقی

برنه بکفم جام شراب ای ساقی

هنگام صبوح قفل از در بکشای

تعجيل که آمد آفتاب ای ساقی

ساقي ژوند په تلوار درومي زړه مي رېږدي له زمانه

پيالې ډکي راته راوړه چي هستې نه سی پښېمانه

پر سپېدو که راته خلاصه دروازه د ميخانې دي

په تلوار يې نوشومه چي لمر خيژي له آسمانه

شمعست و شراب و ماهتاب ايساقی

در شيشه می چو لعل ناب ايساقی

از خاك مگو اين دل پر آتش را

بر باد مده بيار آب ايساقی

شمع بله ده سپوږمۍ ده په سرو ميو يې سهار که

ساقي ډکه صراحي دي له سره می لکه انار که

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځوانۍ او مستۍ اور دی په کوګل کی مي بلېږي

دا ګړی می برباد نه کې ساقي می راوړه تلوار که

صبحی خوش چی مست خیز ای ساقي

در شیشه کن آن شراب از شب باقی

جام می بمن اور و غنیمت میدان

این یکدمه نقد را و فردا باقی

ساقي پورته سه سهار دی څه تازه نسیم چلېږي

چي د شپې دي درته پاته هغه می ته مي زړه کېږي

راته ډکه مي پیاله که دغه دم غنیمت بوله

دا یوه شېبه ده نغده سبا هر څه چي پېښېږي

ما ومی معشوق و صبوح ای ساقی

از ما ناید توبه نصوح ای ساقی

تا کی خوانی قصه نورح ای ساقی

پیش آر سبك راحت روح ای ساقی

پیاله ډکه وي سهار وي معشوقه ښکلې خندانه

ساقي څرنګه پرهېز کړم توبه مه غواړه له مانه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا تر څو د نوح کیسه ده وېروې مي له توپانه

جام را واخله روح مي خوش که لاس دي جار سم ساقي جانه

گر جنس مرا خاصه بداند ساقی

صد فضل زهر نوع بداند ساقی

چون وا مانم برسم خود باده دهد

وز حد خودم در گذراند ساقی

که له اصله مي خبر سې په کتار کی د رندانو

ما به سل ځله ور تېر کې له تولیه د خاصانو

او چي لوېږم نو به راکې ساقی می له خپله جامه

مابه تېر کې له خپل حده له جهانه د مستانو

ای دهر بکر ده های خود معترفی

در زاویهء جور و ستم معتکفی

نعمت به خسان دهی و زحمت بکسان

زین هر دو برون نهء خری یا خرفی

زماني پر خپلو کړلو هیڅ وخت نه سولې پښېمانه

د ستم گوښه کي ناسته یې په زړه نامهربانه

ناکسان په نعمتونو عزیزان په زحمت بار کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دوو حالو خالي نه يې لېونی یې که حیوانه

بر سنگ زدم دوش سبوی کاشی

سر مست بدم که کردم این اوباشی

با من بزبان حال میگفت سبو

من چون تو بودم تو نیز چومن بّاشی

برايي چي مي کړه ماته د سره می پياله کاشي وه

زه معذور یمه يارانو بېخودي وه بدمستي وه

شنې پيالې د حال په ژبه راته وويل بدمسته

ته به ما غوندي پياله سې زما هم تا غوندي ځواني وه

گویند مخور می که بلاکش باشی

در روز مکافات در آتش باشی

این هست ولی زهر دو عالم بهتر

آن یکدمه کز شراب سر خوش باشی

راته وايي چی می مه خوره در نصیب به کړي دردونه

په قیامت به يې مختوری سوزوي به دي اورونه

دا پر ځای ده خو بهتر دي له دنيا او آخرته

هغه دم چی له مستۍ دي درنه هېر وي ټول غمونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آن مایه ز دنیا که خوری یا پوشی

معذور اگر در طلب آن کوشی

باقی همه را یگان نیز زد هوشدار

تا عمر گران مایه بدان نفروشی

پر دنیا که د خوړلو اغوستو دي نعمتونه

په طلب کي دي تاوان دی چي پر لار يې ږدي گامونه

نور چي هر څه دلته ويني وړيا نه ارزي هوښياره

چي په دي متاع خرڅ نه کې د خپل عمر گران کلونه

ایدل توبه اسرار معمی نه رسی

در نکتهء زیرکان دانا نه رسی

اینجا به می و جام بهشتی میساز

کانجا که بهشت است رسی یا نه رسی

اې زړگیه د اسرارو معمی ته نه رسېږې

دانایان په پوهېدلي ته معنی ته نه رسېږې

جنتي شراب را واخله سبا چاته ده معلومه

چي جنت دي په نصیب دی که یې خواته نه رسېږې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گره شهره شوی بشهر شرالناسی

ورگوشه نشین شوی همه وسواسی

به زان نبود گر خضر و الیاسی

کس نشناسد ترا تو کس نشناسی

که مشهور سې پر ښارونو شر له تا وړي عالمونه

او که کښېنې په خلوت کي اندېښنه يې يا غمونه

که ته خضر او الياس يې نو بهتره تر دي نسته

چي نه نوم دي چاته ياد وي نه دي زده د چا نومونه

زینهار کنون که میتوانی باری

بردار ز خاطر عزیزان باری

کین مملکت حسن نماند جاوید

از دست تو هم برون رود یکباری

د دي عمر چي کلونه لکه باد هسي تېرېږي

زړه ساته د عزيزانو چي تر ځو دي وس رسېږي

دا د حسن قلمرو دی د هر چا له لاسه تللی

چي هيچاته پاته نه سوه تا ته هم نه پاته کېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چون اگهی ای پسر زهر اسراری

چندین چه خوری بیهوده تیماری

چون می نرود باختیارت کاری

خوش باش درین نفس که هستی باری

چي معلوم دي درته ټوله د زمان او ژوند رازونه

لا تر څو به دي زړه شين وي لا به ولي خورې غمونه

د هستۍ هره شېبه ده ستا تر واك اختيار وتلې

شكر باسه چي موجود یې چي لا باسې نفسونه

زان کوزهٔ می که نیست در وی ضرری

پر کن قدحی بخور بمن ده دگری

زآن پیشتر ای پسر که در رهگذری

خاك من وتو کوزه کند کوزه گری

له هغه خمه می راکه چي یې نسته تاوانونه

پیاله ډکه ځانته واخله ماته هم راکه جامونه

می به وچښو ګلرخه هسي نه سبا په لار کي

زما او ستا له خاورو جوړ کي کلالان کوزې خمونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

برکوزه گری پریر کردم گذری

از خاك همی نمود هردم هنری

من دیدم اگر ندید هربی بصري

خاك پدرم درکف هر کوزه گری

برايي مي و کلال ته هسي سترګي وا وښتلې

پر کاسو يې هنرمندي مستي ګوتي څرخېدلي

که دا نور خلك ړانده وه ما ليده د زړه په سترګو

هر کلال مي د پلار خاوري په لاسو کي اړولي

پیری دیدم بخانهء خماری

گفتم نکنی ز رفتگان اخباری

گفتا مخور که همچو تو بسیاری

رفتند خبری باز نیامد باری

يو بوډا د خم په ښو کي له مستيه و لوېدلی

ما وې ږغ کوه له تلليو څه خبر دي اوريدلی

ويل تشي دي پيالي که ستا په رنګه ډېر مستان وه

چي پر دې لاره وتلي بيا يې حال نه دی راغلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای کوزه گرا بکوش اگر هوشیاری

تا چند کنی بر گل آدم خواری

انگشت فریدون و کف کیخسرو

بر چرخ نهادهء چی میپنداری

دا خبره مي کلاله ښه په زړه واوره که ښه کړې

لا به څو د انسان خاوره خپل هنر لره خیشته کړې

دغه گوته د فریدون ده هغه لاس د کیخسرو دی

تا پر څرخ ایښی لگیا یې ته پوهېږې چی دا څه کړې

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library